

DIARI DE SESSIONS

DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

V legislatura

Cinquè període

Sèrie P - Número 66

Dimarts, 30 de desembre de 1997

Ple del Parlament

PRESIDÈNCIA DEL M. H. SR. JOAN REVENTÓS I CARNER

Sessió plenària núm. 45, tercera i darrera reunió

Í N D E X

Proposició de llei

sobre els usos lingüístics a Catalunya

Proposició no de llei

sobre la presentació al Parlament de propostes de modificació de normatives estatals relatives a la normalització plena de la llengua catalana

S U M A R I

La sessió, suspesa el dia 18, es reprèn a les deu del matí i vuit minuts.

1. Dictamen de la Comissió de Política Cultural sobre la Proposició de llei sobre els usos lingüístics a Catalunya (Tram. 202-00073/05) (Punt afegit a l'ordre del dia.) (10:08)

— Esmenes núm. 1, 6, 9, 18, 24, 28, 31, 32, 35, 36, 38, 41, 43, 47, 49, 50, 54, 58, 59, 65, 66, 72, 73, 78, 81, 83, 88, 91, 92, 105, 109, 111, 113, 116, 121, 130, 131, 138, 141, 144, 153, 155 a 158, 160, 164, 165, 170, 176, 177, 183 i 196 (P)

Torn a favor: Sr. Curto i Casadó.

4465

— Esmenes núm. 2, 8, 12, 14, 26, 29, 37, 52, 74, 82, 100, 124, 125, 128, 133, 149, 150, 152, 163, 173 i 180 (IC-EV)

Torn a favor: Sr. Riera i Gassiot.

4467

Torn a favor: Sr. Ribó i Massó.

4468

El Sr. Curto i Casadó (P) intervé per contradiccions.

4469

— Esmenes núm. 3 a 5, 7, 10, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 22, 25, 27, 30, 33, 39, 40, 42, 44 a 48, 51, 56, 57, 61 a 64, 67 a 71, 75, 77, 79, 80, 85 a 87, 89, 93, 96 a 99, 101, 103, 104, 106 a 108, 114, 115, 117, 119, 120, 122, 127, 129, 132, 135 a 137, 139, 140, 142, 143, 145 a 148, 151, 154, 159, 161, 162, 167, 172, 174, 175, 178, 179, 181, 182 i 184 a 195 (ERC)

Torn a favor: Sr. Bargalló i Valls.

4470

Torn a favor: Sr. Ferrer i Gironès.

4472

Torn a favor: Sr. Huguet i Biosca.

4474

— Esmenes núm. 16, 20, 23, 34, 53, 60, 76, 84, 90, 94, 95, 110, 112, 118, 123, 126, 134, 168, 169 i 171 (M)

Torn a favor: Sr. Bosch i Garcia, que anuncia tot seguit la retirada de les esmenes que acaba de defensar.

4476

— Esmenes núm. 1 a 10, subsegüents al Dictamen del Consell Consultiu (CiU, S, IC-EV i M)

Torn a favor: Sr. Dalmau i Ribalta (S).

4478

Torn en contra conjunt a les esmenes del G. P. Popular i a les del G. P. d'Esquerra Republicana de Catalunya: Sr. Camp i Batalla (CiU).

4479

El Sr. Curto i Casadó (P) i el Sr. Camp i Batalla (CiU) intervenen per una qüestió d'ordre.

4481

El Sr. Riera i Gassiot (IC-EV) anuncia la retirada de totes les esmenes d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds

4482

Votació de les esmenes núm. 81 i 144 (12:05:22): aprovades per 117 vots a favor, 9 en contra i cap abstenció.

4482

Votació de les esmenes núm. 1, 6, 9, 18, 24, 28, 31, 32, 35, 36, 38, 41, 43, 47, 49, 50, 54, 58, 59, 65, 66, 72, 73, 78, 83, 88, 91, 92, 105, 109, 111, 113, 116, 121, 130, 131, 138, 141, 153, 155 a 158, 160, 164, 165, 170, 176, 177, 183 i 196 (12:05:56): rebutjades per 14 vots a favor, 112 en contra i cap abstenció.

4482

Votació de l'esmena núm. 180 (12:06): rebutjada per 23 vots a favor, 104 en contra i cap abstenció.

4482

El Sr. Camp i Batalla (CiU) i el Sr. Carod-Rovira (ERC) intervenen per una qüestió tècnica. Tot seguit el Sr. Camp i Batalla (CiU) proposa una transaccional a l'esmena núm 151 d'Esquerra Republicana de Catalunya, la qual és acceptada pel Sr. Carod-Rovira (ERC) i llegida pel secretari primer.

4482

El Sr. Clotas i Cierco (S) intervé per fer un aclariment.

4483

Votació de l'esmena núm. 15 (12:11): rebutjada per 13 vots a favor, 115 en contra i 1 abstenció.

4483

Votació de les esmenes núm. 4, 25, 103, 104, 151, 181, 190 i 193 (12:12:14): aprovades per 114 vots a favor, 16 en contra i cap abstenció.

4483

Votació de les esmenes núm. 3, 5, 7, 10, 11, 13, 17, 19, 21, 22, 27, 30, 33, 39, 40, 42, 44 a 48, 51, 56, 57, 61 a 64, 67 a 71, 75, 77, 79, 80, 85 a 87, 89, 93, 96 a 99, 101, 106 a 108, 114, 115, 117, 119, 120, 122, 127, 129, 132, 135 a 137, 139, 140, 142, 143, 145 a 148, 154, 159, 161, 162, 167, 172, 174, 175, 178, 179, 181, 182, 184 a 189, 191, 192, 194 i 195 (12:12:50): rebutjades per 9 vots a favor, 118 en contra i 1 abstenció.

4483

Votació de les esmenes subsegüents al Dictamen del Consell Consultiu (12:13): aprovades per 103 vots a favor, 26 en contra i cap abstenció.

4483

<i>Posició del G. Mixt: Sr. Lora i Lillo.</i>	4483
<i>Posició del G. Mixt: Sr. Colom i Colom.</i>	4485
<i>Posició del G. P. d'Esquerra Republicana de Catalunya: Sr. Carod-Rovira.</i>	4488
<i>Posició del G. P. d'Iniciativa per Catalunya -Els Verds: Sr. Ribó i Massó.</i>	4491
<i>Posició del G. P. Popular: Sr. Curto i Casadó.</i>	4494
<i>Posició del G. Socialista: Sr. Joaquim Nadal i Farreras.</i>	4498
<i>Posició del G. P. de Convergència i Unió: Sr. Camp i Batalla.</i>	4500
<i>El Sr. Carod-Rovira (ERC) i el Sr. Camp i Batalla (CiU) intervenen per contradiccions.</i>	4503

Modificació de l'ordre del dia

<i>El secretari primer llegeix la sol·licitud de la Junta de Portaveus que demana l'ampliació de l'ordre del dia amb la inclusió de la Proposició no de llei sobre la presentació al Parlament de propostes de modificació de normatives estatals relatives a la normalització plena de la llengua catalana. S'aprova per assentiment.</i>	4504
<i>Votació del text del Dictamen (article 1) (14:40): aprovat per 104 vots a favor, 14 en contra i 9 abstencions.</i>	4504
<i>Votació del text del Dictamen (articles 2.1, 3, 4.2, 4.3, 8, 12.1, 13.1, 13.3, 14.1, 14.2, 14.4, 16, 17.5, 18, 22.1, 22.3, 23.1, 24.1, 24.2, 25.3, 29, 34.1 i 39) (14:41): aprovats per 117 vots a favor, 9 en contra i cap abstenció.</i>	4504
<i>Votació del text del Dictamen (articles 2.2, 2.3, 4.1, 9, 10, 12.2, 13.2, 13.4, 13.5, 14.3, 14.5, 17.1, 17.2, 17.3, 17.4, 17.6, 18, 22.2, 22.4, 23.2, 24.3, 26, 31, 32, 33, 34.2, 34.3, 35 i 36) (14:42): aprovats per 104 vots a favor, 22 en contra i cap abstenció.</i>	4504
<i>Votació del text del Dictamen (articles 5.1, 11.2, 11.3, 15.3, 15.5, 20, 21 i 30) (14:43:14): aprovats per 112 vots a favor, 12 en contra i cap abstenció.</i>	4504
<i>Votació del text del Dictamen (articles 5.2, 7, 11.1, 15.1, 15.2, 15.4 i 19) (14:43:52): aprovats per 125 vots a favor, cap en contra i cap abstenció.</i>	4504
<i>Votació del text del Dictamen (articles 6 i 27) (14:44): aprovats per 112 vots a favor, cap en contra i 13 abstencions.</i>	4505
<i>Votació del text del Dictamen (articles 23.3, 25.1, 25.2, 25.4 i 38) (14:45:06): aprovats per 104 vots a favor, 9 en contra i 13 abstencions.</i>	4505
<i>Votació del text del Dictamen (articles 28.1 i 28.2) (14:45:40): aprovats per 113 vots a favor, cap en contra i 13 abstencions.</i>	4505
<i>Votació del text del Dictamen (article 28.3) (14:46:10): aprovat per 104 vots a favor, 13 en contra i 9 abstencions.</i>	4505
<i>Votació del text del Dictamen (article 37) (14:46:44): aprovat per 117 vots a favor, cap en contra i 9 abstencions.</i>	4505
<i>Votació del text del Dictamen (disposicions addicionals primera i segona) (14:47:12): aprovades per 113 vots a favor, 12 en contra i cap abstencions.</i>	4505
<i>Votació del text del Dictamen (disposicions addicionals tercera i quarta) (14:47:46): aprovades per unanimitat.</i>	4505
<i>Votació del text del Dictamen (disposició addicional cinquena) (14:48:14): aprovada per 103 vots a favor, 23 en contra i cap abstenció.</i>	4505
<i>Votació del text del Dictamen (disposició addicional sisena) (14:48:44): aprovada per 104 vots a favor, 9 en contra i 13 abstencions.</i>	4505
<i>Votació del text del Dictamen (disposició addicional setena) (14:49:16): aprovada per 104 vots a favor, cap en contra i 22 abstencions.</i>	4505
<i>Votació del text del Dictamen (disposicions transitòries primera, segona i tercera) (14:49:50): aprovada per 104 vots a favor, 22 en contra i 1 abstenció.</i>	4505
<i>Votació del text del Dictamen (disposicions finals primera i tercera) (14:50:26): aprovades per 104 vots a favor, 14 en contra i 9 abstencions.</i>	4505
<i>Votació del text del Dictamen (disposició final segona) (14:50:58): aprovada per 113 vots a favor, cap en contra i 13 abstencions.</i>	4505
<i>Votació del text del Dictamen (preàmbul i títol) (14:51): aprovades per 104 vots a favor, 23 en contra i cap abstenció.</i>	4505
<i>Votació final (14:52): aprovada per 102 vots a favor, 25 en contra i 1 abstenció.</i>	4505

2. Proposició no de llei sobre la presentació al Parlament de propostes de modificació de normatives estatals relatives a la normalització plena de la llengua catalana (Tram. 250-1289/05) (Punt afegit a l'ordre del dia.) (14:54)

<i>Presentació: Sr. Camp i Batalla (CiU), en nom de tots els grups presentants.</i>	4505
<i>El president s'absenta del Saló de Sessions i el vicepresident primer el substitueix en la direcció del debat.</i>	

— Esmena núm. 1 (ERC)

Torn a favor: Sr. Ferrer i Gironès.

4507

Posició del G. Mixt: Sr. Tugues i Boliart.

4508

La Sra. Nadal i Aymerich (P) intervé per allusions.

4510

Posició del G. P. d'Iniciativa per Catalunya -Els Verds: Sr. Riera i Gassiot.

4510

Posició del G. P. Popular: Sra. Nadal i Aymerich.

4511

Posició del G. Socialista: Sr. Dalmau i Ribalta.

4512

Posició del G. P. de Convergència i Unió: Sr. Camp i Batalla.

4512

Votació del punt 3.5 (15:35): aprovat per 101 vots a favor, 10 en contra i 11 abstencions.

4512

Votació de la resta (15:36): aprovada per 109 vots a favor, 1 en contra i 12 abstencions.

4512

La sessió s'aixeca a dos quarts de quatre de la tarda i tretze minuts.

SESSIÓ PLENÀRIA NÚM. 45.3

La sessió, suspesa el dia 18, es reprèn a les deu del matí i vuit minuts. Presideix el president del Parlament, acompanyat de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per l'oficial major.

Al banc del Govern seu el president de la Generalitat, acompanyat dels consellers de la Presidència, de Governació, d'Economia i Finances, d'Ensenyament, de Cultura, de Política Territorial i Obres Públiques, d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, de Treball, de Benestar Social i de Medi Ambient.

El president

Es reprèn la sessió.

Proposició de llei sobre els usos lingüístics a Catalunya

Debat i votació del Dictamen de la Comissió de Política Cultural sobre la Proposició de llei sobre els usos lingüístics a Catalunya i les esmenes i els vots particulars reservats per defensar en el Ple. El debat de la Proposició de llei es farà d'acord amb l'article 104, segon, del Reglament i els criteris adoptats en la reunió de la Junta de Portaveus del dia 23 de desembre proppassat. D'acord amb l'article 111.2, l'aprovació d'aquesta Proposició de llei requerirà el vot favorable de la majoria absoluta en una votació final sobre el conjunt del text, que serà anunciada posteriorment.

Iniciem el debat per a la defensa de les esmenes. Correspon, en primer lloc, defensar les esmenes al Grup Parlamentari Popular, i té, per aquest, la paraula el diputat senyor Josep Curto, per un temps màxim de vint-i-cinc minuts.

El Sr. Curto i Casadó

Gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, lo Grup Parlamentari Popular manté la defensa de cinquanta-tres esmenes –de les cinquanta-cinc que va presentar, perquè dos van decaure en lo tràmit parlamentari en comissió–, de cinquanta-tres esmenes que afecten vint-i-set articles, tres disposicions addicionals, tres disposicions transitòries i una disposició final, i afecten també, estes esmenes, el preàmbul i el títol de la Llei objecte del punt de l'ordre del dia que estem substanciant.

La formalització d'aquestes esmenes, ja siguin d'addició, de modificació o de supressió, coincideix en el nostre posicionament polític, expressat al llarg dels treballs a l'interior de la Ponència, en lo sentit d'emparar, de fomentar i de donar efectivitat a l'ús del català i del castellà; de resoldre també que les dos són les llengües emprades per totes les institucions de Catalunya i per les empreses i serveis públics, així com pels mitjans de comunicació institucional, per l'ensenyament i per la toponímia, i per últim, i perquè esta relació correspon al capítol preliminar, també presentem modificacions als drets lingüístics, als principis rectors i a la unitat de la llengua catalana, esta última esmena amb l'objectiu únic i formal de determinar l'autoritat lingüística corresponent.

En lo capítol primer, referit a l'ús institucional, les esmenes a introduir, si procedeix, se concreten en l'efectiva utilització del català i del castellà, ja sigui en les relacions internes entre les administracions de Catalunya, o bé en les notificacions i comunicacions adreçades a persones físiques o jurídiques, i també en los procediments administratius, respectant lo dret dels ciutadans a presentar documents i a formular manifestacions en qualsevol de les dos llengües oficials.

I amb la mateixa intenció respecte de la llibertat individual d'escollir la llengua en l'ús oral i escrit se preveuen aquelles esmenes que es refereixen a l'Administració de justícia en los documents públics, civils i mercantils, en los registres públics i en los convenis collectius. (*Remor de veus.*)

El president

Guardin silenci, si us plau!

El Sr. Curto i Casadó

En lo capítol tercer, que preveu la llengua de l'ensenyament i l'ensenyament no universitari, lo nostre Grup Parlamentari expressem lo criteri general i la preferència en lo manteniment de la Llei 7/1983, de normalització lingüística de Catalunya, i reiterem, via esmena de supressió, la nostra disconformitat, lo nostre desacord a la incorporació del Decret 75/92, del 9 de març, com a part integrant del text articulat de la present Proposició de llei, de política lingüística.

En lo capítol quart, i a pesar dels «arreglos» –entre cometes– introduïts en esta Proposició de llei, mantenim la supressió de tot l'article d'este capítol quart, en tant que la nostra modificació inicial al text de la Ponència determinava que el 50% del temps de reserva destinat a la difusió d'obres d'expressió originària fos emès en qualsevol de les dos llengües oficials.

En lo capítol cinquè, que regula l'activitat socioeconòmica, les esmenes a considerar revelen lo mateix objectiu que totes les precedents, en ordre a respectar tant la llibertat en l'ús de la llengua escollida pels mateixos ciutadans com la llibertat en les actuacions internes i externes de les empreses privades, ja siguin persones físiques o de naturalesa jurídica. I en idèntic sentit de dret i de llibertat s'orienten les esmenes que en este mateix bloc tracten los articles que preveuen l'atenció al públic, la informació als consumidors, la publicitat en general i l'activitat professional.

En lo capítol sisè, lo Grup Popular formulem aportacions en forma d'addició, perquè, en concretar este capítol les mesures de foment, a les quals nosaltres sempre hem donat suport, la coherència amb lo nostre posicionament, amb lo nostre discurs respecte de prioritzar los mecanismes d'impuls contraris a qualsevol imposició nos faculta per a orientar lo suport abans indicat a lo que nosaltres entenem per acceptació voluntària d'uns preceptes que s'aparten de lo que és la submissió i –pitjor encara– contraris a les infraccions i contraris a les multes o sancions.

I per últim, les disposicions addicionals transitòries i finals, així com lo preàmbul i el títol de la Llei, també

són motiu de supressió i de modificació, per raons diferents. I en este sentit m'interessa destinar una part del temps que per acord nos correspon a posar al descobert que les sancions de la Llei mai seran objecte de la nostra consideració, no només per qüestions jurídiques o per motius constitucionals, sinó pel fet mateix que en si representa acudir a este tipus d'alternativa, a les sancions, alternativa poc recomanable des del punt de vista de l'acceptabilitat social i des del punt de vista del consens polític i parlamentari.

Amb estos criteris, l'essència general de les esmenes que estem substanciant, que estem defensant, se fonamenten, com he dit al principi, en la posició política mantinguda en sis mesos de ponència conjunta, i a la vegada estes esmenes són congruents amb los vots particulars que en lo seu dia vam reservar. Esmenes amb text alternatiu al preàmbul de la Llei perquè en fixar els criteris de futur se consideri el bilingüisme un factor de riquesa social i cultural. Esmenes al capítol preliminar perquè la Llei atengui que, a més del català com a llengua pròpia –definició que contempla l'Estatut d'autonomia–, a més atengui –deia– que la llengua castellana no és estranya en l'àmbit de la nostra societat. Esmenes, també, de modificació perquè la Llei reguli clarament que les administracions públiques puguin relacionar-se en la llengua oficial escollida pels administrats. Esmenes amb l'objectiu compartit de coneixement de les dos llengües oficials, quan tots los xiquets de Catalunya acabin la seva formació obligatòria d'acord amb lo previst a la Llei 7/1983, de normalització lingüística. Esmenes, també, perquè en lo principi de llibertat d'empresa no s'incorpori lo criteri de quotes als mitjans de comunicació, de la mateixa manera que volem evitar intromissions en la legislació estatal i europea quan nos referim a la justícia, als registres, a les notaries i a l'etiquetatge. I al final, esmenes perquè la Llei abandoni totes les multes o sancions, encara que sigui per remissió o doble remissió a altres lleis de règim clarament sancionador.

Si la llengua és un dret subjectiu de la persona, com a facultat reconeguda i garantida per l'ordenament jurídic, i és identificable este dret en una esfera de llibertat, la conseqüència és que el seu ús correspon sempre a la pròpia decisió individual, i mai correspon als poders públics ni a una collectivitat social determinada. Per això l'existència d'una normativa sancionadora que pugui castigar l'ús d'una llengua o l'ús excessiu de qualsevol límit imposat encaixa malament des del punt de vista logicjurídic, perquè en lo fons s'està castigant un dret - llibertat reconegut a la mateixa persona. Però és que a més, i en lo supòsit d'una caracterització, si este dret no fos absolut i fos limitat –situació que plantejaria problemes, en tant que és un dret de la personalitat–, la imposició d'una multa equivaldria a reconèixer l'existència prèvia d'una prohibició, que, en la pràctica, esta prohibició estaria prohibint una facultat emparada per l'ordenament jurídic i que vindria a representar una extraordinària contradicció (*remor de veus*)...

El president

Guardin silenci, si us plau!

El Sr. Curto i Casadó

...vindria a representar una extraordinària contradicció –deia–, perquè el contingut essencial d'un dret subjectiu de la personalitat mai pot ser fixat de manera parcial ja sigui en quotes o en períodes, ni tampoc, pel seu caràcter unitari, pot ser descompost en parts homogènies d'espai i de temps.

Des de la nostra opinió –que, com a tal, pot ser discutible, però que les nostres esmenes han recollit amb intenció de la seua incorporació–, des de la nostra opinió –deia–, la configuració d'este dret subjectiu presenta quatre conseqüències immediates: primer, que l'ús d'una llengua és un dret de titularitat individual; en segon terme, que este dret és una garantia de la persona oposable als poders públics; en tercer lloc, que qualsevol regulació ha de respectar el contingut essencial d'este dret, i per últim, que s'ha de delimitar la competència exclusiva de forma que es pugui regular que l'ús de la llengua és un dret - llibertat.

En la pràctica, una planificació lingüística d'este calibre, com qualsevol altra planificació, implicarà, en primer lloc, una direcció social; en segon terme, una direcció política, una justificació política per al moviment de la direcció desitjada, i per últim, la consideració de prerequisits de caràcter psicològic, sociològic i polític, en ordre a possibilitar esta planificació. Existeix noció –preguntem nosaltres– de quina és l'amplitud, la justificació i la direcció desitjada? En lo marc econòmic, se coneixen los costos d'una planificació lingüística i l'economia del seu manteniment? Quin tipus de relació –preguntem– se preveu entre determinats processos, per una part, la industrialització i desenvolupament econòmic, i per una altra part, la presa de consciència de la situació sociolingüística de tots els grups d'idioma? De quina manera influiran los denominats «desequilibris propis» en la diferent evolució d'esta consciència dins d'un mateix context lingüístic?

Una llei com esta, de planificació lingüística, és difícil en la seua aplicació, no només pels condicionaments o resistències que pugui generar, ja siguin d'ordre social o polític, sinó que pel fet mateix del seu contingut ja constitueix una activitat complexa, en tractar-se, en este cas que estem substanciant, d'un acord legislatiu que, sense arribar al consens o a la unanimitat, preveu condicions inflexibles de subsistència permanent.

A tots los articles que el Consell Consultiu de la Generalitat ha qüestionat la seua validesa jurídica, a tots lo Grup Popular hem presentat esmenes, que romanen en vigor i que previsiblement seran desestimades, en *arreglo* als acords que precisament han generat los inconvenients que assenyalava el mateix Dictamen del Consell Consultiu. Lo Dictamen té la importància que té, i no la que se li vulgui atribuir, perquè, si una llei com esta no arriba lo suficient per a conformar la nostra realitat social i se situa retardadament a l'hora de regular los problemes ordinaris, la seua aplicació és inútil per raons de defecte. Exactament igual que si és al contrari, perquè, quan pretenc que la conformació de la realitat social s'adapti a la que una ideologia determinada entén com a futur desitjable, llavors l'excés produeix

efectes contraris d'aquells que voluntàriament accepten los seus destinataris.

Tingui's present, en tot cas, que la decisió que garanteix l'aprovació d'esta Llei en los termes del seu contingut no és una decisió, evidentment, de conseqüències i amb una conseqüència tècnica jurídica impecable, sinó que, en tractar-se d'una voluntat política que regula i organitza per impuls, la societat no se'n sent receptora o, com a màxim, pot romandre indiferent. Per això, molt de compte amb la reconsideració per la via de deixar al marge les variants que assenyala el Consell Consultiu de la Generalitat, o reconsideració per mediació d'esmenes que s'identifiquen més a guardar les formes que no a afrontar els seus fonaments, perquè una rectificació precipitada o neutra pot significar desatenció jurídica de drets i de llibertats, i podria implicar a la vegada desprestigi i insolvència, que afectaria la influència reconeguda al nostre Parlament.

La col·laboració voluntària amb caràcter general, los convenis amb aquells que hi estiguin directament afectats o implicats i la possibilitat d'una aplicació gradual constitueixen, des de la nostra opinió, elements bàsics perquè a una llei se li dispensi lo consens natural dels seus destinataris i l'eficàcia per a la seua finalitat proposada. En este cas, los nostres dubtes sobre la seua acceptabilitat i sobre la seua eficàcia romanen inalterables, i molt més encara –si m'ho permeten– després de la dedicatòria que els ha brindat lo Consell Consultiu de la Generalitat.

Amb estos criteris, senyor president, lo Grup Popular complim lo primer tràmit de defensa de les nostres esmenes, a l'espera del posicionament que formularem després de la votació del text articulat.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Per defensar les esmenes del Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds, té la paraula el diputat senyor Ignasi Riera, per un temps màxim de vint minuts.

El Sr. Riera i Gassiot

Gràcies, senyor president; bo i indicant-li que comparem el temps amb el diputat senyor Rafael Ribó. Senyores diputades, senyors diputats, el Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds ha estat treballant des del febrer d'enguany en el si de la Ponència, on ha pogut expressar els seus parers i, alhora, on hem après moltes coses, hem escoltat amb atenció les raons i els raonaments de la resta dels grups parlamentaris, hem volgut contrastar els temes de debat, posteriorment, en el si de la Ponència, i posteriorment, en grups d'assessors, que, amb una generositat que voldria agrair des d'aquí ben sincerament, ens han aportat noves visions sobre la problemàtica lingüística, ara, avui, aquí, a Catalunya.

Després dels treballs de ponència, el Grup d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds ha pogut consensuar amb el Grup de Convergència i Unió i amb el Grup del Partit dels Socialistes de Catalunya i amb els diputats del Partit per la Independència, del Grup Mixt, la majoria de grans qüestions, que seran, en tot cas, les aportacions

reals d'aquesta Llei de política lingüística, després de la Llei de 1983.

Per nosaltres, no és *la* llei, sinó, en tot cas, una llei més, una aportació més. Hem volgut qualificar-la no de «lleï de punt final», sinó de «lleï de punt i seguit»; és a dir, serà una llei que tindrà sentit si permet fer polítiques més actives i si permet que hi hagi, per tant, recursos més clars per poder aplicar allò que aquest Parlament aprova. Volem insistir en aquest punt d'una manera molt especial. Les nostres esmenes eren molt sovint esmenes per garantir recursos i per garantir foment, perquè ens sembla que, si hi haguessin hagut més recursos i més foment a partir de la Llei del 83, el procés de normalització lingüística, ara, avui i aquí, hauria estat un altre.

És també per nosaltres, i per damunt de tot, una llei de garantia de drets lingüístics a Catalunya, per recuperar una normalitat que ens va ser arrabassada, amb la complicitat de molts catalans –amb la complicitat de molts catalans, i en parlarem després en una esmena molt particular–, precisament per la força de les armes. Som del tot conscients que aquesta Llei es mou en el marc de la Constitució i de l'Estatut i que la legítima voluntat d'alguns grups parlamentaris d'eixamplar aquest marc estatutari s'ha de plantejar tenint en compte la correlació de forces no solament d'aquest Parlament, sinó també del Parlament de l'Estat, i que, per tant, l'activitat parlamentària del nostre Grup en aquest Parlament és una activitat paral·lela amb la que fa el Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya en el Congrés dels Diputats. No és per casualitat ni perquè sí que qui va ser president del nostre Grup Parlamentari, senyor Joan Saura, fa poques setmanes presentava una proposició no de llei al Parlament de l'Estat per reconèixer el caràcter plurilingüe d'aquest Estat i per reconèixer, naturalment, les obligacions que pertanyen a tota l'Administració de l'Estat, per donar contingut a aquest caràcter plurilingüe. Nosaltres hem pogut defensar, dins i fora de la Ponència, que precisament tot allò que defensem aquí ho defensem també en altres llocs, i ho defensem amb la mateixa claredat i amb la mateixa, diria, conseqüència.

És per això que ens sembla molt important la Proposició no de llei tendent a remoure els obstacles legals per arribar a una plena igualtat del català i del castellà; obstacles derivats de legislacions estatals que afavoreixen el monolingüisme en castellà, també a Catalunya, i a Euskadi i a Galícia.

Les esmenes vives que manté el nostre Grup fins arribar al Parlament són, per tant –ho repeteixo–, esmenes que ens sembla que poden precisar millor allò que no ha quedat recollit en l'acord amb els altres grups abans esmentats. D'entre aquestes esmenes, en voldria subratllar unes quantes.

Una d'elles, per exemple, la que fa referència al tema del català i els treballadors i treballadores, que espero que, en tot cas, podrà ser objecte d'una transacció. Ens semblava molt important recordar que els treballadors i les treballadores tenen dret a rebre tota la documentació i la informació de l'empresa en la llengua oficial que demanin; l'empresa preguntarà als treballadors i

treballadores la llengua oficial..., en quina llengua volen rebre la documentació i les comunicacions, etcètera. Ens sembla molt important que la Llei que parlava del català en el món del comerç, per exemple, del català en les empreses públiques, parlés també de tot el que té a veure amb el català en tant que llengua d'ús social en el món, precisament, laboral.

El nostre Grup vol insistir també en tot allò que són garanties de drets per a tothom. Tenim molt clar –tenim molt clar– que hi ha desigualtats socials..., que no poden utilitzar el tema d'una llei per poder dir: «Les nostres desigualtats socials són conseqüència d'una presumpta desigualtat pel que fa als mitjans.» Mirin, en aquests moments, o som capaços de recuperar tot el sentit d'un política de foment en el tema del català per arribar a la possibilitat que ningú no se senti discriminat pels usos lingüístics a Catalunya, o estarem donant arguments als que han fet demagògia –i molta demagògia–, precisament, en contra d'aquesta pau social, que no l'ha trencat a Catalunya, precisament, cap dels usos lingüístics ni cap de les lleis lingüístiques.

A nosaltres ens sembla especialment important regular els acords que tendeixin a garantir que les mesures a favor del català seran aplicades. Creiem que, si aquesta Llei ha de servir d'alguna cosa, ha de servir justament d'estímul, i ha de servir d'estímul per poder consolidar polítiques de govern. Per exemple, a la Llei del 83 dèiem: «Al final del cicle de primària, s'haurà arribat a un coneixement complet del català i del castellà per part de tots els alumnes de Catalunya.» Els estudis ens diuen que això segurament no és així; no perquè hi hagi hagut vulneració de la Llei: perquè no hi ha hagut prou recursos i perquè ens hem basat en mesures insuficients per aconseguir que es puguin aplicar aquests recursos i que, evidentment, s'hagi arribat al ple coneixement del català i del castellà. Ens ho han dit, per exemple, molts professors, que amb una enorme voluntat han fet un reciclatge de català; han dit: «En tenim prou amb aquest reciclatge? No.» Precisament aleshores, quan nosaltres estem insistint en la importància que hi hagi aquests tipus de recursos i que això es pugui ampliar més enllà dels ensenyaments primaris, en aquest cas, o en tot cas, i a partir d'aquesta Llei, als ensenyaments obligatoris de l'ESO, però també als ensenyaments de la formació permanent, de la formació per a adults, etcètera, ho fem precisament per això: perquè creiem que és del tot indispensable que hi hagi aquestes mesures que garanteixin que allò que diu la Llei no serà, en tot cas, paper mullat.

I, en tot cas, continuaria la intervenció el diputat senyor Rafael Ribó.

El president

Moltes gràcies. A continuació té la paraula, en nom del mateix Grup, el diputat senyor Rafael Ribó.

El Sr. Ribó i Massó

Gràcies, senyor president. En aquesta part segona de la nostra intervenció, jo voldria fer un parèntesi en la defensa de les nostres esmenes i deixar per al final la defensa de l'esmena número 180 al preàmbul, per fer

un breu torn en contra d'algunes argumentacions utilitzades pel Grup Popular, entenent que l'acord de la Junta de Portaveus, en haver ordenat aquestes intervencions, preveu aquesta mecànica.

Miri: ens faltaria molt de temps per parlar serenament del partidisme que ha introduït el Grup Popular en tota l'elaboració d'aquesta Llei, i entenem per partidisme haver utilitzat un debat com el lingüístic purament i exclusivament a la recerca d'uns espais electorals, i haver-ho fet per crear confusió i fins i tot per jugar en diversos papers on, objectivament, en el tema central, poden coincidir fins i tot les anomenades puntes més extremes del Grup Popular. Ahir a la nit, un mitjà de comunicació, una televisió pública, pagada pels contribuents, va utilitzar l'entrada de l'informatiu de major audiència per permetre que el president del Partit Popular a Catalunya s'expliqués –al nostre entendre– unilateralment i partidísticament a l'hora de dir que el que es volia per part del Grup Popular era que es pogués utilitzar lliurement el català i el castellà a Catalunya. Ja no critico, perquè no ve d'aquí, que no es donés temps a altres grups parlamentaris en el mateix espai informatiu i amb la mateixa audiència a explicar els seus arguments –ja és prou manipulador això–; el que sí que vull dir categòricament és que avui, a Catalunya, no hem sentit ni un sol Grup Parlamentari que no argumenti que el que es vol és que es pugui utilitzar lliurement el català i el castellà. Dir-ho en nom d'un sol grup i utilitzar la màxima audiència pública vol dir, senzillament, voler crear la confusió que els altres estem en contra que s'utilitzi lliurement el català i el castellà; és crear confusió a la recerca d'uns vots utilitzant un tema d'enorme transcendència per a qualsevol societat, com és la política lingüística, per al seu propi profit.

I, en aquest sentit, jo em podria estendre en moltes de les esmenes que vostès han presentat, com les esmenes en les quals, objectivament, estan en contra del lliure ús del català i del castellà, quan volen esmenar que hom pugui ser atès en la llengua que desitgi davant de l'Administració, o quan volen esmenar tot el que hem avançat respecte a l'ensenyament –principi importantíssim per al nostre Grup, de no separar mai nens i nenes per raons de llengua a cap escola. I, la perla d'aquesta manipulació, l'han utilitzat vostès en el tema de les sancions: encara avui, el Grup Popular ha argumentat que el Consell Consultiu els va donar la raó. El Consell Consultiu diu textualment –i llegeixo, pàgina 113–: «En definitiva, si, tal com hem exposat al llarg d'aquest Dictamen, la Generalitat és competent no tan sols per establir mesures de foment sinó fins i tot per regular aspectes concrets de règim d'oficialitat, haurem d'admetre» –diu el Consell Consultiu–, «atesa la doctrina del Constitucional abans exposada, en tots aquells aspectes que considerem adequats a l'ordre constitucional i estatutari, que podria aquesta Llei preveure i establir les corresponents sancions». Això és el que diu el Consell Consultiu; no diu altra cosa, no fem més confusió sobre la confusió, de la qual parlarem de nou en el posicionament de la Llei, que ja existeix en aquest país sobre el tema sancions. No hi ha llei que s'aguantí dreta si no manté el seu caràcter coactiu legal. Les coaccions legals lingüístiques avui són enormement desproporcionades a favor de la llengua castellana i el

tema central de batalla en aquesta etapa és, precisament, anar més enllà de la despenalització del 83 per a l'equiparació que es pretén amb aquesta Llei. I les raons jurídiques, senyors del Partit Popular, les tenen al Consell Consultiu, però absolutament a l'inversa de les que vostès han plantejat i han anat reproduint dia a dia, independentment de si tenen o no a favor determinat mitjà de comunicació.

Entro a defensar ara l'esmena 180, que presenta el nostre Grup Parlamentari en solitari en aquest debat. En el preàmbul, recordaran que intentem donar arguments pels quals cal explicar-se l'actual situació lingüística a Catalunya, i es diu que és deguda a diversos factors com el de la repressió política. I nosaltres afegim: «Es deu, també, a la responsabilitat i defecció d'alguns sectors socials dirigents del país en el transcurs de la història». Aquesta esmena va sortir a la Ponència, la varem proposar nosaltres, va recollir el suport del Partit Socialista, del Grup d'Esquerra Republicana i del Grup Mixt, del Partit per la Independència; ara la mantenim en solitari. És una esmena, per nosaltres, d'enorme càrrega pedagògica: ja n'hi ha prou de dir sempre que els mals d'aquest país vénen de fora; molts dels desequilibris socials, culturals i lingüístics que avui hi ha a Catalunya són fruit i acció de grups socials de Catalunya; l'amuntegament de la població de Catalunya en barris que tenen condicions infrahumanes pel seu habitatge és mercès a l'explotació i a l'especulació de grups dirigents de Catalunya que varen fer grans negocis venent aquells pisos. I podria continuar la llista de contradiccions socials que són origen i final a Catalunya; ja n'hi ha prou d'anar a buscar fora de Catalunya l'enemic que explica tots els nostres mals. Un dels motius de la situació de la nostra llengua és la responsabilitat i defecció d'alguns sectors socials dirigents.

Ho diuen amb molta més autoritat científica que nosaltres un reguitzell d'historiadors, i em permeto citar-ne dos; em permeto citar en Jordi Rubió i Balaguer quan diu que «hi ha hagut una defecció de les classes cultes», i em permeto citar-ne un de molt citat pel president de la Generalitat, que esperem que en un moment o altre s'incorpori al nostre debat —que no passi com a l'any 83, que no va ni ser ni a la votació de la Llei—, em refereixo també al que diu Vicenç Vives —tan citat pel nostre president de la Generalitat— quan diu que «s'han de buscar les arrels de la Decadència en el mateix cos social de Catalunya», i parla de defecció de la intel·lectualitat catalana, de les classes dirigents i diu: «Ensorrament de la llengua i de la literatura catalana; molt més que això: estímbament de la cultura per la defecció de la classe social que l'havia creada.»

Però això podria ser la història molt llunyana; es pot referir fins i tot Vicenç Vives als Trastàmars i a conflictes dinàstics que ens queden molt lluny. No ens queda pas tan lluny l'expressió de «Hablemos la lengua de Burgos» —1936—, quan una sèrie de sectors dirigents d'aquest país —com ha estudiat darrerament, esplèndidament, Borja de Riquer en una determinada monografia— donen suport a una sublevació feixista en contra de la República i tenen, com a contrapartida d'haver donat aquest suport, amb renúncia lingüística, la seva seguretat social —no em refereixo a la de la sanitat pú-

blica ni a les pensions, sinó a la seva seguretat social com a classe.

Però és que podríem anar fins al present, o és que ens hem oblidat de quines són les inversions en cultura que es fan des de Catalunya avui per part de grups dirigents que busquen negoci en la cultura? En quina cultura i en quina llengua s'editen, es multipliquen i es fa negoci a partir d'aquelles inversions? És que ens hem oblidat avui que no fa pas tant grups propers fins i tot al Govern de Catalunya varen llançar una proposta periodística amb gran afany de disputar l'espai a una altra i que no la van pas llançar amb afany de normalització lingüística, i em refereixo a l'*Observador*? És que ens hem oblidat de les actituds socials que encara hi ha avui entre sectors importantíssims de la classe dirigent de Catalunya? És una enorme hipocresia omplir-se la boca de determinat nacionalisme i no tenir la valentia de reconèixer que, dins les contradiccions d'aquest país, n'hi ha una de molt elemental que és aquesta defecció de grups de les seves classes dirigents.

Moltes gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. El senyor Curto em demana la paraula; per què me la demana, senyor diputat?

El Sr. Curto i Casadó

Senyor president, me sembla que hi ha hagut una contradicció en les manifestacions del diputat que acaba de parlar quan s'ha referit...

El president

Si vostè em demana la paraula per contradiccions..., per favor, les contradiccions són per haver negat la veracitat.

El Sr. Curto i Casadó

Sí, senyor president, efectivament...

El president

Precisi'm quina negació ha percebut vostè.

El Sr. Curto i Casadó

Immediatament la hi diré, senyor president. És que s'ha afirmat que el Grup Popular, el Partit Popular, fa una utilització partidista d'esta Proposició de llei...

El president

Això no és una contradicció, és una valoració que fa el senyor Rafael Ribó...

El Sr. Curto i Casadó

No, senyor president...

El president

...però no és una contradicció.

4470

El Sr. Curto i Casadó

És que no fem utilització. És clar...

El president

No, el que no pot ser és que hi hagi ara un torn en contra de la intervenció del diputat senyor Ribó.

El Sr. Curto i Casadó

Senyor president, vostè s'ha fixat que este torn en contra ha sigut una allusió directa en un sentit pejoratiu de cara...

El president

Perdó, perdó, senyor diputat. Jo tinc interpretat clarament –i, a més, ho he consultat a membres de la Mesa– que el senyor Ribó no s'ha apartat dels acords de la Junta de Portaveus.

El Sr. Curto i Casadó

Senyor president, si els torns en contra...

El president

Si vostè em precisa quina és la contradicció que vostè ha percebut, jo li donaré la paraula; si no, el que em diu vostè no és una contradicció...

El Sr. Curto i Casadó

...la contradicció és que hi ha hagut una utilització partidista, que no és certa.

El president

Com diu?

El Sr. Curto i Casadó

És que diu que hi ha hagut una utilització partidista que ha fet lo Grup Popular en relació amb la Proposició de llei, i no és cert...

El president

Això no és una contradicció...

El Sr. Curto i Casadó

És que s'ha de demostrar...

El president

...això és una valoració que ha fet el senyor Ribó.

El Sr. Curto i Casadó

Senyor president, s'ha de demostrar en què consisteix esta utilització partidista; és discutible, senyor president, i, per tant, en tant que discutible...

El president

En el moment del seu torn a la globalitat podrà fer totes les precisions que vulgui, però en aquest moment jo

no percebo la contradicció si no és que vostè me la defineixi amb tota claredat.

Moltes gràcies, senyor Curto, per la seva comprensió.

Per defensar les esmenes del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana, té la paraula, en primer lloc, el diputat senyor Bargalló. El Grup Parlamentari d'Esquerra ha dividit les seves intervencions per tres diputats; jo marcaré el temps de cada un d'ells, però amb el benentès que, si vostè es passa, l'hauré de restar del diputat següent.

Moltes gràcies.

El Sr. Bargalló i Valls

Gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, senyor president, en sóc plenament conscient. Les esmenes presentades pel Grup d'Esquerra Republicana, les noranta-nou esmenes que queden vives per al debat en aquest Ple, seran defensades en tres blocs: en primer lloc, per aquest diputat que els parla; després, pel diputat senyor Ferrer i Gironès i, en darrer lloc, pel diputat senyor Huguet; mentre que, el posicionament del Grup d'Esquerra Republicana a la globalitat de la Llei, el farà el diputat senyor Carod-Rovira. Em toca a mi defensar les esmenes d'Esquerra Republicana al capítol preliminar, al capítol 2 i al capítol 4.

Al capítol preliminar, Esquerra Republicana té catorze esmenes, només una de les quals ha estat qualificada pel Consell Consultiu com de no adequada a l'Estatut o a la Constitució, de la qual cosa es desprèn que les tretze restants podrien ser perfectament assumides sense cap excusa de possible inconstitucionalitat per les senyores i senyors diputats presents avui a l'hemicicle. Però em permetran que incideixi precisament en aquesta esmena que el Consell Consultiu, pel seu cantó, va declarar com a no adequada a l'Estatut o a la Constitució. Aquesta esmena no és una esmena qualsevol, l'esmena número 15; diu textualment: «Tots els ciutadans de Catalunya tenen el deure de conèixer el català i el castellà i, d'acord amb el marc estatutari en vigència, el dret d'usar-los.» Diu el Consell Consultiu que no s'adequa a l'Estatut perquè l'Estatut, quan parla d'aquest fet, en el seu article 3.3 –«La Generalitat garantirà l'ús normal i oficial d'ambdós idiomes, prendrà les mesures necessàries per tal d'assegurar llur coneixement i crear les condicions que permetin d'arribar a llur igualtat plena quant als drets i deures dels ciutadans»–, diu el Consell Consultiu que la morfologia verbal utilitzada per l'Estatut és en futur i que l'esmena d'Esquerra Republicana utilitza morfemes de present. Com vostès comprendran, no és aquesta ben bé la utilització lingüística del Consell Consultiu, però permetran que la resumeixi així: si fos cert que allò que diferencia el Grup d'Esquerra Republicana de l'Estatut és que l'Estatut és de futur i el Grup d'Esquerra Republicana és de present, jo els voldria, en primer lloc, recordar que han passat dues dècades. No ha succeït res en aquestes dues dècades que allò que es podia plantejar en un futur quan es redacta l'Estatut ja encara no ho podem viure en present? En aquest país no ha succeït res en vint anys? Tan malament ho hem fet, tan malament ho han fet els que han detestat el poder en aquest país durant

vint anys que no han aconseguit fer que el futur esdevingui present? Aquesta esmena –en som conscients–, a més a més, topa –i això sí que és cert– amb la Constitució quan la Constitució en el seu article, també 3, atorga el deure de conèixer només el castellà, només l'espanyol.

En un llibre recentment publicat, que es titula *Política i planificació lingüístiques*, coeditat per l'Ajuntament d'Elx, una professora gallega, Maria Pilar García Negro, dona un concepte que em sembla clau. Diu que, en matèria de llengües, l'Estat espanyol és una democràcia de partit únic. I és cert. En matèria de llengües, l'Estat espanyol no és una democràcia, no és una democràcia lingüística perquè no totes les llengües que es parlen a l'Estat tenen els mateixos drets i deures. Si no tots els ciutadans que viuen en un Estat tenen els mateixos drets i deures, no podem dir que aquell Estat és una democràcia pel que fa a les llibertats individuals; si no totes les llengües que es parlen en un Estat tenen els mateixos drets i deures, no podem dir que aquell Estat sigui una democràcia lingüística. El plurilingüisme, la plurioficialitat només té un únic fonament que és la real equiparació de les llengües –també en drets i deures–, per això, aquesta esmena, sigui o no sigui estatutària –que ho és–, sigui o no sigui constitucional –que ho podríem discutir..., i, si no ho és, la culpa no la tenen les llengües; si no ho és, és que havíem fet, *havien* fet malament la Constitució.

La Proposició de llei de política lingüística que ara estem debatent s'emmarca en aquest sistema de partit únic en no acceptar la igualtat de drets i deures en el seu text articulat. Algú de vostès em dirà que alguna referència o esment se'n fa al preàmbul. Si vostès han llegit el mateix Dictamen del Consell Consultiu, s'hauran adonat que el mateix Consell Consultiu diu que, del preàmbul, no en parla perquè no té rang normatiu. Allò que no té rang normatiu no té cap realitat jurídica, i allò que no té rang normatiu és literatura; no és aquesta equiparació.

La doble oficialitat asimètrica que tenim a Catalunya no és ni un bilingüisme jurídic ni un pretès suport a un bilingüisme social; la doble oficialitat asimètrica és el camí per mantenir el monolingüisme social en els productes farmacèutics, en els productes alimentaris, en els productes industrials, en els productes informàtics, per arribar a un ple monolingüisme social a casa nostra: el del castellà. El manteniment d'aquesta asimetria complau, evidentment, els visionaris d'un imperialisme unitarista que hauria d'estar deixat al calaix dels malsons; complau –però no ho entenc– postulants d'una democràcia social, complau –i no ho entenc– defensors de llibertats individuals i col·lectives, complau –i no ho entenc– autoproclamats enemics de l'ultraliberalisme. La democràcia, també en matèria social i també en matèria de política lingüística –i aquest és el nom de la Llei que estem debatent–, només pot establir-se a través de la igualtat i la possibilitat d'elecció en justa llibertat. En tot cas, en tot cas, a través, si es vol, de l'acció positiva; mai des de la discriminació jurídica que deixa una llengua en inferioritat. Aquesta –si em permetran, una llei de política lingüística que no equipa-

ra drets i deures– és una llei, simplement, de punts suspensius.

Altres esmenes del Grup d'Esquerra Republicana al capítol preliminar parlen d'altres principis bàsics per al nostre Grup a l'hora d'establir polítiques lingüístiques: el principi de territorialitat, el principi de personalitat, el principi d'unitat de la llengua, el principi del marc socioeconòmic com el marc elemental on s'ha de desenvolupar la política lingüística i el principi d'igualtat entre llengües d'ús no inferiors d'unes llengües a les altres. En aquest mateix bloc voldria donar per defensades les esmenes 154 i 159 a les disposicions addicionals, que parlen de la unitat de la llengua.

Capítol 2: de l'onomàstica. Aquest és un capítol en què estem bàsicament d'acord excepte en un parell de punts. Esmena 69: el nom d'un Ajuntament, el decideix l'Ajuntament; com s'escriu aquest nom, ho decideix l'Institut d'Estudis Catalans. Si l'Institut d'Estudis Catalans no té tota l'autoritat lingüística entre la qual hi ha l'ortografia dels noms dels pobles, permetem secessionismes lingüístics. A Catalunya hi ha algun poble –i seré suficientment caut per no dir per quina coalició està governat– que aplica criteris ortogràfics diferents de l'Institut d'Estudis Catalans; no ens queixem massa, després, del que succeeix al País Valencià, que és simplement el mateix que succeeix en aquest poble.

L'esmena 71, que parla de retolacions públiques almenys en català i de condicions d'ús no inferiors a cap altra llengua.

Per cert, si no ens aproven l'esmena 69, tampoc no patirem massa –no serà l'única que no ens aprovaran–, però amb tot plaer votarem a favor d'una proposició no de llei que el Grup de Convergència i Unió ha presentat i que diu exactament el mateix, i, en tot cas, si vostès no ens volen votar la nostra, nosaltres ja votarem la seva en el seu moment.

El capítol quart: Mitjans de comunicació i indústries culturals. Aquí, hi mantenim dotze esmenes, quatre de les quals, segons el Consell Consultiu, no són correctes. Nosaltres expressaríem els nostres seriosos dubtes al fet que aquest Parlament no pugui dir com ha de ser la programació territorial d'una televisió pública, la programació territorial feta a Catalunya i per a Catalunya d'una televisió pública; tenim els nostres seriosos dubtes que la Constitució ens prohibeixi això –els nostres seriosos dubtes.

Però, en tot cas, d'aquestes dotze esmenes del Grup d'Esquerra Republicana, els en voldria remarcar: la Proposició no de llei és modesta i antiquada pel que fa a les indústries culturals. Les indústries culturals ara, al tombant del segle XXI, són molt més del que la Proposició no de llei conté. Però, tot i així, mirant-nos només les indústries culturals des d'una concepció antiquada, no puc entendre que no ens votin una esmena que parla –l'esmena 103–, en aquell llistat de materials a donar suport, que parla d'incloure-hi el material imprès i àudio per als invidents. És un error de la Proposició no ser-hi inclòs; suposo que ens l'aprovaran. I tampoc entenc que no ens aprovin l'esmena de la quota del cinema. Vostès diuen: «Cinema en català, un màxim d'un 50%»; però no diuen quin mínim. Aquesta és una quota

que no pot ser qualificada de tal. Nosaltres els diem: «Vostès diuen 25% de la cançó, diguin també 25% del cinema.» Per què la cançó té un mínim i el cinema no?

El president

El seu temps parcial se li ha acabat.

El Sr. Bargalló i Valls

És una altra esmena, senyor president, que espero que ens votin. I ara cedeixo la paraula a l'illustre diputat senyor Ferrer i Gironès.

El Sr. Ferrer i Gironès

Gràcies, senyor president. He de defensar les esmenes del Grup d'Esquerra Republicana que fan referència a l'ús institucional, a l'activitat socioeconòmica i a l'impuls institucional, així com a algunes addicionals.

Tots els diputats sabem que, a partir del bloc constitucional, la Generalitat, bàsicament, en la política lingüística ha de garantir l'ús normal i oficial de les dues llengües, ha d'assegurar el coneixement de la llengua catalana i ha d'arribar a llur plena igualtat quant a drets i deures entre tots els ciutadans i ciutadanes pel que fa a les llengües catalana i castellana. Doncs, bé, en el frontispici de les esmenes que ha presentat el Grup d'Esquerra Republicana anem per arribar a la plena igualtat quant a drets i a deures.

Quan es va fer aquesta norma? Aquí, en aquesta sala, encara hi ha diputats que estaven a la Sala Bruniquer de l'Ajuntament de Barcelona quan, amb una esmena consensuada, es va aprovar que la Generalitat de Catalunya havia d'arribar –i, segons els portaveus del Grup Socialista i del PSUC en aquell moment, varen dir que això era un procés, un procés que començava en aquell moment–, havia d'arribar a la fita que la igualtat fos plena. Jo em pregunto: han passat vint anys, ha passat una generació; en aquesta generació hem arribat al punt final o encara estem en una transició? Encara estem en transició política o hem arribat ja al final d'aquell procés que es va dir a la Sala Bruniquer? Jo diria, doncs, que els catalans encara no tenim el dret de poder arribar al final d'aquest procés, perquè els drets lingüístics dels catalanoparlants encara estan per sota del que té un home castellanoparlant. Per què? Doncs, d'entrada, primer, perquè, els ciutadans catalans, els seus drets no valen tant com valen els dels funcionaris –els dels funcionaris, els dels jutges, els dels notaris–; els drets d'aquests personatges són més importants. Però és que tampoc els catalans, com a consumidors, tampoc tenen els seus drets amb igualtat davant, fins i tot, d'un treballador o d'un empleat d'una gran empresa; tampoc els catalans, quan fan d'usuaris, no poden tenir els drets que tenen els fabricants i els industrials. En definitiva, per tant, jo diria que els drets dels catalanoparlants encara són el fusible de la instal·lació; és per allà on peta, i sempre peta pels nostres drets. I els nostres drets sabem que, per tres sentències del Tribunal Constitucional, la Generalitat de Catalunya té un mandat, té un manament; té una competència lingüística –a vegades diu–, i a vegades diu que té una habilitació; la Generalitat té l'habilitació per fer iguals els drets i els deures,

però no ho fa. I això a mi em recorda allò que va dir en Valentí Almirall, quan va fer el llibre *Lo catalanisme* –que va fer l'any 1886–, va dir: «Lo signe de l'esclau era haver de parlar la llengua de l'amo i nosaltres, els catalans, portem aquest estigma al damunt.» Jo em pregunto: encara avui podríem dir allò que va preveure Valentí Almirall? Nosaltres sabem, des de la Revolució Francesa, que, quan un home neix, neix igual quant a drets i neix en llibertat. Podem dir els catalanoparlants que tenim iguals drets i la llibertat de poder escollir? És aquí el problema i és això el que a nosaltres ens ha impulsat a fer les esmenes i, en aquestes esmenes, comencem amb l'ús institucional.

En l'ús institucional, ens trobem que, la Generalitat de Catalunya, l'Administració de la Generalitat de Catalunya, podríem dir que, en aquests moments, és dels llocs on la normalització lingüística ha arribat al punt més alt –és cert, és veritat i ho hem de confessar. Però Esquerra Republicana ha introduït algunes esmenes, com, per exemple, l'ús de la llengua per part dels càrrecs polítics de la Generalitat, que a vegades obliden les seves obligacions en reunions, en assemblees o en simposis i no utilitzen la seva llengua com l'haurien d'utilitzar, i voldríem que per llei hi fossin obligats, així com també passa moltes vegades que professionals, que actuen en nom i representació de la Generalitat de Catalunya, davant fins i tot de l'Administració de justícia, no actuen en llengua catalana quan, en realitat, ho haurien de fer. I així també parlem de la disponibilitat lingüística en els funcionaris i altre personal de l'Administració.

Després, hi ha un altre bloc que fa referència a l'Administració de l'Estat, en el qual nosaltres, que som respectuosos amb la llei i que complimentem sempre les lleis, entenem que la Llei 30/1984, que és la Llei de la funció pública, a l'article 19, diu que en totes les convocatòries d'oposicions, de concurs - oposició o de concursos, simplement, l'Estat i tots els poders públics tenen l'obligació de seleccionar personal degudament capacitat en les dues llengües oficials.

Això nosaltres sabem que en les convocatòries que fa l'Estat no es compleix; i en canvi la Generalitat tampoc està mai amatent a fer valdre aquests drets, i aleshores nosaltres ho posem a la Llei. Així com també hi ha un forat negre en tot allò que fa referència als expedients que estan escrits en llengua catalana i s'han de trameure per a la seva resolució fora dels límits dels nostres territoris, aleshores, la traducció hauria d'estar a càrrec de l'Estat; no pot ser que sigui el mateix ciutadà, o el mateix afectat, o el mateix interessat el que s'hagi de traduir perquè la resolució, que és un tema que no afecta l'individu, sinó que afecta l'Estat, que s'ha organitzat d'aquesta manera, s'hagi de resoldre a fora del nostre territori.

Quant a l'Administració de justícia nosaltres entenem que no es pot exigir ja cap més traducció i que s'ha de disposar de personal adequat perquè això no passi. I per altra banda, que no hi hagi mai cap perjudici per part del ciutadà, que nosaltres sabem positivament que moltes vegades els professionals del dret recomanen als ciutadans que ho facin tot en castellà perquè no tinguin represàlies.

Quant als documents públics, nosaltres estem d'acord que la igualtat de drets sigui simètrica i equivalent, però també estem d'acord amb alguns grups que han dit que estan sempre a favor del foment. Doncs, molt bé, nosaltres sabem que avui en les oficines notariales és un autèntic drama que et facin les escriptures en català. D'entrada, hi ha una discriminació negativa per als catalanoparlants, perquè ho han de demanar, simplement ho han de demanar; si no ho demanen, se'ls fa en castellà. Per tant, la nostra proposta és que hi hagi un foment a favor de tots aquells que ho fan íntegrament en català, de tal manera que els impostos que ja han estat cedits a la Generalitat de Catalunya, la capacitat normativa dels quals ja a partir de l'exercici vinent és de la Generalitat, pugui haver-hi bonificacions o desgravacions fiscals perquè els que han passat el martiri de fer-ho en català davant dels notaris almenys tinguin la satisfacció de tenir una bonificació fiscal.

Jo els prometo, senyor diputats, que si aquesta esmena arriba a bon port i que pel que sembla no hi hauria inconvenients, atès que en les reunions que vàrem tenir prèvies a aquest Ple d'avui el Grup de Convergència i Unió estava d'acord a acceptar-la, i jo crec que, si era benèfic amb si mateix, intrínsecament era bona, no crec que avui hi estiguin en contra, jo els prometo que en vint-i-quatre hores haurem resolt el problema de la llengua a les oficines notariales i els notaris no hauran d'anar al que els demanen, sinó que hauran de fer allò que sigui més beneficiós.

Per altra banda tenim també una gran panòplia d'elements en els convenis col·lectius, perquè entenem que la llengua catalana en la vida laboral és molt important, i nosaltres proposàvem que en aquelles empreses que són grans i que, per tant, tenen comitè d'empresa, dins d'aquest comitè d'empresa hi hagués un subcomitè que es preocupés de la normalització lingüística en el sector o en l'empresa i, sobretot, en la seva atenció al públic. També tenim, i coincidim en això amb Iniciativa per Catalunya, que tota la informació que d'acord amb l'Estatut del treballador s'ha de donar dins de les empreses al comitè, tota aquesta documentació almenys sigui en llengua catalana. I així també ho tenim en els registres públics, en els quals nosaltres demanem que, d'acord amb l'Estatut, que ja ho preveu, tant els registradors com els notaris tinguin un nivell de català mínim, tal com ja preveu el nostre Estatut d'autonomia.

En el capítol d'activitat socioeconòmica ens trobem amb les empreses de servei públic, en què introduïm una esmena que tecnològicament és del nostre temps, en la qual demanem en especial que en totes aquelles empreses públiques de comunicació hi hagin els aparells que són emissors o de captació de missatges en què hi hagi la llengua catalana. També admetem que en l'atenció al públic no solament s'atengui al públic en la llengua catalana, sinó que s'informi i que també es correspongui amb la llengua catalana a fi i a compte que les dues llengües estiguin en igualtat.

A l'article 33 posem una esmena, que parcialment Convergència i Unió ja la va proposar, que és que totes les subvencions que faci la Generalitat a favor de les empreses ho hagi de fer amb empreses que tinguin —diu, tal com està redactat actualment— els avisos, els papers

en llengua catalana. Nosaltres entenem que això és massa poc: no simplement s'han de tenir els papers i els avisos, sinó que s'ha de complir l'article 26 de l'Estatut del consumidor. No pot ser que la Generalitat doni 5.000 milions de pessetes a la SEAT i la SEAT avui no compleixi l'article 26 de la Constitució; no hi ha dret que una empresa privada rebi 5.000 milions de pessetes a fons perdut de la Generalitat de Catalunya i aquesta empresa no compleixi l'article 26 de l'Estatut del consumidor, que diu que els usuaris i els consumidors tenen dret a rebre la informació en llengua catalana. I per tant, nosaltres el que proposem és que la Generalitat de Catalunya no pugui no solament donar subvencions, sinó simplement contractar empreses que sabem que no compleixen l'Estatut del consumidor.

Després tenim a l'article 34 tota una sèrie d'esmenes per les quals fem simplement..., no ens hem inventat absolutament res, sinó que fem allò que mana el Tribunal Constitucional, allò que diu l'Estatut del consumidor, que fa quatre anys que es va aprovar en aquesta mateixa cambra i amb el qual, en lloc d'avançar, aquesta Llei de normalització deixa aturat tot *sine die* i esperar que vinguin més bons temps. No ho entenem, no ho entenem perquè no hi ha absolutament cap prohibició de l'Estat espanyol, no hi ha cap prohibició de la Constitució, el Tribunal Constitucional empeny la Generalitat que ho faci i, per altra banda, aquesta cambra ja ho va aprovar i acordar a l'Estatut del consumidor. Doncs, bé, senyors, encara avui, després de quatre anys, torna a deixar les coses tal com estaven abans. Això no és avançar ni és estar aturat; això és recular. Per això nosaltres el que proposem és que l'etiquetatge, la informació, els prospectes i els catàlegs ja puguin ser en llengua catalana simplement per simetria igualitària.

I jo voldria també fer un punt d'atenció a la cambra perquè vostès recordaran que el 13 de març de l'any 1996 es va aprovar per tots els grups parlamentaris que anés a la Ponència conjunta que les pòlisses d'assegurança es poguessin fer en llengua catalana. Doncs, bé, jo els recordaré que, tot i haver estat tots d'acord que això anés a la Ponència conjunta, en aquesta Llei aquest tema no surt ni s'esmenta, ni en parla; i en canvi, Esquerra Republicana hi ha fet una esmena a la qual ens estranya molt que no s'hi voti a favor, ja que tots els grups parlamentaris estaven d'acord a resoldre aquest tema i es va enviar per a aprovació de tots a la Ponència conjunta.

Quant a la publicitat, el que proposem és que en la publicitat estàtica i en la publicitat que es dona a mà com a mínim totes les empreses facin —el mínim— un 50% en llengua catalana. I per altra banda, també demanem que en els congressos, els simposis, les fires el català no estigui en inferioritat de condicions amb les altres llengües. No demanem res de l'altre món. Un estat sobirà com la República francesa, amb la Llei Toubon, de fa un any i mig, ja ho posa per a la llengua francesa. Si la llengua francesa necessita protecció, jo pregunto si la llengua catalana no està com a mínim en les mateixes condicions.

Després tenim l'impuls institucional, en què fem especial èmfasi en el Consorci de Normalització Lingüística, el qual demanem que es potenciï i que s'agafin

4474

compromisos i, sobretot, que la situació del Consorci de Normalització vingui anualment a donar comptes per tal d'anar fent seguiment de la seva situació.

I finalment, tenim el tema de les garanties de compliment. Nosaltres sabem que la Llei diu que qualsevol ciutadà pot acudir davant d'un tribunal o davant d'un jutge i dir el problema que té en referència que no se li fa respecte als seus drets, però sempre és via judicial. Nosaltres hem vist que el compliment, les garanties de compliment d'aquesta Llei, fixin-se que totes són per via administrativa: hi ha la funció pública, hi ha les quotes de cinema, hi ha l'etiquetatge. Per tant, no és una qüestió d'anar al jutjat, és de via administrativa.

El president

Senyor Ferrer, el seu temps parcial s'ha acabat.

El Sr. Ferrer i Gironès

Molt bé, doncs. Gràcies, senyor president.

El president

Ara ho hauré de restar del seu intervinent del mateix Grup...

El Sr. Ferrer i Gironès

Només dir que ja és un drama veure que Convergència i Unió, moltes d'aquestes esmenes que jo he defensat ja hi havia donat la seva conformitat, i ara jo em pregunto: si aquí no hi ha política partidària i aquestes esmenes milloraven la Llei, per què no s'aprovaran?

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. També pel Grup d'Esquerra Republicana de Catalunya, té la paraula el diputat senyor Huguet, per un temps màxim d'onze minuts, trenta segons.

El Sr. Huguet i Biosca

Gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, surto a defensar les esmenes al capítol d'ensenyament i al preàmbul d'un projecte de Llei que pràcticament es limita a legislar seriosament només en els àmbits vinculats a l'Administració, l'escola i la burocràcia, i encara ho fa, al nostre entendre, malament; una llei, doncs, que legitima el procés de llatinització del català, llengua per a l'escola i la burocràcia, però llengua en precari a l'empresa i al treball, al comerç, a l'oci i a la cultura de consum, que és per allà on transcorre la major part de la vida de les persones; una llei que no garanteix ni l'obligació ni el foment i que, per tant, passarà segurament a les antologies de poesia no precisament èpica; una llei de dreta que consagra el thatcherisme lingüístic, el darwinisme cultural com a instrument de selecció natural de les llengües.

Entrant en el capítol de l'ensenyament, un 80% de les esmenes presentades per Esquerra Republicana han estat declarades constitucionals pel Consell Consultiu, i també en aquest capítol, a la totalitat i en aquest capítol. Però, curiosament, no han estat acceptades pels

grups que donen suport a aquest projecte. I són esmenes que permetrien garantir el català com a llengua vehicular almenys en el 50% de l'horari de les escoles d'adults, per exemple, un sector que és important perquè possibilitaria precisament a la gent amb escàs nivell cultural familiaritzar-se amb la llengua del país. Esquerra també planteja amb una esmena que als centres d'idiomes el català sigui l'idioma vehicular subaltern de forma suficient, que no passi que quan ha d'aprendre idiomes de fora la llengua pont sigui sempre el castellà.

Per altra part, també es proposa que els centres de règim especial i els cursos de garantia social, plans de transició al treball, escoles taller, cases d'ofici utilitzin el català com a llengua vehicular. Estem parlant d'uns àmbits gens marginals; estem parlant, segons dades oficials, del 20% de la població escolar que fracassa en l'ESO, dades reals, entre 30 i 40%; per tant, una important demanda de cursos de garantia social per a alumnes que precisament no han assolit els nivells previstos, inclosos els de llengua, en l'ensenyament obligatori; alumnes que probablement en aquesta garantia social rebran la darrera escolarització abans de la incorporació al món del treball. Amb quins arguments no admetran vostès, senyores i senyors diputats, la gent que s'autoproclama de la centralitat, aquestes esmenes constitucionals?

Pel que fa a la universitat, el Consell Consultiu ha trobat constitucionals les esmenes d'Esquerra que garanteixen que un universitari català pugui cursar la carrera en la pròpia llengua, qüestió que és una obvietat aquí, a Dinamarca o a Madrid. Esquerra proposa també que la universitat garanteixi l'oferta en català de materials bàsics en tots els suports en l'àmbit universitari.

I finalment, en l'àmbit d'ensenyament, la necessitat que en la formació ocupacional almenys es garanteixi el 50% de l'horari impartit en català. El Consultiu aquí ha dit que això no ho veu constitucional partint de la base que considera que aquest àmbit és privat. No comparim en aquest punt l'anàlisi del Consultiu perquè la formació ocupacional ha de considerar-se un servei públic en tant que el seu objectiu ho és i el seu finançament majoritàriament procedeix de fons públics, i en el pitjor dels casos s'hauria de considerar un servei que ofereixen empreses subvencionades o concertades amb la Generalitat. Per tant, de la mateixa manera que als articles 31 i 33 es posen condicions lingüístiques a aquest tipus d'empreses, no veiem per què no se'n poden posar a les que subministren la formació ocupacional. Ens trobaríem, si això continua així, amb una greu discriminació d'aquells treballadors aturats catalanoparlants que no podran accedir a la formació necessària per aconseguir lloc de treball en la llengua que dominen més, que és la pròpia, es trobarien en desigualtat de condicions per accedir al lloc de treball. Això és un lament més que mostra les mancances d'aquest projecte de llei.

Si entrem en el preàmbul, que és un apartat més genèric, Esquerra ha presentat setze esmenes, que van des de la 178 fins a l'última, la 195, i el preàmbul, tot i que no és normatiu, serveix una mica per marcar per on

volent, per on es vol enfocar la Llei i, de fet, emmarca molts cops les contradiccions entre el que es predica en el preàmbul i el que s'aplica després a la part normativa.

El preàmbul és el decorat, de fet, que ha permès desenvolupar plenament una escenificació que estem vivint entorn d'aquesta Llei entre els defensors d'una eutanàsia activa per al català, de la mort ràpida del català, que es presenten com a «adalids» del bilingüisme, i els defensors d'una eutanàsia passiva, lenta, agònica, que es presenten –gràcies a aquest preàmbul on es fa un brindis al sol– com a defensors del català.

Les esmenes presentades per Esquerra al preàmbul intenten establir uns criteris per a la Llei que facin del català una llengua normal; d'una banda es proposa el paper del català com a llengua comuna dels ciutadans de Catalunya, concepte que va una mica més enllà que el de llengua pròpia, vista l'escassa incidència legal que ha tingut aquest concepte, que hi ha el perill que bàsicament esdevingui un simple reconeixement de denominació d'origen. Una societat integrada i cada cop més multicultural necessita una llengua comuna d'intercanvi i de comunicació, així ho és l'anglès als Estats Units per a milers de minories ètniques i culturals que componen el *melting pot*, i a Catalunya ho ha de ser el català, un instrument de cohesió social, d'identificació, la nostra aportació original a la diversitat universal.

El model de l'anomenat bloc del consens reserva *de facto* al castellà, en aquest preàmbul i en la llei, el paper de llengua comuna a Catalunya, en negar al català els espais on les llengües sobreviuen, els espais de les relacions comercials, laborals o d'oci.

Aquesta política lingüística amaga un model de dependència política i social, administrat fins ara per la coalició en el govern que portarà indefectiblement Catalunya, si no s'hi posés remei, cap a una provincialització mental i un declivi cultural i econòmic a mig termini que Esquerra no se'n vol fer responsable.

Aquesta direcció de futur..., Esquerra ha presentat esmenes al preàmbul de cara que Catalunya tingui participació directa en la Unió Europea, en les seves polítiques lingüístiques, que cada cop més ens condicionaran, des de Brusselles, la nostra llibertat lingüística a Catalunya. I també una proposta que es fa és que, a part de constatar l'aportació que fa la llengua i cultura castellanen a la cultura catalana, hi ha altres comunitats que han fet aportacions i estan fent aportacions a la cultura catalana: la gallega, la basca, històricament la gitana i l'occitana, i ara mateix la berber, l'àrab o la subsahariana.

Aquesta Llei, per altra banda, consagra –ja ho he dit abans– un cert thatcherisme lingüístic, en la mesura que en els camps privats del comerç, de l'oci i de l'empresa pràcticament no hi entra. Thatcherisme lingüístic és constatar en el preàmbul la implantació del lliure comerç, dels préstecs culturals, especialment en el món de les comunicacions i dels audiovisuals, sense alhora fer-ne una valoració crítica o sense constatar l'existència també de polítiques destinades a evitar el desemparament de les cultures i llengües davant la globalització, i no cal anar gaire lluny, només mireu el que fa França,

amb una llengua potent com el francès, per protegir davant del mercat, de la selva del mercat mundial, la seva pròpia llengua.

L'esmena d'Esquerra, doncs, pretenia constatar que hi ha un debat entre els qui donen per bona la llei del mercat i aquells que creuen que l'Administració ha de regular el mercat. El dret a escollir lliurement el producte i, fins i tot, la llengua ha de basar-se en una real igualtat d'oportunitats davant del mercat.

Un ciutadà no té llibertat real d'elecció si en el mercat cultural no té possibilitats d'escollir entre una novella o un vídeo català o en català, danès o en danès si aquest és el cas, si aquests no es troben a la venda, perquè cap legislació els ha donat l'oportunitat de ser-hi.

És contradictori i lamentable que forces progressistes que critiquen el thatcherisme social que fa que els marginats de la societat quedin desvalguts davant la llei de la selva del mercat, es dediquin, en nom de la llibertat del mercat, a defensar interessos de *lobbies* industrials, multinacionals de l'idioma, oligopolis mediàtics en una llei que hauria de servir per a protegir la llengua feble i marginada pel mercat que és el català, no en dubtem.

Aquesta posició thatcherista només fa que confirmar les greus contradiccions que travessen a vegades algunes formacions i la situació subalterna en el tema del projecte polític d'autogovern en relació amb el pujolisme.

Esquerra és també en el tema lingüístic antithatcheriana, en allò social i en allò lingüístic, i està a favor d'una autèntica llibertat de mercat, aquella que permet a les petites empreses o les petites llengües competir en igualtat de condicions amb les grans empreses o les grans llengües. Aquest Projecte de Llei, començant pel preàmbul, és la legitimació a Catalunya del thatcherisme lingüístic, del darwinisme cultural del qual Vidal-Quadras és l'exponent més vistós, és una llei de dreta, una llei de les classes dirigents, situada entre la dreta del Vichy Catalán, els Valls i Taberner, els de Carreras i la dreta del darrer Cambó, ben representada, per cert, en l'ampli ventall parlamentari d'aquesta cambra.

Les contradiccions entre el preàmbul i la normativa, les ambigüitats i covardies del conjunt del text ens fan afirmar que aquesta Llei no compleix la lletra ni l'esperit de l'Estatut que proclama la doble oficialitat amb reconeixement de llengua pròpia, és a dir, un bilingüisme asimètric, lleugerament favorable al català. Tot al contrari, proclama un bilingüisme asimètric favorable al castellà.

Aquesta llei consagra, doncs, lingüísticament, el principi que a Espanya hi ha un sol país, és la culminació, vint anys després, del model dissenyat als inicis de la transició sota el soroll de sabres i amb el malbarament de la força de l'oposició antifranquista. Si està ben clar que la majoria de Catalunya –i la llengua catalana ben segur– van perdre la guerra armada i la guerra política que significà la dictadura de Franco, hores d'ara es podria ben dir que el català, de moment, ha perdut la transició.

Aquesta Llei està feta sota la síndrome del vençut, on la pau aparent és obtinguda a base de pagar enormes

4476

indemnitzacions de guerra —és el cas de l'espoli fiscal— i importants reparacions de guerra, com és la renúncia a un estatus legal per al català, un estatus, per altra banda, comparable al que poden tenir les llengües dels estats federals.

A vint anys del restabliment de la democràcia, sota l'excusa del consens i la centralitat, s'amaguen o bé una manca descarada —ho repeteixo, 80% d'esmenes perfectament constitucionals—, manca descarada de voluntat política de millorar l'estatus del català en allò en què es tenen competències o bé la manca de voluntat de transformar profundament la gàbia d'or constitucional en què estan atrapats els pobles i llengües de l'Estat.

I és vergonyós que els sectors polítics perdedors de la guerra tot just ara rebin una mínima reparació de danys amb el retorn parcial del patrimoni històric dels partits i, en canvi, la llengua catalana, perdedora de la Guerra Civil, no pugui rebre cap reparació, ans al contrari, n'hagi de subministrar.

La memòria del meu oncle mort a la Batalla de l'Ebre a la República per Catalunya com un dels centenars de milers de morts o represaliats per la dictadura ha estat ben present en la meua defensa d'aquestes esmenes d'Esquerra republicana, esmenes que entenc que ens emmascaren un fals consens que només amaga una llei —ho repeteixo— de dreta, una llei de la submissió i de l'amnèsia.

Gràcies, senyors diputats; gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Per defensar les esmenes del Grup Parlamentari Mixt, té la paraula el diputat senyor Xavier Bosch.

El Sr. Bosch i Garcia

Gràcies, senyor president. Senyores diputades, senyors diputats, després de les paraules apocalíptiques que acabem de sentir, no sé si seria millor apagar i marxar. En qualsevol cas, intentaré mantenir el nivell que s'havia escoltat fins fa uns moments, fins fa una mitja hora, i defensar les esmenes que hem presentat a la Proposició de Llei dels usos lingüístics a Catalunya, anomenada en el futur, un cop s'aprovi, la Llei de política lingüística, i dita popularment, al carrer i als mitjans de comunicació, la Llei del català.

Cal dir que aquestes esmenes responen a la política del Partit per la Independència que, en tot moment, tant en la Ponència conjunta com en el debat en comissió i en les múltiples negociacions produïdes de forma bilateral o multilateral, ha procurat actuar amb voluntat constructiva fent propostes positives i evitant, en tot moment, les polèmiques partidistes. El tema de la llengua, el del nervi de la nostra nació, ens fa actuar amb responsabilitat i seriositat, evitant cap mena de fonamentalisme estèril i actuacions marginals que, pels casos que hem pogut veure darrerament, demostren qualsevol cosa menys patriotisme.

Amb aquesta voluntat, i al marge de les nostres aportacions a l'hora de redactar el projecte en la Ponència

conjunta, vull recordar que vam presentar un vot particular al primer text de la Proposició, que afectava sis elements, al nostre entendre, aleshores, poc o mal resolt: primer, el tema dels drets i deures lingüístics dels ciutadans i les ciutadanes; segon, la disponibilitat lingüística de les empreses; tercer, certs aspectes de l'etiquetatge dels productes; quart, el català en la publicitat dels mitjans de comunicació públics, audiovisuals o escrits; cinquè, el termini d'adaptació de les ràdios a la nova normativa i sisè, finalment, la necessitat de modificar la legislació espanyola que impedeix el ple desenvolupament de la nostra llengua.

D'aquests elements, del vot particular i d'altres aportacions, vam redactar i presentar un total de trenta-sis esmenes a la Proposició de Llei, tretze de les quals van ser acceptades o transaccionades al moment de la Comissió de Cultura, més d'una tercera part de les presentades, i que introdueixen a la llei nous elements com són ara el compromís del Govern de garantir l'ensenyament del català entre el personal de l'Administració de justícia, l'obligació del Govern de facilitar a Catalunya la recepció de les televisions d'altres territoris que emeten en llengua catalana, l'obligació que tots els formularis o altres impresos dels registres públics estiguin, almenys, en català i un nou apartat, un paràgraf nou al preàmbul sobre els drets i deures, on es deixa clara la voluntat del legislador, és a dir, d'aquest Parlament, de consolidar el compromís estatutari d'igualar els drets i deures dels ciutadans pel que fa a l'ús i coneixement de les dues llengües oficials.

Totes aquestes incorporacions ens semblen satisfactòries i, per això, hem participat activament en l'anomenat bloc del consens, que tirarà endavant aquesta Llei.

Amb aquestes aportacions i les altres fetes per tots els altres grups i també pel Govern, tenim una llei que va més enllà de la llei del 83 i només això ja és suficient com per votar-la amb tota responsabilitat a favor; però en un procés de consens tothom ha de fer concessions i per part nostra això ha significat la no-acceptació de vint-i-tres de les esmenes presentades, que són les que avui mantenim per defensar al Ple el Parlament.

Tot i ser conscients de les poques possibilitats de supervivència que aquestes esmenes tenen en aquests moments, volem deixar ben clara la nostra postura política, i la nostra visió del que hauria de ser un procés de normalització de la llengua i de l'extensió del seu ús entre les institucions, les empreses i la ciutadania. Per aquest motiu, en faré una breu defensa. Començaré defensant un bloc d'esmenes que formen l'element central de la nostra postura relativa a la llengua i que la Llei o bé no ha recollit o ho ha fet d'una forma, al nostre entendre, parcial; em refereixo a l'etiquetatge i al tema de la disponibilitat lingüística. Són dos elements que les entitats que van comparèixer al seu dia davant la Ponència conjunta, o la majoria d'elles, més ben dit, van repetir constantment alhora que són objectius habituals de les campanyes populars que diverses organitzacions, com per exemple l'ADEC, l'Associació per a la Defensa de l'Etiquetatge en Català, realitzen regularment des de ja fa anys.

L'etiquetatge és clau perquè en el món actual forma part de la nostra vida quotidiana i en tot moment, for-

ma part de la nostra vida a l'escola, a casa, a la feina o, fins i tot, aquí, al Parlament –i l'etiqueta d'aquesta ampolla els remarco que està en castellà. I, precisament, l'etiquetatge –i aquesta ampolla n'és una prova– és un món on el català és extraordinàriament minoritari.

Sense voluntat de contradir cap legislació supranacional, la nostra esmena 126 a l'article 34.1 pretén donar preferència a l'etiquetatge en català per damunt de les altres llengües sense prohibir-ne mai el seu ús. El món de l'etiquetatge no es pot deixar només al simple criteri del mercat; de fet, cap país civilitzat ho deixa a l'estricta criteri de les empreses i dels empresaris, i, si no, només cal mirar la ferotge reacció del Partit Popular de les Illes Balears i Pitiüses davant el fet que, cada cop més, els mercats locals s'omplen de productes etiquetats en alemany. Els del Partit Popular, tan liberals en altres bandes, es treuen l'espasa del proteccionisme quan el que està en perill és la pervivència de la llengua espanyola, omnipresent a les illes per damunt, evidentment, de la catalana.

L'esmena 134 a l'article 34 vol dedicar un apartat a l'etiquetatge dels medicaments, tot reclamant que la informació essencial estigui escrita almenys en català.

Segons dades de la Intercollegial de col·legis de farmacèutics de Catalunya, al nostre país es lleixeixen o almenys es compren, diguem-ne, la gent posseeix cada any 100 milions de prospectes de productes farmacèutics, només a Catalunya. Aquesta dada ens sembla prou eloqüent i justifica un esforç lingüístic davant les empreses del sector farmacèutic.

Pel que fa a la disponibilitat lingüística, proposem amb les esmenes 20, 118 i 169, que es reconegui el dret de tot ciutadà a ser atès en la llengua que triï, i quan diem atès volem dir atès i correspost, tal com diu la nostra esmena.

Hem de posar els mitjans i les normes per fer que qualsevol empresa que atén el públic hagi d'adreçar-se a aquest en la llengua que hagi fet i, per tant, que les empreses s'adeqüin a aquest sistema lingüístic de la disponibilitat, però també entenem que s'ha de fer progressivament i amb períodes d'adaptació diferents en funció, per exemple, de les dimensions de cada empresa.

En aquest sentit proposem un nou apartat a la disposició transitòria segona, tot autoritzant el Govern a dictar els reglaments que desenvolupin aquest precepte i que hi posin la progressió que convingui en cada moment.

En l'esmena 34 de l'article 9 proposem que la Generalitat, de la mateixa manera que ha de regular per reglament els usos lingüístics de tots els òrgans de la seva competència, pugui també, i amb ple respecte de l'autonomia municipal, establir reglaments base d'ús per a les corporacions locals.

Amb l'esmena 53 de l'article 14 suggerim que amb els documents públics es faci el mateix tracte que tenen altres àmbits tractats en la llei que avui discutim: que, com a mínim, siguin redactats en català sens perjudici que també puguin ser escrits en l'altra llengua oficial. Estem parlant d'un camp on la presència del català és

molt deficitària i on calen esforços suplementaris com el que proposem en la nostra esmena.

Les esmenes 166 i 168, referents a la disposició transitòria segona, proposen reduir de dos a un any i de cinc a tres el termini d'adaptació a la nova llei per a les entitats afectades per l'article 5 i el capítol cinquè, i dels productes afectats pels articles esmentats de l'etiquetatge, tot això respectivament.

L'article 33, que parla de les empreses concertades o subvencionades, obliga a autoritzar el català en els avisos i la documentació adreçats al públic; la nostra esmena 123 proposa afegir-hi l'expressió: «així com tots els elements vinculats al seu servei, per tal d'assegurar una presència més gran de la llengua i generalitzar la seva presència en aquesta mena d'empreses.» Altres esmenes presentades, com la 90 i la 102, fan referència al català als mitjans de comunicació públics, escrits o audiovisuals i especialment pel que fa a la publicitat que se'n ofereix.

Una menció especial mereix l'esmena 94, una esmena que no ha patit cap crítica per part del Consell Consultiu, cosa que vol dir que no col·lideix amb cap altra llei del marc constitucional o estatutari. L'esmena diu, parlant de les televisions de concessió, que les disposicions dels apartats 1 i 2 de l'article 26, que amb el nou redactat són el 26.1, són aplicables als concessionaris de televisions de gestió privada que «emetin en l'àmbit territorial de Catalunya». Aquest redactat, el nostre redactat, millora substancialment l'inicial..., perdó, aquest redactat que he llegit és el nostre, el que nosaltres proposem..., el que els concessionaris de televisió de gestió privada que emetin a l'àmbit territorial de Catalunya..., aquest redactat millora l'original que diu que afecta només «les emissores de l'àmbit territorial de Catalunya». Hi ha una preposició de diferència que, al nostre entendre, canvia completament el sentit i generalitza molt més a totes les televisions que es puguin veure a Catalunya, al marge del lloc des d'on emetin.

El món universitari és el destinatari de les esmenes 76 i 84, tot i que el Consell Consultiu entén que afecten l'autonomia de les universitats i, en qualsevol cas, aquestes, per tant, les deixem a banda.

El mateix pretén l'esmena 60, referida als convenis col·lectius, i proposem un redactat més clar de l'article 16, sense, en aquest cas, modificar-ne el contingut de fons. Les esmenes 110 i 112 sí que varien fonamentalment els apartats 1 i 2 de l'article 30, que parla de les empreses públiques. Proposem substituir el «normalment» referit al català, per «sempre», en tots dos apartats. Aquesta és la nostra definició de «normalment», és a dir, «sempre», però es veu que el Consell Consultiu, en aquest cas, no pensa el mateix.

L'esmena 171 decau perquè fa referència a un article que ha estat modificat en el debat previ a aquest Ple i, per tant, perd el sentit inicial i, finalment, les esmenes 16 i 23 parlen del tema ja debatut del deure de conèixer el català; ja n'he parlat al principi i no hi insistiré.

Senyores diputades, senyors diputats, aquestes són les nostres esmenes que han arribat fins al Ple d'avui. Resumeixen la nostra postura sobre com hauria de ser, de

forma ideal, la Llei de normalització lingüística. Tot i això, som conscients que les lleis han de ser realistes i aplicables, no serveix de res fer al laboratori una llei perfecta si després no funciona. A més, cal tenir en compte la realitat social i cultural del nostre país, i participar en l'existent front del «no», tan ben representat aquest matí a les portes del Parlament, no hauria estat, per part nostra, una postura ni realista ni positiva.

Per aquests motius, manifestem el nostre suport a la postura del bloc de consens i el nostre suport a la Proposició de llei. Serà una llei millor que la del 83 i obrirà portes, obrirà suficients portes que han de permetre, al costat d'una política eficaç i nacionalista del Govern i amb suficients recursos econòmics, materials i humans, l'extensió del coneixement i l'ús de la nostra llengua.

En conseqüència, i per tots aquests motius, comunico el nostre suport a la Proposició que ara estem debatent i la retirada de totes les esmenes que quedaven vives i que he defensat fins a aquest moment.

Moltes gràcies, senyor president, senyores diputades i senyors diputats.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Té a continuació la paraula, pel Grup Socialista, el diputat senyor Dalmau.

El Sr. Dalmau i Ribalta

Moltes gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, permetin-me una intervenció breu ja que el nostre Grup no té altres esmenes vives que les que es deriven del dictamen del Consell Consultiu; és a dir, les esmenes que constitueixen el gruix del posicionament del nostre partit i que, per nosaltres, naturalment, com és lògic, eren essencials per comptar amb el consens del nostre Grup, van ser incorporades al dictamen de la Comissió de Política Cultural i, per tant, ja formen part del cos de la llei. És així, doncs, que només en resten vives nostres, compartides també amb els grups que donen suport a la Llei, deu esmenes, com he dit abans, conseqüència de l'aplicació dels criteris continguts en el dictamen del Consell Consultiu. No les exposaré una per una, han estat també alludides per altres grups que li donen suport. Potser només voldria fer algun tipus de reflexió entorn de l'àmbit estricte aquest del dictamen del Consell Consultiu.

Hi ha hagut algun grup polític, concretament Esquerra Republicana, que ha considerat que aplicar aquests criteris, els del Consell Consultiu, rebaixava encara més, segons el seu punt de vista, els continguts de la Llei mateixa. Nosaltres veiem en aquest punt de vista una invitació a saltar-se les recomanacions del Consell Consultiu i, per tant, a col·locar la Llei de política lingüística en un risc possible, probable, fins i tot, d'inconstitucionalitat.

Des del nostre punt de vista, ens sembla realment una curiosa manera de defensar la normalització lingüística del català optar per una via que, almenys segons el parer respectabilíssim del Consell Consultiu, podria conduir-nos perfectament a la derogació d'alguns articles d'una llei aprovada pel Parlament de Catalunya,

amb les conseqüències negatives de tot ordre que això implicaria.

Ben al contrari, el punt de vista del nostre Grup, del Grup que represento, és que acceptar essencialment els criteris de Consell Consultiu blindarà d'una manera més segura la Llei mateixa i, per tant, assegura els beneficis polítics que sens dubte se'n derivaran.

Ja sabem que en el terreny jurídic les interpretacions possibles són diverses, però la més elemental cautela de defensa del prestigi d'aquesta cambra i de les lleis que elabora és no passar la ratlla temeràriament dels advertiments raonats que provenen d'un òrgan de la Generalitat que té justament com a funció examinar els nostres textos legislatius perquè s'adeqüin al bloc constitucional i estatutari.

Aquest criteri ha estat també l'essencial que ha mantingut el nostre Grup justament en el procés d'elaboració de la Proposició de llei. Ens ha preocupat en tot moment que la nova normativa lingüística respectés un marc jurídic que les competències del nostre Parlament no poden desbordar i per la mateixa raó ens vam voler assegurar des del primer dia que l'aprovació d'aquesta Llei aniria acompanyada també d'una voluntat simultània de modificar la legislació estatal que, ara com ara, situa el català en una posició desfavorable. És per això mateix que en la mateixa sessió en la qual aprovarem la Proposició de llei, la llei pròpiament dita, també aprovarem una Proposició no de llei que el que pretén justament és superar les limitacions amb les quals s'ha trobat constret aquest Parlament a l'hora d'abordar la llei que avui aprovarem.

Aquest criteri d'adequació, natural d'altra banda, d'adequació al marc jurídic vigent ha anat acompanyat de dos altres principis, des del nostre punt de vista, que ens semblaven fonamentals: d'una banda, nosaltres preteníem que la nova llei significués un avenç efectiu en la normalització i l'ús de la llengua catalana. De l'altra banda, i simultàniament, que aquest avenç es fes en tot moment sense perjudici dels drets lingüístics individuals dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya. Nosaltres donarem ple suport al conjunt de la Llei que resultarà de la votació posterior, perquè pensem que el resultat garanteix harmònicament, harmònicament, l'aplicació de tots aquests principis.

És evident que hi havia dos altres camins possibles, que han estat suscitats o suggerits per altres grups. D'una banda, deixar les coses com estan, fent veure que el marc legal espanyol ja garanteix exquisidament aquest bilingüisme perfecte que teòricament es propugna, o bé, l'altra posició, pretendre que una llei aprovada pel Parlament de Catalunya pogués desbordar el marc competencial que té assignat i passar per damunt de disposicions legals de rang superior o fins i tot de l'Estatut i de la Constitució mateixa.

Nosaltres hem volgut descartar explícitament tant un camí com l'altre d'aquests dos últims que acabo de dir, hem volgut caminar per una via que faci avançar l'ús del català, que aprofundeixi la senda iniciada per la Llei de 1983 i que ho faci d'una manera que pugui ser assumida per una societat plural, que viu la seva diversitat com un element de signe enriquidor i positiu.

És per això, doncs, que hem presentat aquestes deu esmenes, que substancialment assumeixen les propostes del Dictamen del Consell Consultiu, en funció d'uns criteris i d'un posicionament polític que en el tràmit que som ara, que és el d'esmenes, tampoc em corresponia a mi de desenvolupar, i que el nostre Grup expressarà en el torn de posicionament mitjançant la intervenció del president del nostre Grup.

Moltes gràcies.

El president

Senyor Nadal... No? D'acord. Per tant, té la paraula, per defensar les esmenes del Grup Parlamentari de Convergència i Unió, el diputat senyor Ramon Camp.

El Sr. Camp i Batalla

Gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, en nom del Grup Parlamentari de Convergència i Unió per posicionar-nos en aquest torn d'esmenes, i faré pràcticament referència només a les esmenes presentades pel Grup Popular i pel Grup d'Esquerra Republicana de Catalunya, entre altres coses perquè el temps no em disposa de poder entrar en més detalls i perquè, per altra banda, l'acord polític que s'ha produït amb altres grups de la cambra és suficientment ampli com perquè pugui estar-me de comentar les esmenes presentades per altres grups.

Ben mirat, respecte a les esmenes del Grup Popular, un arriba a la conclusió que, des de l'inici dels inicis vostès van fer una opció, que era l'opció de no coincidir, i difícilment dos poden coincidir quan un no vol coincidir. Les 53 esmenes que el Grup Popular deia que mantenia per a aquest debat pretenen o bé evitar els progressos que la Proposició significa, en molts aspectes, a ràdio, televisió, cinema, món socioeconòmic, funció pública, Administració de l'Estat i de justícia, documents mercantils o bé pretenen fer marxa enrere en relació amb la Llei de 1983 o el seu desplegament en dos punts bàsics: l'Administració pròpia i l'ensenyament. O bé neguen qualsevol referència simbòlica al català, tant en el preàmbul com en la configuració del concepte de llengua pròpia.

Amb la presentació, per tant, d'aquestes esmenes, el Grup Popular ha fet una opció, que és la de fugir del consens i el d'evitar tota coincidència. Totes elles, totes aquestes esmenes, aparquen, obvien, silencien, no estan d'acord, per nosaltres, en l'apartat 3 de l'article 3 de l'Estatut, que ordena a la Generalitat que promogui la llengua catalana i aconsegueixi la igualtat dels ciutadans pel que fa als drets i deures lingüístics. Per nosaltres, moltes són contràries a la Llei del 83; és a dir, no s'ajusten al que preveu la Llei del 83 i no estan en la línia del que marca la mateixa jurisprudència del Tribunal Constitucional, i això no és una exageració, i ara posaré alguns exemples que serveixin per veure el que estic dient i per tranquil·litzar algun senyor diputat. Primer exemple: pretenen establir a les administracions catalanes el bilingüisme de text. Si acceptem les esmenes 6, 31, 36, 38, les nostres administracions hauran de fer tots els seus oficis, comunicacions i resolucions internes i externes en català i en castellà a doble text. Fi-

xin-se que les esmenes diuen que s'han de fer en català i castellà, no diuen «en català o en castellà». Aquest sistema, el Grup Popular no l'ha promogut ni a Galícia ni a les Illes, per què ho han de promoure a Catalunya? Doncs només per confondre. Vostès saben que aquest principi, aquest sistema és un principi contrari al concepte de llengua oficial establert pel Tribunal Constitucional, a part de ser un principi gens eficaç.

Segon exemple del que estic dient: pretenen evitar que els funcionaris dels ajuntaments, de les universitats, els traspassats de Justícia i els professors universitaris acreditin el coneixement del català. I això ho diuen les esmenes 24, 41, 50 i 83. Si els funcionaris no acrediten el coneixement del català com permet el Tribunal Constitucional, com vostès volen que el català sigui utilitzat com a llengua oficial?

Tercer exemple del que acabo de dir: pretenen evitar cap progrés en matèria d'Administració de l'Estat i de justícia, de registres públics, de documents bancaris i, en menor mesura, de documents notariais. Segons vostès, segons aquestes esmenes que hem presentat —són les que parlen, les esmenes, en llegir-les podem veure el que diuen—, els funcionaris de l'Estat, els de l'Administració de justícia i els treballadors de les notaries i els registres ni tan sols han d'entendre el català; els registres estatals no han de fer res en català; els bancs i les asseguradores no han de fer contractes en català, si ells volen, i les seves esmenes no reconeixen al ciutadà ni tan sols el dret a demanar-los. I després es diu que es defensa el bilingüisme.

Quart exemple: vostès també són contraris a garantir que el català tingui una presència significativa a les ràdios de freqüència modulada i a televisions per cable i locals i al cinema.

De tots és sabut que les lleis estatals i el mercat imposen el castellà a les grans cadenes de ràdio i televisió, i, segons vostès —segons les seves esmenes—, hem d'acceptar estar sotmesos a les pressions de les grans televisions privades i a les dues cadenes de televisió estatal, que emeten, de manera gairebé exclusiva, en castellà, i hem de estar sotmesos a totes les televisions del planeta que emeten en castellà o anglès, i no podem garantir un mínim de presència del català a les televisions locals i a les distribuïdes per cable?

I pel que fa al cinema, és que no s'han entretingut a mirar les cartelleres de Barcelona un cap de setmana qualsevol? És que no saben que l'oferta cinematogràfica anual en català amb prou feines arriba al tres per cent?

El Govern del Partit Popular ha aprovat el Decret del 24 de gener de 1997 que estableix quotes de cinema per protegir les produccions europees contra les americanes. Per vostès és més digna de protecció, sembla, la cinematografia francesa que la mateixa llengua catalana. Hem de seguir sotmesos a la llibertat del mercat en aquest punt? Que no es defensava la presència de les dues llengües a la societat?

Cinquè exemple: pretenen suprimir les garanties de compliment de la normativa que afecta mitjans de comunicació i món socioeconòmic. En aquest punt, s'han

fet molts excessos. La llei no pretén ni ha pretès mai sancionar els ciutadans per conductes particulars o per les seves expressions individuals. Precisament, en benefici dels ciutadans, la llei estableix algunes obligacions als concessionaris d'emissores de ràdio i televisió, a distribuïdors i exhibidors de cinema i a les empreses de serveis públics que ofereixen servei al públic. En cas d'incompliment d'aquestes obligacions en matèria de llengua, què ha de fer la Generalitat? Implorar, suplicar el seu compliment? Lògicament, la llei ha de tenir mecanismes per fer-se respectar, i aquesta els té.

En definitiva, vostès postulen mantenir en la legislació catalana una asimetria d'ambdues llengües quan existeixen cent cinquanta normes de l'Estat que fan obligatori el castellà, moltes d'elles incorporant sancions.

Quan una llengua es troba en inferioritat per al seu ús habitual respecte a altres, és evident que no discriminar positivament la llengua feble és mantenir la seva discriminació respecte a la forta. Tan sols quan la llengua catalana tingui a tots nivells el mateix tracte jurídic que la llengua castellana, podrem parlar que es donen condicions per passar a una situació de plena normalitat. Mentrestant, hem de recordar que el lliure mercat lingüístic no és neutre, i per això el defensen els partidaris de la llengua dominant, que són els que se'n beneficien. La llibertat per al més fort pot esdevenir imposició per al més feble. Per això, el poble ens elegeix els representants, perquè la llibertat sigui alliberadora per a tothom.

I les esmenes d'Esquerra Republicana, 99 esmenes, no podré entrar, ni molt menys, en el seu detall. De fet, hauríem de parlar de 70, fins i tot de menys, perquè, algunes, el Consell Consultiu ja les ha dictaminat com a no ajustades a la Constitució, i altres esmenes han estat recollides pel treball de la Comissió, i, per tant, hores d'ara ja no tindria sentit que existissin. Ara bé, què caracteritza aquestes esmenes d'Esquerra Republicana? Doncs es caracteritzen per un excés de detallisme, perquè sovint només aprofiten modificacions de matís i, amb freqüència, plantegen extralimitacions competencials. Vegem-ho, també.

Quant a un excés de detallisme, que, de fet, és impropï d'una llei i molt més propi dels reglaments, aquest detallisme en conceptes bàsics els desvirtua. L'exemple de l'article 3 és prou eloqüent. Es parla del concepte socioeconòmic, i vostès, en aquest concepte socioeconòmic, hi volen fer penjar tot un seguit d'exemples, tota una llarga enumeració. És que no són capaços de treure conclusions d'una formulació conceptual? Fent aquesta llarga enumeració, el que estan fent, més que sumar, és excloure els que no s'hi mencionen.

En regulacions concretes de les matèries, les esmenes són retòriques i reiteratives. Vegem també algun exemple: l'esmena 57 sobre bonificacions fiscals. L'article 37.2 de la Proposició de llei ja preveu bonificacions fiscals tant per a la Generalitat com per a les corporacions locals als efectes de poder potenciar l'ús del català. L'esmena 57, del Grup d'Esquerra Republicana, què pretén? Pretén regular un detall. Dir que s'han d'aplicar a l'impost de transmissions patrimonials. I per què no a l'impost de la renda?, i per què no a l'impost

de successió?, per què no a altres impostos? Fem una formulació general, que és la que està marcada, i amb això obrim molt més l'àmbit.

Un altre exemple el trobaríem a la toponímia i a la relació de toponímics: el que es planteja –i abans s'hi ha fet una referència– no millora en absolut la regulació que actualment es té, a través de l'article 12 de l'actual Llei, amb els decrets corresponents que la desenvolupen, i que han estat recollits a l'article 18.4 de la Proposició de llei, de forma que realment ara està molt més recollida.

I també, per què no, fer una referència a l'esmena 106, que és la que fa referència també a la cinematografia? Com vostès saben molt bé, l'article 28.3 de la Proposició de llei habilita el Govern a establir quotes de distribució i de pantalla per tal de garantir una presència significativa del cinema doblat al català. Aquesta serà una de les prioritats del Govern, un cop aprovada la llei, perquè sabem fins a quin punt avui és minoritària la presència del català en el cinema del país.

Les esmenes d'Esquerra Republicana –aquesta que dèiem, la 106– només fa aparent el que la llei disposa amb prou claredat i, en canvi, enfosqueix el sentit general de la quota de distribució i de pantalla. Altres exemples de detallisme reglamentista que empetiteixen i, a vegades, fins i tot, banalitzen la Proposició de llei, són a la regulació de les empreses de serveis, a la regulació d'etiquetatge, o en relació amb el Consorci de Normalització Lingüística.

I faré referència només al tema de l'etiquetatge. Cal dir que, del text de la Proposició, l'article 34 regula l'etiquetatge de manera més extensa que no ho feia el text de la Ponència conjunta. No regula només els productes d'alimentació i els tòxics, com es deia en el text inicial, sinó que universalitza i estén la possibilitat d'establir l'etiquetatge en català a tots els productes industrials i comercials per via del reglament. Es tracta, doncs, d'iniciar una tasca gradual, concertada, quan calgui, amb els sectors implicats, i que ens permeti avançar progressivament en l'ús del català en aquests sectors tan emblemàtics.

I, en aquest tema de l'etiquetatge, dues observacions. Una, no cal una regulació per llei de tots els detalls de l'etiquetatge. Recordin que la majoria de normatives de l'Estat en aquest terreny es fan via reglament i que només tenen suport a dues lleis, en dos articles de dues lleis: la Llei general de la sanitat i la Llei del medicament. I, segona observació, tampoc no cal arriscar que la legislació europea permeti exigir l'ús del català a l'etiquetatge dels productes que es distribueixen a Catalunya; sabem, però, que hi ha arguments menors que permeten la interpretació contrària. I no volem veure impugnada aquesta llei. La via del reglament ens permetrà ser molt més eficaços i anar més segurs. Ara bé, vostès insisteixen constantment en les seves esmenes tant en detalls tècnics com en detalls impropis d'una llei. Creiem, sincerament, que, d'una banda, no saben separar el gra de la palla, el concepte de l'anècdota, el que és transcendent del que resulta accessori, i fan retòrica sobrerera al voltant de tot allò que la Proposició de llei ja diu. La seva intenció no és millorar la llei subs-

tancialment, és maquillar amb exemples els conceptes que ja són a la Proposició.

Un segon grup que qualifica aquestes esmenes és l'existència de simples modificacions de detall, girs semàntics sense contingut de fons o canvis de numeració de paràgrafs, conseqüència d'edicions anteriors que, habitualment, són esmenes d'ordenació que fan els serveis del Parlament.

I un tercer bloc que qualificaria aquestes esmenes d'Esquerra Republicana és una freqüent extralimitació respecte a les competències de la Generalitat. El número 13, esmena número 44, la 46, la 51, la 53, la 70, la 86, la 89, la 96, la 98, la 101, la 129, la 136, la 161..., totes elles esmenes que desborden l'àmbit competencial nostre. I, per tant, no cal entrar aquí al seu estudi, perquè ja ha quedat clar pel Dictamen del Consell Consultiu. Vostès, aquí posaré un exemple, vostès mateixos van referir-se al tema de la televisió, al tema de les esmenes de la televisió, el senyor Bargalló abans hi ha fet referència; en la Ponència conjunta vam analitzar aquest tema: si podíem o no podíem obligar les televisions públiques, estatals, a fixar una programació en català. I els estudis que vam tenir ens deien que no podíem, que havíem de modificar la Llei de l'Estat. I el Consell Consultiu ens torna a dir el mateix. Vostès ho plantegen com a esmena i ho mantenen fins aquí a la votació. Què pretenen vostès? Pretenen afavorir la llei? És això? Doncs nosaltres no volem acceptar aquest afèbliment.

Potser el que pretenen simplement en aquest cas és guanyar quota de pantalla. És un altre plantejament.

Només hi ha dos conceptes, de les esmenes d'Esquerra Republicana, susceptibles de modificar de manera important la llei; només dos. Tota la resta són temes de detall, temes de repeticions. I d'aquests dos conceptes, un és de la disponibilitat lingüística al món socioeconòmic, que era una proposta inicial del nostre Grup, que políticament ha esdevingut inviable, i jurídicament també, i, contràriament a això, s'ha buscat una formulació que ha fet l'acord de tots, i que aquesta formulació, hores d'ara, ha estat acceptada de forma clara, amb un important recolzament polític, i un recolzament social ampli, al carrer, al món del comerç, de la indústria i dels professionals.

La segona gran qüestió, que també planteja el Grup Mixt, és el tema del deure genèric de coneixement de la llengua catalana. Amb els antecedents que tenim del Tribunal Constitucional, i en relació amb la sentència que va fer a la Llei de Galícia, de normalització del gallec, i amb la interpretació, per tant, que es fa de l'article 3, avui no és viable introduir a la llei el text de la seva esmena. Els estudis que vam aportar a la Ponència conjunta i el Dictamen del Consell Consultiu ho adverteixen d'una manera clara. Ara bé, la Proposició de llei no defuig aquest camí, perquè el deure del coneixement és un deure que està, d'alguna manera, implícitament reconegut en el punt tercer de l'article 3 en un futur proper. I l'article número 11, l'article número 13, l'article 21, el 24 i el 32 de la Proposició de llei estableixen el deure específic de conèixer i acreditar el coneixement del català per un univers molt gran de gent

—alumnes d'ensenyament obligatori, funcionaris de la Generalitat, de les corporacions locals, de les universitats, tot el professorat, el personal de notaries i registres, i altres. El preàmbul de la Proposició reconeix quin és el camí, reconeix quin és el camí i l'orientació, i de ben segur que l'aplicació a fons de l'apartat 3 de l'article 3 ens portarà també aquest deure de coneixement.

Finalment, i acabo aquest torn d'intervenció, no em puc estar de fer una referència a un detall que és que, quan vam acabar els treballs de la Ponència el mes de juliol i vam formalitzar el text base, el representant del Grup d'Esquerra Republicana va mantenir onze reserves de trenta-nou articles, i una reserva, concretament, onze reserves a trenta-nou articles i a una disposició addicional. A principis de novembre, Esquerra Republicana va presentar esmenes a trenta-un dels trenta-nou articles; és a dir que en l'interval d'un mes i mig d'estiu l'oposició del Grup d'Esquerra Republicana es va triplicar, va passar d'onze reserves, de qüestionar onze articles a trenta-nou articles a qüestionar-ne trenta-nou. Per què el que era bo el mes de juliol, no era bo el mes de setembre? De fet, aquí, o és un tema d'estratègia partidista o és un tema de desautorització política. Però, sàpiguen, senyores i senyors diputats, senyors del Grup d'Esquerra Republicana, que avui vostès poden plantejar votar que no, perquè nosaltres votarem que sí, i assegurarem l'avenç que aquesta llei representa per al català.

Gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat.

Havent-se acabat el debat a les esmenes, procediríem a la votació de les esmenes presentades pels grups... El diputat senyor Curto em demana la paraula?

El Sr. Curto i Casadó

Senyor president, per una qüestió d'ordre que, segurament, no ha passat desapercebuda a esta presidència. I és que, tal com se va acordar en la passada Junta de Portaveus, los grups podien formular torns en contra respecte a les esmenes dels altres grups. Segur que la presidència s'ha adonat que en lo posicionament anterior del Grup d'Iniciativa per Catalunya ha formulat un torn en contra a les esmenes del Grup Popular. Ara, lo portaveu de Convergència i Unió ha tornat a formular un altre torn en contra, vestit de posicionament, a les esmenes del Grup Popular. Això, senyor president, haguera tingut sentit i haguera estat admissible —este abús de dret, si m'ho permet— si en lo posicionament de les esmenes s'hagués fet posicionament de totes les esmenes que queden vives d'Esquerra, del Grup Popular, d'Iniciativa i del Grup Mixt. Llavors sí que hauria estat un acte d'imparcialitat i una utilització lògica d'este dret. Però el fet de fer només posicionament de les esmenes d'Esquerra Republicana i del Grup Popular deixa en situació d'indefensió al Grup Popular, en tant que se li han fet dos vots en contra. I en lo successiu, senyor president, prego a la presidència i a la Mesa que presti atenció a este tipus de disfuncions.

Moltes gràcies.

4482

El president

Moltes gràcies. Senyor Camp, em demana la paraula? Per què?

El Sr. Camp i Batalla

Gràcies, senyor president. Perquè el senyor Curto acaba d'oferir una interpretació dels fets que podria portar a la confusió i crec que, per tant, hi hauria d'haver l'explicació que, des del punt de vista d'aquest Grup Parlamentari i el diputat que els parla, ha portat a fer la intervenció que ha fet, i que consisteix, bàsicament, en dos conceptes. Un, que el nostre Grup es posiciona sobre aquelles esmenes i fa el torn en contra sobre aquelles esmenes que vol, no que li agraden al senyor Curto, sinó les que vol. Hi ha un tipus d'esmenes que podem fer-ne, i altres que no. Primera.

Segona. A la Junta de Portaveus –i el senyor Curto hi era– es va acordar una distribució del temps de la manera que l'han fet, a base de vint minuts, com a mínim, per cada grup parlamentari, entenent que aquests vint minuts servien per tots conceptes, tant per posicionament a les esmenes com als vots en contra, perquè teníem dues-centes esmenes vives i, per tant, els vots en contra haurien pogut ser creuats i l'aplicació de temps hauria sigut molt superior a la que s'ha aplicat. Aquests vint minuts estaven entesos en aquest sentit, tant en posicionament com en tornos en contra, i per això el nostre Grup ha utilitzat els vint minuts que li corresponien per fixar la posició bàsicament respecte a les esmenes del Grup Popular i les del Grup d'Esquerra Republicana, tot i que aprofito per dir que algunes de les esmenes d'aquests dos grups és intenció del nostre Grup votar-les a favor.

Gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies.

Si no hi ha cap més petició de paraula, procediríem a les votacions. El senyor Riera demana la paraula. Diguí.

El Sr. Riera i Gassiot

El nostre Grup demanaria votació separada de l'esmena 180, que és una esmena al preàmbul, que ha defensat el senyor Rafael Ribó, i alhora anunciem la retirada de tota la resta d'esmenes vives d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds.

El president

Moltes gràcies. La 180, queda viva; totes les altres retirades. Molt bé, moltes gràcies.

Passarem a la votació de les esmenes d'acord amb l'ordre en què han intervingut els grups, que és l'ordre de presentació d'aquestes. El primer grup d'esmenes són les presentades pel Grup Popular, a les quals no hi ha cap petició, al Grup Popular, no hi ha cap petició de votació separada que hagi arribat a la Mesa... *(El Sr. Camp i Batalla demana per parlar.)* Sí, senyor Camp.

El Sr. Camp i Batalla

Sí, senyor president, el nostre Grup voldria votació separada de dues esmenes del Grup Popular, concretament l'esmena número 81 i 144.

El president

81 i 144. Moltes gràcies.

Respecte al Grup Popular, alguna petició més de votació separada? Cap més.

Procediríem, en primer lloc, a votar les esmenes 81 i 144, de les quals s'ha demanat votació separada.

Iniciem la votació.

Aquestes dues esmenes han sigut aprovades per 117 vots a favor, 9 en contra i cap abstenció.

Procedirem ara a votar la resta de les esmenes del Grup Popular.

Iniciem la votació.

Aquestes esmenes han sigut refusades per 14 vots a favor, 112 en contra i cap abstenció.

Procediríem ara a votar les esmenes al Grup d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds, de les quals només queda viva una esmena, que és la número 180. Per tant, no hi ha lloc a les peticions de votació separada que havia rebut aquesta presidència i, per tant, votarem exclusivament l'esmena número 180, del Grup d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds.

Iniciem la votació.

Aquesta esmena ha sigut refusada per 23 vots a favor, 104 en contra i cap abstenció.

Tenim, ha rebut aquesta presidència una petició de votacions separades per part del mateix Grup d'Esquerra Republicana de Catalunya sobre les esmenes d'Esquerra Republicana de Catalunya. Em demana la paraula el diputat senyor Camp.

Si és una petició una mica anòmala, repeteixo, perquè són peticions de votació separada del mateix Grup que presenta les esmenes.

El Sr. Camp i Batalla

Senyor president, ens agradaria conèixer quines esmenes són, en primer lloc, i en segon lloc, anunciar dues coses; una, que el nostre Grup té interès també a demanar votacions separades d'algunes esmenes del Grup d'Esquerra Republicana, i per altra banda, que, una vegada conegut exactament el nombre d'esmenes d'Esquerra Republicana, li tornaria a demanar la paraula per marcar la posició entorn a aquesta petició de votació separada, senyor president.

El president

El llistat de votacions separades que ha presentat el Grup d'Esquerra Republicana sobre les pròpies esmenes comporta vint-i-dues votacions. *(El Sr. Carod-Rovira demana per parlar.)* Senyor Carod, em demana la paraula. N'hi ha vint-i-una de separades, i la resta de les

esmenes, que és la número 22. El senyor Carod, em demana la paraula.

El Sr. Carod-Rovira

Sí, senyor president. Amb l'ànim d'agilitar tant com sigui possible el debat, nosaltres sostindríem només la petició de votació separada per a una única esmena, que és l'esmena número 15, i la resta, per a nosaltres, podrien anar agrupades en un sol bloc.

El president

La número 15. D'acord. El senyor Camp, coneguda la informació que demanava, té la paraula per precisar sobre de quines esmenes vol votació separada.

El Sr. Camp i Batalla

Gràcies, senyor president. L'esmena número 4, la número 25, la 103, 104, 181, 190 i 193. Amb el benentès, senyor president, que també ens interessaria la votació separada de l'esmena número 151, si fos possible una esmena transaccional que variés el concepte d'aquesta esmena, el contingut d'aquesta esmena que parla de «quatre anys» per «cinc anys». Si el Grup d'Esquerra Republicana hi estigués d'acord, doncs, presentaria l'esmena transaccional a la Mesa, senyor president, als efectes també de poder votar aquesta esmena transaccional sobre l'article 151 de forma separada del bloc.

El president

En tot cas, és el Grup d'Esquerra Republicana que s'ha de pronunciar sobre el que acaba de dir el diputat senyor Camp.

El Sr. Carod-Rovira

Sí, moltes gràcies, senyor president. El nostre Grup s'avindria a aquesta esmena transaccional proposada pel Grup de Convergència i Unió.

El president

Doncs, entregui-la a la Mesa i per part del senyor Lletrat i per a coneixement de tots els diputats.... Perdó, per part del senyor secretari primer de la Mesa es llegirà l'esmena transaccional.

El secretari primer

Gràcies, senyor president. Esmena transaccional amb la número 151, del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana. Esmena de modificació. Hauria de dir: «...que han de ser revisats cada cinc anys per tal de...»

El president

Moltes gràcies. Pregunto al diputat portaveu del Grup de Convergència i Unió si l'esmena 151 pot quedar incorporada a la resta d'esmenes que m'ha assenyalat abans. La transaccional. D'acord.

Senyor Clotas, em demana la paraula?

El Sr. Clotas i Cierco

Sí, senyor president, per aclariment en el debat i perquè així consti en el *Diari de Sessions*, que la transacció en realitat és dels quatre grups que signen un acord global amb l'esmena d'Esquerra Republicana. No és entre el Grup d'Esquerra Republicana i el Grup de Convergència i Unió perquè, si no, no reflectiria la realitat, i si fos així s'hauria de demanar la conformitat dels altres grups. Per tant, és entre els altres grups que formen aquest bloc i Esquerra Republicana.

El president

D'acord. Procediríem, per tant, a votar en primer lloc l'esmena número 15, de la qual ha sigut demanada una votació separada pel mateix Grup d'Esquerra Republicana eliminant tota la resta de votacions separades que ens havia demanat abans.

Iniciem la votació de l'esmena número 15.

Aquesta esmena ha sigut refusada per 13 vots a favor, 115 en contra i 1 abstenció.

Procediríem ara a votar les esmenes números 4, 25, 103, 104, 181, 190, 151 i 193.

Iniciem la votació.

Aquestes esmenes han sigut aprovades per 114 vots a favor, 16 en contra i cap abstenció.

I a continuació votariem la resta d'esmenes vives del Grup d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Iniciem la votació.

Aquestes esmenes han sigut refusades per 9 vots a favor, 118 en contra i 1 abstenció.

Procediríem ara a votar les esmenes del Grup Mixt. Hi ha sollicitada... Perdó, han sigut retirades totes elles, per tant, no procedeix la votació.

Només falta votar les esmenes derivades del Dictamen del Consell Consultiu. Procedirem ara a la votació de les esmenes derivades del Consell Consultiu.

Iniciem la votació.

Aquestes esmenes han sigut aprovades per 103 vots a favor, 26 en contra i cap abstenció.

I amb això hem acabat la votació de totes les esmenes. Per tant, començarem ara el debat a la globalitat.

Les intervencions, d'acord amb el que va aprovar la Junta de Portaveus, tindran un temps màxim de vint-i-cinc minuts i començarà, en primer lloc, per ordre de menor a major, el Grup Mixt, que té demanada una intervenció separada del diputat senyor Lora, en un primer temps, per un temps màxim de set minuts, i del diputat senyor Colom, per un temps màxim de divuit minuts.

Té la paraula el diputat senyor Lora. (*Remor de veus.*)

El Sr. Lora i Lillo

Gràcies, senyor president. L'avenç del procés de normalització del català és considerat pel Partit dels Comunistes de Catalunya com a positiu. La Llei del 83, però

sobretot l'esforç de sindicats, entitats veïnals, ajuntaments, professionals de l'ensenyament i de la comunicació han fet possible una extensió del coneixement i de l'ús social del català. Ha estat sobretot un impuls, un esforç de la societat civil, superant fins i tot dinàmiques institucionals. Els comunistes entenem que calia modificar la Llei del 83, calia dotar-se d'un nou marc que respongués a la necessitat de fer front a noves realitats, però també hem de dir que el debat, el procés de debat ha estat negatiu, que el contingut de la Llei manté encara insuficiències pel que fa referència a l'avenç de l'ús social del català i que ara és moment de donar un nou impuls al català, impuls que ha de protagonitzar la societat civil.

Abans d'explicar aquestes consideracions sobre la Llei i el procés de debat cal dir que, pels comunistes, l'objectiu de la política lingüística és arribar a la plena competència lingüística, que tothom tingui els coneixements de les dues llengües sense cap tipus de discriminació per l'ús d'una llengua o altra; assolir l'objectiu democràtic que ningú no hagi de canviar de llengua per a ésser entès i atès en el propi país; l'avenç de l'ús social del català, normalitzant el seu ús a totes les àrees socials i institucionals. (*Remor de veus.*) Els comunistes hem treballat i treballarem en la societat...

El president

Prego a les senyores diputades i els senyors diputats que guardin silenci.

El Sr. Lora i Lillo

Gràcies, senyor president.

El president

Continui.

El Sr. Lora i Lillo

Els comunistes hem treballat i treballarem en la societat i en les institucions, moguts per aquests objectius, amb claredat. No hem caigut –ni ho farem– a fer demagogia o instrumentalització partidista d'una qüestió tan important com la llengua. És per això que avui tenim una opinió molt crítica del desenvolupament del debat d'aquesta Llei. S'ha obert un debat global sobre la llengua a Catalunya sense una valoració del que havia significat d'avenços i d'insuficiències la Llei del 83. Un debat que s'ha polaritzat a través dels mitjans de comunicació, i s'ha creat confusió, falses interpretacions i recels entre àmplies capes de la població. Un debat els protagonistes del qual han estat tan sols les forces polítiques; no hi ha hagut debat social, s'ha fet un debat artificial, semblava més una realitat virtual. Creiem que s'ha instrumentalitzat i se n'ha fet un ús partidista i electoral, i això és perillós i irresponsable des del nostre punt de vista, perquè, sincerament, creiem que haver portat el debat a aquests paràmetres ha obert esquerdes i ha buscat fomentar una fictícia línia de separació dels treballadors i treballadores, en funció de la llengua que utilitzin. Tot aquest debat sembla que busqui amagar les coincidències de la dreta; el procés de com s'ha portat aquest debat, sembla que busqui amagar les co-

incidències de la dreta en l'aplicació del seu programa socioeconòmic.

Aquesta opinió no es contradiu amb la valoració positiva d'aspectes d'aquesta Llei que signifiquen un avenç del català. Per nosaltres és positiu que el català avanci a les escoles, a l'Administració, als mitjans de comunicació, a l'àrea socioeconòmica, i que aquesta Llei no obligi ningú a parlar català ni que situa cap sanció personal. En canvi, lamentem encara insuficiències: el català a la justícia, a l'Administració de l'Estat, a l'etiquetatge; encara no s'ha assolit en tots els àmbits el dret democràtic que ningú hagi de canviar de llengua per ser entès i atès al país. Creiem que això té molt a veure amb el no-reconeixement, per part de l'oligarquia espanyola, amb la complicitat de la burgesia catalana, que vivim en una realitat plurinacional i plurilingüística. Mentre no existeixi el reconeixement de l'Estat plurinacional, no assolirem veritablement l'Estat democràtic.

Aprovem avui un marc legal, però això no és més que un instrument per a la política lingüística. Per nosaltres és negatiu que al costat de la Llei no hi hagi un compromís ferm del Govern, de finançament, de planificació i de mesures concretes de foment i de formació.

De forma molt especial ens preocupa el món laboral. Hi ha d'haver una major claredat, que avui no existeix, en els barems per ingressar a l'Administració pública; uns barems que s'apropin a la diversitat de la realitat sociolingüística i que en cap cas puguin ser elements de discriminació, ben al contrari: elements de foment i de formació. Cal, en aquest sentit, flexibilitat a l'hora d'ajustar barems a les diferents categories professionals. Cal impulsar mesures que fomentin la implicació dels empresaris per tal que destinin una part dels seus beneficis a formació lingüística en les empreses. Pensem que és necessari un nou impuls del català, però que el protagonista sigui realment la societat civil.

Nosaltres, els comunistes, amb d'altres, hem ajudat a l'acostament de les classes populars al català, i denunciem les actituds que, amb falsos plantejaments i amb caràcter instrumental, obren divisions entre els treballadors i treballadores per fer prevaler projectes antipopulars. El nostre vot a la globalitat de la Llei, el nostre vot, que serà d'abstenció, vol expressar una opinió clarament crítica amb el procés de debat –artificial– que s'ha fet. Volem expressar les nostres reticències per aquesta Llei, al marge que sigui un marc legal i jurídic de caràcter superior, perquè situa avenços amb referència a la Llei del 83, en la seva aplicació..., tenim reticències que en la seva aplicació sigui una garantia per assolir els objectius de normalització.

Per nosaltres –i és aquí on posarem l'accent de la nostra intervenció social i institucional–, és necessari un major finançament, recursos i planificació; una política més efectiva de cursos de català –per tant, estimulació, foment i formació–; una claredat en els barems per als treballadors de l'Administració pública, de reconeixement del català, d'acord amb la realitat sociolingüística i amb la categoria professional, i retornar el protagonisme a la societat civil, per tal que sigui la protagonista del procés.

Els comunistes, en la nostra proposta de país, i que aportem el procés d'unitat de les esquerres transformadores que s'ha obert a Catalunya, seguim defensant el dret d'autodeterminació; el reconeixement de l'Estat plurinacional i plurilingüístic; l'avenç de l'ús social del català sense cap discriminació...

El president

Senyor Lora, se li ha acabat el seu temps parcial.

El Sr. Lora i Lillo

Perdoni, acabo de seguida.

...l'avenç de l'ús social del català sense cap discriminació, es parli una llengua o l'altra; la necessitat d'una política lingüística de foment, amb finançament, planificació i participació. Si aquesta és una llei d'avenç –insuficient en un marc de debat que ha estat instrumentalitzat per crear debats ficticis–, també sabem que la seva aplicació, amb aquest mal Govern, no és cap garantia de l'avenç de la llengua. El nostre vot –l'abstenció– és un vot condicionat al desenvolupament de la política lingüística, amb voluntat de corresponsabilitat, amb voluntat de variar cap a valoracions positives, en funció de l'aplicació d'aquesta Llei. El Partit dels Comunistes de Catalunya aposta per l'avenç de l'ús social del català sense cap discriminació, i rebutjarà qualsevol intent de divisió dels treballadors i treballadores al nostre país.

Gràcies, senyor president.

El president

Gràcies, senyor diputat. Per continuar la intervenció del Grup Mixt, té la paraula el diputat senyor Colom.

El Sr. Colom i Colom

Gràcies, senyor president. Senyores diputades, senyors diputats, vull expressar, en primer lloc, la satisfacció per haver estat un dels ponents d'aquesta Llei, els preceptes de la qual, un cop aprovada, el dia d'avui, substituiran la Llei 7/1983, del 18 d'abril, de normalització lingüística a Catalunya. Satisfacció també pel procés d'elaboració d'aquesta Llei: el fet de triar la Ponència conjunta; el fet de sol·licitar i aconseguir la compareixença de munió d'associacions, entitats, les principals institucions, que tenen a veure amb el treball a favor de la llengua catalana; la recerca del consens..., tots aquests penso que són elements positius, ben triats, a l'hora d'elaborar aquesta Llei. L'acceptació, també, del debat ciutadà. Jo remarco..., tant de bo, m'agradaria pensar que totes les lleis que aprova aquest Parlament tinguessin el debat ciutadà que ha tingut la Llei del català, que a vegades ha estat un debat esbiaixat, que a vegades ha estat un debat crispant, potser, que a vegades ha estat un debat potser més sobre irrealitats que sobre el que succeïa a la Ponència, però, malgrat tot, un debat que penso que ha estat –ho hem de reconèixer– positiu. Jo, almenys, el valoro, nosaltres, almenys, el valorem molt positivament. Satisfacció, per tant, també per aquests elements. I satisfacció pel resultat que avui, amb tota seguretat, s'obtindrà. No aconse-

guirem, segur, tot el consens que es volia, però s'aconseguirà un consens molt ampli –un consens molt ampli–, un consens més que suficient com per pensar que una gran majoria de la societat catalana rebrà aquesta Llei com un element d'enfortiment del país, i no com un element d'esquerda de país, que algú, segurament, alguns sectors, ho han intentat, des de fora d'aquesta cambra, òbviament, i algú des de dintre d'aquesta cambra, fent-los el joc, ha intentat que, finalment, es produís una esquerda en la nostra societat. Sortosament, és un intent fallit. Aquesta Llei enfortirà –no en tinc cap mena de dubte– la cohesió social i la convivència al nostre país.

Vull aclarir també d'entrada que els diputats del Partit per la Independència, que estem adscrits al Grup Mixt, hem procurat participar –i em sembla que en són conscients tots els grups parlamentaris– en aquesta Llei, sempre, d'una forma constructiva; ho vaig dir al debat de política general, quan feia una crítica a l'excessiva partidització que se'n feia per part d'algú. Nosaltres no hem volgut caure, no hem caigut –crec– en cap moment en aquest partidisme d'una llei que ha de ser un element més de país que de partit; més de projecte de tots, més d'Estat, que no pas d'una opció concreta. També, per tant, volia deixar això clar.

L'objectiu d'aquesta Llei, l'objectiu central, quin és? Què ens ha mogut a fer-la? Ha estat, bàsicament, el foment, la voluntat del foment de l'ús social del català. És més, jo diria que aquesta Llei, estic convençut que aquesta Llei demostrarà amb el temps ser una bona llei; justament s'hi posen les bases per arribar a un ús social preferent del català, en tant que llengua pròpia de Catalunya que és. La Llei del 83 iniciava –de forma tímida, reconeguem-ho, però positiva també– el procés de normalització lingüística. Passats aquests catorze, quinze anys, veiem que de la Llei del 83 en queden tres grans pòsits positius, des del meu punt de vista. El fet que en l'ensenyament primari el català esdevingui llengua coneguda per tots, i per tots els joves d'avui... Potser és cert –com deia abans un altre diputat– que no s'han assolit tots els objectius que es volien en aquest sentit; mestres i..., la comunitat educativa ho ha denunciat en més d'una ocasió, però, globalment, penso que podem dir que en l'ensenyament primari, sobretot –no tant en el secundari, ni tampoc en l'universitari, però sí en el primari–, la Llei del 83 el que fa és consolidar el fet que avui tots els nois i noies de Catalunya tinguin un coneixement al màxim de perfecte possible de la llengua pròpia del país, a més a més de la llengua espanyola, que és llengua, per l'Estatut i per la Constitució, oficial a tot l'Estat. També ha aconseguit que sigui la llengua normal a l'Administració de la Generalitat i a les corporacions locals i a moltes corporacions de dret públic, i penso que això també és un altre element a sumar, molt positiu, molt positiu, d'aquest procés. I també ho ha aconseguit en els mitjans de comunicació públics del nostre país. I en altres àmbits, però jo penso que aquests són els tres grans avenços que ha aconseguit la Llei de 1983.

I no només la Llei –i ho vull remarcar avui i aquí. La Llei va ser important, el desplegament..., s'ha fet el que s'ha pogut en més d'una ocasió, però hi ha hagut tam-

bé molt impuls social, que s'ha de tenir en compte en aquest balanç. Reivindico, en part, també, avui i aquí, després d'aquests catorze anys, la iniciativa social i ciutadana que representaven, per exemple, els anys 84 i 85, dos anys més tard de l'aprovació de la Llei del 83, les accions cíviques pacífiques que feia la Crida a la Solidaritat en Defensa de la Llengua, la Cultura i la Nació Catalanes, que van ser fetes sobre grans empreses per impulsar allò que des de la mateixa Administració a vegades no s'impulsava, i que van donar exemple i van motivar l'entrada amb normalitat del català en molts àmbits on no sé si hauria entrat amb la mateixa normalitat.

Per tant, penso que és bo també recordar l'aplicació de la Llei, l'impuls social i, en aquest cas concret, l'impuls del que va ser una sotragada lingüística, que no sé –no ho sé– si no serà necessària ara, un cop aprovada la Llei de 1997. I dic «no ho sé», si no serà necessària. En aquesta Llei, la del 97, la que aprovarem avui, si hi ha un element que a mi em crida l'atenció i que penso que és important, i pel qual hem arribat al consens, és perquè dóna èmfasi o posa èmfasi especial en el fet que el català sigui normal en el món mercantil, en el món econòmic, en tot l'àmbit socioeconòmic del país. I aquí no sé si serà ben rebut; com tampoc va ser ben rebuda la del 83 per algunes administracions o per algunes grans indústries que ja havien de complir la Llei i no la volien complir. El món empresarial, el món socioeconòmic del país ha de saber que a partir d'avui, si ha fet l'orni o s'ha fet l'orni durant catorze anys en el que era la seva obligació, estigüés a la Llei o no hi estigüés, que és la presència del català en tota l'activitat econòmica mercantil, financera del país, si ha fet l'orni durant catorze anys, pot tenir la temptació de continuar fent l'orni, malgrat que la Llei a partir d'ara obliga i sanciona, no els ciutadans, però sí les empreses, sí les entitats, sí les institucions que no compleixen aquesta llei; té una part de sancions molt clara. Bé, evidentment, aquesta part, espero que sigui estrictament dissuasiva, i que també sigui dissuasiu –ho torno a dir–..., perquè, si no es compleix –i en farem un seguiment des del Partit per la Independència, lògicament, com tothom–, hem de procurar, haurem d'instar que torni a sortir un procés de sotragada ciutadana per fer efectiu el compliment de la Llei, no altra cosa que el compliment de la Llei, que és el que la Crida va fer efectiu l'any 1984 i el 85: el compliment de la Llei aleshores vigent, la de 1983.

Em penso que no sorprendrà ningú si dic d'entrada que hauríem volgut una llei més decidida, nosaltres; una llei, a vegades, més clara; una llei més contundent. Cap aquí anava el sentit de les esmenes que vam presentar, una part substancial de les quals en el consens ens van ser acceptades –per això estem en aquest consens–; una part, no, i hem acceptat, en favor del consens, de retirar-les. Hauríem volgut això –i això no sorprèn ningú des de la nostra posició– per encarar aquesta nova etapa cap a la normalitat plena de la llengua catalana i de la llengua nacional dels catalans. Una llei sense acomplexaments, que doni dimensió clara de futur; de present, òbviament, però de futur.

Catalunya, però, és un país particular, on més de la meitat –la meitat o més de la meitat, i d'això penso que

n'hem de ser sempre conscients, cada dia conscients– de la seva població té com a llengua materna no el català, sinó el castellà –o altres, en menor grau. I qualsevol pas que fem des de les institucions –i més si aquest pas és una llei com la de política lingüística, que legisla sobre les llengües d'ús principal a Catalunya– són passos que s'han de fer amb visió convivencial, amb visió integradora, i hem de procurar molt, tots –i els nacionalistes, i els independentistes en tenim, em sembla, encara, una major responsabilitat–, no allunyar per raó de llengua els ciutadans i ciutadanes que podrien sentir-se allunyats, per raó de llengua, del procés de reconstrucció nacional del país. Aquest és un procés, és la visió d'Estat que em penso que hem de tenir o hauríem de tenir en aquest moment, que ens ha fet tenir l'estil i la conducta i les posicions que hem tingut al llarg de tot aquest debat.

Justament –vull remarcar-ho–, els independentistes som els que hem de garantir sempre, i dir-ho tantes vegades com faci falta, confiant que un dia Catalunya es doti d'estructures d'Estat, i en aquest moment, i abans, òbviament, deixar clar que la base de la convivència és i serà, a Catalunya, el respecte, òbviament, de la llengua catalana, que és la llengua pròpia, la llengua del poble, del nostre país, però també de les altres llengües que s'hi parlen. Justament, des dels independentistes, crec que això ho hem de dir, una i tantes vegades com faci falta, i garantir, una i tantes vegades com faci falta.

Segurament avui no és el dia de fer aquest debat, però sí que vull deixar dit, perquè consti, avui i aquí i en aquest debat, que jo crec, que creiem des del Partit per la Independència que fóra bo que un dia en aquesta cambra, en seu parlamentària, es parlés del rol del català com a llengua pròpia del país en el futur de Catalunya, i del rol del castellà o de les altres llengües en el futur de Catalunya. Penso que aquest debat, fora d'una llei, desacomplexadament, clarament, s'hauria de fer en seu parlamentària, perquè penso que seria un element positiu, integrador, convivencial, clarificador –de garanties, d'altra banda–, per part de tothom, deixant les coses clarament.

Valoro molt positivament el consens a què hem arribat entre les diferents forces polítiques, que crec que ha estat un consens que s'ha basat en la Catalunya real, en una visió d'Estat, no en una visió de partit, no en una visió extremada i tancada, allunyada de la Catalunya real, i que ha fet la Llei possible avui. Llei que, suposo que pel mateix fet de fer-la, ja tots pensem que..., no diem pas que no que d'aquí a uns anys es pugui modificar i millorar a mesura que vagi avançant el consens social. Potser no caldrà esperar catorze anys, com s'ha esperat de la primera Llei de normalització a la segona Llei, la de política lingüística; potser amb menys temps haurem d'encarar una reforma en aquells elements que siguin positius, que creguem que tindran un consens social que ara potser, en algun cas, no tindrien, o que –com ens diu el Consell Consultiu pel que fa al tema dels drets i dels deures– quedi molt més clarament consolidat que la totalitat de ciutadans de Catalunya entén el català i, per tant, que aleshores puguem parlar perfectament –no només per la voluntat del legislador, com

ara ho fem en el preàmbul, sinó també en l'articulat, en la part normativa— del deure del coneixement del català, i del castellà, però també del català, per part de la totalitat de ciutadans d'aquest país.

Aquesta és una llei, senyores diputades, senyors diputats, des del meu punt de vista, del nostre punt de vista, una llei de to alt pel que fa a les possibilitats de foment del català i a tot el que legisla. I això ho vull dir molt clar: una llei de to alt. És una llei bona, una llei que millora molt la de 1983; i dic això per segons quins discursos apocalíptics que s'han sentit aquest matí: una llei bona, i una llei que millora molt la del 1983 en tots els àmbits. I això penso que hem de deixar-ho clar davant de tots els ciutadans, simplement, perquè no en puguin dubtar quan algú vol introduir aquest dubte. Una llei que legisla i obre portes en àmbits on fins ara no havia estat possible fer-ho, i això també em sembla absolutament important: a més de deixar clars els deures del personal al servei de les administracions, precisa les obligacions de la Generalitat i de les administracions locals, de les institucions i de les empreses que en depenen i dels concessionaris de tots els serveis; precisa, la Llei, també, i regula els procediments administratius; obre la porta a la presència normal del català a l'Administració de l'Estat, a totes les actuacions judicials, a la presència normal als documents públics, a tots els documents mercantils i civils; fa normal la presència del català als convenis col·lectius de treball, als registres públics; legisla allò que només s'havia fet o pogut fer per decret en el món de l'ensenyament, en el primari sobretot, i millora molt el que és la presència del català a l'ensenyament universitari i en el secundari, així com a la formació permanent, i en els ens de règim especial.

La Llei de política lingüística que avui anem a aprovar —ho he dit abans, i hi vull tornar a fer referència— posa èmfasi que el català sigui llengua normal al món i a l'activitat socioeconòmica, a la informació als consumidors i a l'etiquetatge, a la publicitat, a l'activitat professional i laboral, àmbits, aquests, molt endarrerits. Si hi ha un missatge que m'agradaria enviar avui des d'aquesta cambra, és especialment dedicat al món de l'empresa i al món econòmic en general i al món financer en general: que sàpiguen que tot allò que fins ara no han fet, a partir de l'aprovació d'aquesta Llei, pel que fa a la presència del català, ho han de fer; i que això implica la totalitat del món empresarial: el gran, el mitjà i el petit; i que això implicarà un seguiment per part de tots els grups, confio —del nostre, sí—, en el seu compliment.

És una llei, finalment, més clara, pel que fa a la del 1983, pel que fa als grans principis, a l'objecte de la Llei, al concepte de llengua pròpia, al concepte dels drets lingüístics. Ho preciso —i això és aportació del nostre Grup—: s'explicita la voluntat del legislador del deure de coneixement del català per part de tots els ciutadans i ciutadanes de Catalunya; s'explicita la voluntat del legislador, entenent que, a l'article quart, quan busques aquesta voluntat, la trobes en el preàmbul, molt ben definida, en el preàmbul de la Llei.

Finalment, és també una llei que és bona pel que fa a la col·laboració amb institucions i entitats, els convenis

amb altres institucions de llengua catalana, a la projecció exterior, a les garanties de compliment, dotacions econòmiques i, sobretot, també —i em sembla important remarcar-ho—, en aquest compromís que adquirirem tots avui, compromís d'acompanyament de la Llei, en forma d'una proposició no de llei, de totes aquelles normatives espanyoles que cal modificar perquè aquesta Llei, la del català, la que votarem avui, tingui el rang que li pertoca i pugui ser efectiva, pugui ser útil.

El contingut d'aquesta Llei és, doncs, millorable, però és bo, és una bona Llei, com dic, i els independentistes que no donéssim suport —si ho volen, conservant tants aspectes crítics com vulguin— a una llei que suposa millorar el tractament legal i l'ús social del català..., fóra la millor notícia per als que s'oposen a la normalització del català. I per això no entenc, no puc, no podem entendre —perquè aquesta és la lògica de les coses—, des del nacionalisme, algun grup pot votar que no a aquesta Llei. Només s'entén per estridències d'estrictisme partidisme i perquè algú se situa en extrems. És trist —això no vull deixar de dir-ho, perquè seria una espina que no em trauria avui del cor—, és dur, és trist de veure com avui, a l'entrada del Parlament, coincideixen suposats independentistes —de fet pocs, molt, molt pocs, gràcies a Déu molt pocs—, coincideixen amb els espanyolistes més esverats —també pocs, també cal dir que pocs...

El president

Senyor diputat...

El Sr. Colom i Colom

...és trist de veure això.

El president

...ha esgotat el seu temps.

El Sr. Colom i Colom

Gràcies, president. Només dir que l'important, el que és fonamental és que la Llei de política lingüística iguali la llengua catalana, avui encara minoritzada en el seu propi país, en drets i deures, amb la llengua castellana, avui encara, dissortadament, majoritària en el nostre país. I penso que aquest fet l'acompleix perfectament.

Per tot això, els diputats del Partit per la Independència —em penso que és obvi, però ho haig de dir— donarem un ple i satisfet suport a aquesta Proposició de llei que, conjuntament, hem col·laborat avui a portar a aquesta cambra.

Gràcies, senyores diputades, senyors diputats; gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies. Pel Grup d'Esquerra Republicana de Catalunya, té la paraula el diputat senyor Carod, per un temps màxim —com tots els altres— de vint-i-cinc minuts.

El Sr. Carod-Rovira

Senyor president, senyories, d'aquí a no gaire serà aprovada en aquesta cambra la Llei de política lingüística; una llei que no deroga pas la de normalització lingüística del 83, sinó que, en la innovadora terminologia del redactat acordat per quatre grups, la substitueix. El debat parlamentari d'ara, com el de fa catorze anys, hauria de recordar-los que la legislació específica sobre llengües només es produeix allà on existeix algun tipus de conflicte en aquest àmbit, allà on hi ha algun idioma minoritzat històricament, per motius polítics, al qual cal tornar la normalitat d'ús. El català és un d'aquests casos, i també ho són el galleg i el basc, a l'Estat espanyol, al costat de l'aranès; no ho és, òbviament, el castellà. Per aquest motiu no hi ha ni hi ha hagut mai a Madrid cap llei de normalització del castellà, perquè aquest idioma no ha conegut en cap moment cap mena de persecució, al llarg dels anys, en el seu territori.

L'adveniment de la democràcia, amb les primeres eleccions lliures, ara fa vint anys, va possibilitar una Constitució que atorgava només al castellà el caràcter d'única llengua oficial de l'Estat espanyol —malgrat haver-n'hi tres més en tot el seu territori—, tant si era la llengua pròpia com si no, i amb el deure obligatori del seu coneixement per part de tota la ciutadania. Curiosament, cap ni un dels nombrosos esperits sensibles a la intolerància, cap de les veus pretesament progressistes que ara s'exclamen contra uns inexistents excessos del català van dir aleshores ni ase ni bèstia contra aquest privilegi legal desmesurat del castellà. I així, la Constitució ara en vigència no conté cap referència explícita que permeti precisar quines són, ni quantes, les altres llengües que esdevindran oficials en part del territori estatal, segons uns estatuts d'autonomia futurs.

El 78 quedaven legalment establertes, doncs —ara, però, democràticament—, les bases de la superioritat del castellà sobre les altres llengües i la seva discriminació negativa més que evident. Tota la legislació lingüística posterior per part de l'Estat, mitjançant més de cent-cinquanta disposicions normatives de tot tipus, no fa més que reforçar aquest desequilibri legal a favor del castellà, que perjudica les altres llengües, històricament perjudicades de sempre, com el català i l'aranès.

D'aleshores ençà, a l'empara d'una Constitució que nosaltres no vam votar, però que els altres partits van demanar al poble català que sí que ho fes, s'han anat posant en circulació conceptes confusoriaris, amb la intenció que, de la seva socialització, en resultés també una acceptació normal i natural: d'una banda, la referència al castellà com a llengua comuna; de l'altra, l'absurditat de la noció —no del tot desvinculada de l'anterior— de comunitats amb llengua pròpia.

En aquest context restrictiu va fer-se la Llei del 83, i amb un consens dels grups parlamentaris que —tot s'ha de dir— va esmicolar-se en setmanes, quan el Govern socialista espanyol, amb tres catalans entre els seus ministres, va presentar-hi recurs d'inconstitucionalitat. Ja és sabut que l'alegria dura poc a la casa del pobre.

La Llei del 83, que, a diferència remarcable de la d'ara, era una llei de normalització lingüística —i per això,

justament, se'n deia—, ha tingut efectes positius en la seva aplicació, sobretot en tres àmbits ben delimitats: a l'Administració catalana, tant del Govern autònom com del local; a les emissores de ràdio i televisió de caràcter públic —la Corporació—, i finalment, a l'ensenyament obligatori, particularment al bàsic, al primari. En general, amb tantes excepcions com calguin, pot afirmar-se que el català és, en aquests àmbits, la llengua normal. Si ens hi fixem, però, es tracta d'espais d'ús de la llengua vinculats directament amb la Generalitat, però no amb la gent individualment concebuda. I està demostrat que, més enllà de la Generalitat, no només hi ha vida, sinó que, sovint, és on hi ha *la vida* per a la majoria de la població.

Conscients que la Llei del 83 ja havia fet el fet, el Ple d'aquest Parlament va aprovar, el 92, una moció d'Esquerra Republicana que instava el Govern a redactar un estudi sobre la conveniència d'actualitzar la Llei en qüestió, a conseqüència del qual va emprendre's, el 93, l'intent fallit de reformar aquella legislació. Que la reforma era imprescindible ho demostren almenys dues dades: el 83, aquí captàvem tan sols dos canals de televisió, i, per altra part, conceptes com el de consum o drets dels consumidors i usuaris d'articles, productes i serveis es trobaven encara a les beceroles a casa nostra.

L'àmbit dels mitjans de comunicació, les indústries de la cultura i tot el món socioeconòmic estava, per tant, sense cobertura legal o amb una cobertura legal insuficient. Persistia, fins ara —i continuarà persistint un cop aquesta Llei hagi estat aprovada—, una clara inferioritat jurídica del català en relació amb la superioritat legal del castellà; inferioritat que —deixem-ho ben clar ara mateix— no es farà desaparèixer si no es fa desaparèixer també la base sobre la qual recolza: l'article 3 de la Constitució espanyola, que consagra els privilegis del castellà, al costat de desenes i desenes de lleis, reials decrets i normes diverses, avalats tots ells per la Constitució, que imposen l'ús obligatori del castellà, així com de quotes i sancions en relació amb aquest idioma. Mantenir en aquest punt la Constitució actual és mantenir la discriminació de la llengua catalana i els privilegis del castellà; i no es modificarà la situació d'inferioritat del català si no es modifica, a més de lleis i decrets, la Constitució mateixa i s'estableix un marc legal en què totes les llengües siguin iguals davant la Llei, amb els mateixos drets, els mateixos deures i la mateixa consideració.

Refusar aquesta evidència no ajuda a posar fre a la feblesa del català a la majoria d'àmbits, perquè avui, amb aquestes regles de joc, el català i les altres llengües sempre perden, i el castellà sempre guanya, perquè té tot allò que no tenim nosaltres: la llei i l'Estat al seu costat i al seu servei. En aquestes condicions, declarar-se insubmis lingüístic o apellar a la desobediència civil no passa de ser una heroïcitat de fireta.

L'ús social de la llengua catalana, en una Catalunya on el 96% dels seus habitants asseguren comprendre-la, es troba avui en un estadi de precarietat general, malgrat que, dels vint anys de democràcia, tretze han anat les esquerres a Espanya, i disset, els nacionalistes a Catalunya, en un escenari polític que no hauria de semblar, *a priori*, precisament dels més nefastos. Així i tot, el

català és avui absolutament marginal, extraterrestre a l'Administració de justícia, on un fiscal, amb trenta-cinc anys de treball continuat aquí, es permet al·legar ignorància del català i, doncs, sol·licitar un intèrpret en sentir aquest idioma. I ha de fer avenços ingents a l'Administració de l'Estat, tant civil com militar, àmbit, aquest darrer, que per a alguns deu ser fins i tot inimaginable en català, ja que, a casernes i comissaries, la qüestió no és tant confiar de ser-hi correspost en català –llengua oficial a i de Catalunya, no ho oblidéssim pas–, sinó emprar aquesta llengua i esperar que no et passi res per haver-la-hi utilitzada.

La documentació d'identificació personal és monolingüe en castellà –DNI, NIF, passaport–, llevat dels fulls de declaració de renda, escrupolosament bilingües, no fos cas que ens descomptéssim a l'hora de pagar impostos. I en són, de monolingües, les monedes i els bitllets, i el Congrés i el Senat, excepció feta del dia del Domund lingüístic, i les activitats a l'estranger de l'Institut Cervantes, i les emissions internacionals de Televisió Espanyola, que també paguem, i tantes, i tantes, i tantes coses, que són pràcticament totes les coses possibles.

El català no figura en cap dels dotze mil productes farmacèutics presents en el mercat, fabricats majoritàriament a Catalunya, com sí que hi figuren el castellà, el francès, l'anglès, l'alemany, el portuguès, i fins a una trentena de llengües diverses que podem trobar en tot tipus de productes comprats en el nostre país: aliments, begudes, tabacs, joguines, cosmètics, electrodomèstics, vehicles, articles higiènics, sanitaris i de qualsevol altra índole.

Paradoxalment, qualsevol idioma sembla tenir més drets a Catalunya que no pas l'idioma de Catalunya. L'ou de xocolata fet a Catalunya en trenta idiomes, però no en català, ja és conegut pel president. Potser no n'és l'entrada del Catalunya - Bulgària, o l'etiqueta de l'aigua mineral que ens bevem d'aquesta tribuna estant. I el cinema, i el vídeo, i el material informàtic de tota mena, i els aparells de reconeixement de veu, i tot allò que converteix una llengua en un ésser viu, carregat de futur, i no en un fòssil farcit de passat.

En fi, en qualsevol àmbit que no tingui una connexió directa amb la Generalitat –Administració catalana, Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, i escola bàsica–, el català hi té, a tot estirar, una presència tan escandalosament testimonial que el fet de trobar-hi crida l'atenció, pel seu caràcter del tot inhabitual, vint anys després d'haver-se restablert el sistema democràtic.

Clar que sempre som a temps de pensar com el president Pujol: ben mirat, no hi ha cap llei que impedeixi l'ús del català, i si algú no l'utilitza és perquè no ho vol. Galdosa afirmació, aquesta, president. Expressió d'una impotència política incapaç d'afirmar que si el català no hi és és perquè cap llei no li contempla la mateixa obligació legal que sí que s'estableix per utilitzar-hi el castellà. O bé algú pretendrà que creguem que l'omnipresència del castellà és el resultat d'un procés espontani, sense interferències polítiques, legals, econòmiques, culturals i militars de cap tipus?

És fals, d'altra banda, que no hi ha demanda de productes en català, perquè en realitat allò que no hi ha és oferta. No és pas que la gent no vulgui veure cinema en català, posem per cas, sinó que no pot veure'n perquè gairebé no n'hi ha mai enlloc. Quan l'oferta ha existit, la resposta per part de la gent ha estat bona, o, com a mínim, no ha perjudicat ni afeblit els productes llançats al mercat, com bé podrien testimoniar experiències com les dels diaris *El Periódico* i *Segre*, els quals, abans d'aparèixer en català no havien conegut, precisament, manifestacions populars reclamant-ne l'existència.

M'adono, arribats en aquest punt, que sóc no l'únic diputat, però sí l'únic ponent d'aquesta Llei fill de la immigració castellanoparlant de la postguerra. L'únic ponent que, quan torni al domicili familiar avui, hi sentirà amb naturalitat la llengua castellana parlada pel pare. I ja em permetran que els digui fins a quin punt m'ha sorprès sempre la poca valoració per la llengua catalana que, a l'hora de la veritat, han demostrat tenir tants i tants catalans d'origen, amb llinatges nostradíssims, nissagues de mecenes, socis d'entitats pairals i, per arrodonir el panorama, votants d'alguna opció formalment nacionalista i tot. Quin poc respecte per la llengua, quina poca estima per la llengua, quina poca consideració per la llengua catalana tots els senyors esteve, i oriach, i contijoch, i andreu, sempre disposats a fer negocis en qualsevol llengua excepte en la seva, en la nostra, el català, amatents a emprar el lituà, l'hebreu, l'àrab o l'idioma exòtic que més convingui als seus productes, i sempre carregats d'excuses de tota mena per continuar-hi marginant el català, com si etiquetar en castellà, en portuguès o en anglès els resultés gratuït. Quina vergonya, aquesta mena de gent que van adaptar-se al codi de barres en els seus productes, però que són incapaçs d'adaptar-se a la llengua del seu país.

Des d'aquí faig pública la meua consideració cap a tots els López, i els Martínez, i els Espejo que escriuen en català, amb faltes d'ortografia però en català, el menú del bar de la cantonada; que s'esforcen a aprendre català quan pleguen de treballar, com a factor de promoció social i també de vinculació amb el país; que compren premsa en català a la mateixa oficina el director de la qual la compra en castellà; que continuen parlant en català des del taulell de la botiga, encara que qualsevol *pijo* els corregeixi els mots que mai no sortiran en els articles fabricats pel papà, els discuteixi la fonètica o es burli del seu accent, probablement perquè mai no s'ha aturat a escoltar el seu.

És hora ja de posar fi al discurs paternalista sobre la immigració, el discurs que l'únic que fa és perpetuar la condició d'immigrats als fills i als néts dels que, procedents de diverses regions d'Espanya, o de Galícia, van instal·lar-se aquí, vam instal·lar-nos aquí, per conviure entre nosaltres fa ja molts i molts anys. Negar la catalanitat dels descendents de la immigració d'origen és marginar-los; és condemnar-los a ser sempre forasters en aquesta terra; és tancar-los en un gueto monolingüe castellà, impermeable al català; és negar-los el dret a ser tan catalans com els altres i, ben sovint, més i tot que certs altres. Ja n'hi ha prou, doncs, de viure –els uns econòmicament i els altres electoralment– de la bicoca de la immigració.

Per això una bona i eficaç política lingüística és inseparable d'una política d'habitatge de qualitat, que faci de bon viure a les zones de l'extraradi; que les comuniqui bé amb els centres de la ciutat, que és on hi ha les ofertes culturals bàsiques; que es respecti el seu dret a conèixer les dues llengües oficials i es donin les màximes facilitats per al seu aprenentatge, i que el preu dels cursos, a diferència d'ara, sigui realment assequible a les butxaques més populars; que hi hagi una educació compensatòria del déficit real de català en escoles públiques de la perifèria urbana; que la política laboral de la Generalitat contempli el coneixement del català com un dret lingüístic que forma part dels drets laborals bàsics. La dificultat per accedir a una qualitat de vida superior i digna és l'autèntic perill que pot fer malbé la convivència civil, i no pas l'imperceptible avenç del català, contràriament al que assegurin certes mentalitats acomodaticies, carregades d'autoodi, d'acomplexaments familiars diversos, de projectes «progres» fracassats, o incapaces d'alliberar-se dels prejudicis propis de la cultura autorepressiva i autolimitativa d'aquestes dues darreres dècades.

I és aquí on hem trobat a faltar, durant disset anys consecutius, una política per part del Govern català capaç d'activar entre la població un sentiment general d'autoestima per la llengua catalana, d'orgull serè pel seu coneixement, de naturalitat en el seu ús, tant per part de particulars com d'industrials i comerciants, com a mínim entre aquells sectors empresarials i professionals liberals més vinculats a la coalició governant. La llengua no ha estat un valor col·lectiu al qual afegir-se ràpidament la gent de fora, com ara l'estalvi, el treball o l'activitat associativa. Si algun excés hi ha hagut en la política lingüística del Govern ha estat un excés de deixadesa, d'indiferència i de desinterès per la llengua. En realitat, el català, el «nervi de la nació», mai no ha estat un tema prioritari, bàsic, fonamental, per a la coalició governant, i per això no va merèixer ni una ratlla en el pacte signat amb el Govern espanyol del PP, partit al qual ha estat incapaç de fer passar per l'adreçador en aquest tema, justament perquè, a diferència del PP, no el considera essencial, com ho demostren, a més, la baixa dotació econòmica destinada anualment a la normalització lingüística i al Consorci; el no-desplegament normatiu d'algunes lleis que haurien permès un cert avenç del català, i, malauradament, l'incompliment de les mateixes disposicions governamentals per part de consellers i representants de la Generalitat, massa propici a emprar el castellà en actes oficials, hàbit lingüístic ben poc exemplar per ser posat com a model d'ús del català i pretendre que aquells que no l'utilitzen el facin servir.

Al costat d'aquesta actuació i d'aquesta omisió, no deixa de sorprendre la reacció de certes esquerres, que, renunciant al tradicional proteccionisme dels poders públics a favor dels més febles –ara i aquí, el català–, han acabat defensant un ultraliberalisme lingüístic que els fa coincidir amb la posició interessada dels grans grups econòmics, dels oligopolis de la comunicació, a l'hora que cauen en el parany d'apellar al perill de fractura social. Fractura virtual que, naturalment, només se'ns apareix com a imaginable en el cas que avancés el català.

Aquesta Llei s'ha elaborat i s'ha negociat amb una mediatització excessiva, que ha dut a adoptar actituds a la defensiva, bo i desmentint supòsits que mai no han figurat a l'articulat, i arribant fins a desvirtuar-ne l'objectiu originari. De ser una llei que havia de millorar la situació del català a la vida pública ha passat a ser una llei i un debat sobre les preteses dificultats del castellà a Catalunya i la necessitat que s'articulessin mesures per al seu ús. La demagògia sobre allò que no deia la Llei ha estat a l'ordre del dia, i els coratjosos defensors del bilingüisme han oblidat que aquest, el bilingüisme –és bo de recordar-ho–, només afecta les persones que parlen *dues* llengües, no pas una de sola, com molts bilingüistes professionals, i que a l'hora de la veritat és inexistent pràcticament pertot: a les farmàcies, a la botiga, al cinema, a l'autoescola, al jutjat, a la comissaria, al videoclub, a la tenda d'informàtica, al quiosc... Altrament dit: a cada bugada, hem anat perdent un llençol, i ara deu ser cosa de salvar els pocs mobles que n'han quedat, si bé aprovant ara una llei que està per sota dels mínims condemnem una colla d'anys el català a esperar una altra llei, la llei definitiva que ens falta.

Passat el fals optimisme que ens van voler encomanar després que el Parlament europeu aprovés no se sap ben bé què sobre el català, la Unió Europea ha recordat ara que només compten les llengües oficials d'Estat, i el català no ho és: ni té l'oficialitat preeminent en el seu territori, ni té l'oficialitat en tot l'Estat igual que el castellà. L'oficialitat del castellà és real i no qüestionada enlloc per ningú, mentre que la del català és constantment atacada, més aviat fictícia i propera a una simple despenalització, tolerància o consentiment en l'ús. A Europa només hi ha futur per a les llengües d'Estat, i aquells que blasmen el nostre projecte de convertir-nos en Estat, amb el català com a llengua, tenen l'oportunitat de convèncer-nos ara amb fets que Espanya assumeix el català com a cosa pròpia, que el català esdevé idioma d'Estat, en igualtat de condicions amb el castellà, i que s'estableix un marc legal de plurilingüisme igualitari similar al de Bèlgica o Suïssa. Qualsevol altra mesura que no sigui aquesta és una enfadosa cançó de bressol, perquè una llengua és, també, expressió de poder polític, i només amb aquest es pot garantir una oficialitat plena sense cap excepció possible, perquè una oficialitat amb excepcions no és oficialitat.

Respecte dera lengua pròpia dera Val d'Aran, er aranés, aquest Parlament n'a perdut era oportunitat de demostrar quina ei era proteccion que cau dar a ua lengua pròpia damb dificultats de superviuença. Suposadament calerie dar ar aranés eth tracte que demoram recèber entath catalan, Aran ei a Catalunha çò que Catalunha ei a Espanha. Tot protegint er aranés, protegim eth catalan; protegint er aranés, dam ath rèste deth mon ua mòstra de lo que creiguem que cau hèr des d'un parlament entara promocion d'ua lengua pròpia, era competència legislativa dera quau mos correspon absolutaments. Maugrat eth marc limitat d'aguesta lei, demoram qu'es aranesi posquen impulsar er usatge der occitan d'era Val d'Aran ena Administracion locau, autonòmica e estatari; en ensenhament obligatòri, segondari e universitari; enes mieis de comunicacion publicas e privats en un percentatge molt superior ar actuau; ena vida publica en generau, mès tanben ena

vida privada e enes relacions toristiques e comerciaus. Demoram que maugrat es restriccions d'aguesta lei er occitan de Catalunya seguisque viu en Aran.

Ja per acabar, senyor president, senyories, aquesta llei ja no és la llei del català, ni una llei de normalització lingüística, com el seu nom bé prou que ho indica, i de fet, no modifica tampoc la situació d'inferioritat legal i la precarietat en l'ús social de la nostra llengua nacional, motiu pel qual no podem avalar-la, perquè seria allargar la vida i donar continuïtat a una etapa que Catalunya necessita deixar enrere. No podem legitimar-la amb el nostre vot perquè resumeix la cultura política dels partits de la transició, defensors ara, en bloc, d'una llei que no canvia les bases reals de la injusta situació actual i bona prova n'és l'existència de setanta-set esmenes d'Esquerra Republicana –ara menys–, plenament constitucionals segons el Consultiu, que podent ser, doncs, totes acceptades pels quatre grups, no ho són, com a expressió de la manca de voluntat política per canviar la situació d'ara. El Govern podia haver pactat aquesta Llei de manera que s'hagués configurat una majoria, no menys legítima que la d'ara, per millorar el català i fer-lo avançar de veritat. Però, havent perdut ja la iniciativa de la llei, ha preferit fer-ho amb qui millor s'avenia a fer de propagandista d'un gran foc d'encenalls que amagava, en realitat, la inexistència de brases.

Per això, des d'una posició tan moderada i tan democràtica que només vol la igualtat plena del castellà en tots els àmbits, cosa que aquesta Llei no planteja en l'articulat i poetitza en el preàmbul, hi votarem en contra. Ho farem per convicció, per responsabilitat, per patriotisme. Perquè bé hi ha d'haver algú capaç de dir en veu alta que hi ha un altre futur per al català, al costat de tantes llengües com calgui, perquè cap llengua no ens fa nosa, però la nostra hi ha de ser, la nostra també, la nostra, aquí, primer. Hi ha d'haver algú que defensi la possibilitat de viure plenament, naturalment, serenament en català i de poder-ho fer aquí, davant l'ordinador, al cinema, al bar, a la universitat o al mercat. A tot arreu, com totes les llengües normals en el seu territori.

El nostre «no» és un «no» conscient a la resignació, a la docilitat, a l'ambigüitat, a la falsa prudència, al conformisme, a la impotència, als interessos creats, als prejudicis, a la por heretada del franquisme i tan present encara en les nostres mentalitats. I és un «sí» actiu a la claredat, a la coherència, a la il·lusió, al canvi, a la renovació, al començament d'una etapa nova, al futur del català com a llengua viva i de cultura, com a idioma modern i factor de convivència, capaç d'expressar el món, interpretar-lo i imaginar-lo sense obstacles. Una llengua entesa com la nostra aportació nacional insubstituïble al patrimoni cultural de tota la humanitat. És un «no» a una llengua concebuda com a parla captiva, provincialiana i romanalla del passat; és, en canvi, el «sí» a una llengua lliure, normal i completa. Com el país que volem, com el país que volen també alguns de vostès en converses a cau d'orella.

Moltes gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Pel Grup d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds, té la paraula el diputat senyor Rafel Ribó.

El Sr. Ribó i Massó

Senyor president, senyores diputades, senyors diputats, a l'entorn dels treballs que hem fet sobre aquesta temàtica, ens hem trobat amb dos debats: un debat a la Ponència, a la Comissió, un debat als posicionaments públics, fins i tot en aquest plenari, ben diferent del debat de ponència o el de comissió. Jo avui intentaré donar els arguments que justifiquen per què Iniciativa - Els Verds vota a favor d'aquesta Llei, i m'agradaria que el senyor Carod-Rovira s'adonés que aquests arguments, per la casualitat que em toca intervenir després d'ell, poden ser, precisament, el capgirament d'algun dels motius que amb més força que ningú, a ells, els hauria de dur a votar favorablement.

El tema que ens ocupa és molt important; ho és a qualsevol societat, ho és en una societat tan complexa com la catalana. En el preàmbul de la llei d'avui, aprovada o que anem a aprovar, hem intentat col·locar –i ho hem aconseguit en bona part– les raons que sintèticament expliquen la complexitat d'aquesta situació. Ho hem intentat també amb les esmenes. Hi ha una realitat sociolingüística que sovint aquest Parlament no té prou en compte; no és cap irresponsabilitat dir que a Catalunya avui hi ha més gent que té com a primera llengua el castellà que no pas gent que té com a primera llengua el català, i no dir-ho és començar l'embolic sobre aquest país.

Una realitat sociolingüística que a nosaltres ens fa dir, amb tota serenitat, que avui hi ha una llengua en situació endarrerida, la llengua catalana, hi ha una llengua pròpia d'aquest país, la llengua catalana, però això no ens pot portar a concloure que hi ha una llengua impròpia en aquest país, la llengua castellana. Una realitat prou complexa que es demostra amb l'encaix contradictori de Catalunya a l'Estat espanyol; pocs Estats a la Unió Europea tenen aquestes contradiccions, i alguns les han resolt bastant millor que el nostre. És evident que, per exemple, fora de la Unió Europea podríem agafar l'exemple paradigmàtic de Suïssa; els percentatges de parlants en alemany, en francès, en italià i en retoromànic a Suïssa són molt paral·lels als percentatges de parlants en castellà, en català, en gallec i en basc a l'Estat espanyol. Si més no, les polítiques aplicades són ben diferents.

És un encaix contradictori que ve, a més, alimentat per l'històric anticatalanisme eixarreit, però també per algun catalanisme de mercantilisme, com s'ha dit textualment, d'aconseguir dividends, i això, al seu torn, alimenta aquell anticatalanisme. És una situació complexa on juguen molts xips ideològics –quantes vegades hem sentit «estamos en España» o «la lengua común»–, però també alimenta xips ideològics de to menor quan es vol pintar un país idíl·lic on la calamarsada és presentada de forma diferenciada de la resta del continent europeu.

El Grup Parlamentari que tinc l'honor i l'orgull d'avui representar pot dir, com qui més i –perdó– més que cap dels altres, que ha lluitat des de fa molts anys pel que avui estem aprovant. Quan la majoria de vostès no hi eren, en política, quan hi havia una dictadura, una dictadura en què el nostre Grup Parlamentari o formacions que li han donat naixement van publicar ininterrompudament la revista més degana en llengua catalana, que no s'ha deixat de publicar mai en llengua catalana ni a les èpoques de la més ferotge repressió. Un grup parlamentari que té adherits simpatitzants, votants, de tots els orígens, i ha tingut destacats quadres i militants, com aquells que eren detinguts quan sortien al carrer, en plena dictadura, a demanar la llibertat de Jordi Pujol, com era el mateix Cipriano García, d'origen castellà i castellanoparlant. Un grup parlamentari que va impulsar amb altres polítics, alguns d'ells presents avui físicament en aquesta cambra, que a l'Assemblea de Catalunya hi hagués un report sobre l'ús oficial de la llengua, report que va servir per a una campanya, report redactat per Jordi Carbonell, per Carles-Jordi Guardiola, per Francesc Vallverdú, per Xavier Folch i per mi mateix. Un grup parlamentari que ha fet en tota la seva actuació política de sempre la pedagogia que en aquest país hi ha una política lingüística en benefici de tots, de cap partit, de tots. Nosaltres som partits i, com diu la seva definició, som parts, per més importants que ens creguem, i aquest és un tema de tots, no és de cap part. Un grup parlamentari i unes formacions polítiques que han tingut reconeixement per part d'altres –bo és dir-ho–, en aquesta tasca, tant a la clandestinitat com en la legalitat com en les institucions, essent els primers ajuntaments de Catalunya, no pas per casualitat, els primers que varen impulsar consorcis de normalització lingüística, en gran majoria, ajuntaments que estan sota el nostre signe.

En aquest sentit, creiem que estem autoritzats –per això feia la primera reflexió adreçada a Josep-Lluís Carod-Rovira– a justificar, amb orgull, el nostre «sí». Per nosaltres, a Catalunya hi ha tres principis que valdran avui, ahir i sempre pel que fa a la llengua: tothom ha de poder utilitzar lliurement la llengua que vulgui; ningú ha de ser discriminat per aquest ús que triï de la llengua, i tothom ha de poder accedir al coneixement d'ambdues llengües. I avui, d'aquests tres drets, el tercer és el que menys es compleix, paradoxalment i com reblaré al final de la meua intervenció, amb discriminació en enormes sectors castellanoparlants. Tothom ha de tenir dret a utilitzar la llengua que vulgui, i avui, per exemple, si no podem anar –com no podem anar– a veure gaires, per no dir cap pel·lícula en català en aquesta ciutat, vol dir que no podem triar lliurement la llengua de la nostra vida particular. Tothom ha de poder fer aquesta tria sense discriminació, i nosaltres hem procurat que aquesta llei, fins i tot, vagi més enllà en les garanties, tant pels drets com pels deures –perquè hi han deures en aquesta llei, també m'hi referiré–, i amb les institucions que satisfaran aquestes garanties i aquests deures, com el síndic de Greuges, citat explícitament, i tothom ha de tenir dret a accedir al coneixement d'ambdues llengües, i avui podria citar moltes polítiques, moltes d'elles responsabilitat d'aquest Govern, que estan ne-

gant aquest dret a l'accés a qui vulgui aquestes dues llengües.

Hem fet un text que respecta aquests principis, però, per nosaltres, abans de fer aquest text i des d'aquests principis, calia una política –i continua essent necessària, molt abans que el text legislatiu–, una política de foment, de consens, d'impuls, de diàleg social, i per això en aquesta cambra hi va haver diàleg social per primera vegada en una llei, durant tres dies, proposat pel nostre Grup Parlamentari, rebent més de seixanta-set delegacions de tot el teixit de la societat per poder anar avançant en un diàleg sobre el que calia fer.

I a més del prestigi, i molt abans d'anar a la llei pròpia del Parlament, nosaltres creiem i continuem creient que cal derogar normatives que avui consagren la desigualtat del català respecte al castellà, són normatives espanyoles. Em deia un gran novellista castellanoescrivent, que viu a Catalunya, que no és ni proper ni simpatitzant de la nostra formació política, que va ser manipulats quan va aparèixer darrere un text, em deia: «Per què no feu, abans de res, totes aquelles normes legislatives que cal derogar per arribar a la igualtat?» I crec que tenia alguna part de raó. Aquesta hauria d'haver estat, segurament, en la tasca legislativa la primera acció a emprendre. I un grup parlamentari que creu que, a més del prestigi i d'aquesta igualtat normativa, calia molt abans que aquesta Llei uns compromisos seriosos sobre els recursos –i en parlarem després–, i aleshores, abordar el marc legal de Catalunya. El marc del 83 va ser la despenalització de la llengua catalana. Voldríem que el marc legal del 97 fos l'impuls, l'avenç en la política lingüística.

Hi ha qui ha dit que no calia, que no era oportuna; després de totes les consideracions anteriors cal dir que els que mantenen aquesta opinió se situen al límit de poder justificar que, possiblement, ha estat la llei que ha creat els problemes. El món al revés: els problemes socials existeixen; no és la llei qui els ha creat.

Hi ha qui ha dit que no podia avançar-se sense unanimitat; s'ha intentat. El consens no és mai unanimitat. El 83 –jo era ponent també d'aquella Llei– hi va haver prou batusses entre tots els grups parlamentaris, i no pas en un sentit d'unanimitat, i –com s'ha recordat aquí– en temes importants, com per exemple quan el Govern de Catalunya decretava dues xarxes escolars –i això és al DOGC, i ho poden consultar tots vostès, any 82– i a la Ponència de la Llei aconseguíem, les forces progressistes, que hi hagués una sola xarxa escolar. Imaginin-se quin tema i quin debat!

Nosaltres considerem que aquest és, el text concret, un avenç sobre el del 83, i negar que aquest és un avenç sobre la Llei del 83 és mentir interessadament, perquè tots tenim suficient coneixement legal, polític i lingüístic per apreciar els avenços: en drets i deures, en ensenyament, en haver aconseguit portar a la Llei una política que, malgrat que li sàpiga greu a algun grup parlamentari, legalment ja té la protecció perquè no es separin nens i nenes per raons de llengua, malgrat que a Catalunya avui se'ls separa per raons de sexe, per raons de religió o per raons de capacitat educativa, i també en centres d'ensenyament públic, encara, per raons de

llengua, quan això no hauria d'existir, i precisament alguns centres, fins i tot alguns d'ells dependents de l'Església, aquella Església que es pot permetre el luxe, al mateix temps, de fer grans «soflames» pastorals amb una defensa patriòtica de la llengua catalana. La Llei ho ha protegit, hi ha donat més força encara. Això no vol dir que sigui la realitat. El dret sempre és l'haver de ser, mai el ser. Ens toca a nosaltres, i en primer lloc a qui sigui en aquest primer rengle els anys propers, fer complir també aquesta Llei en aquest apartat.

Han canviat molt els mitjans de comunicació, hi han avenços que han de tenir en compte aquests canvis; no són els de l'any 83, no només per nombre de canals televisius, sinó per tota la realitat comunicativa. I el món socioeconòmic, on hem entrat en una sèrie de parcelles en què no s'havia entrat, i sobretot en tres qüestions molt importants hem avançat: en la planificació sobre normalització lingüística, amb el seu diàleg social; en els compromisos sobre recursos, i en el compromís, que votarem aquesta tarda, d'anar a la modificació normativa corresponent.

Per això, per aquestes raons, el vot d'Iniciativa - Els Verds serà «sí». «Sí» de tot un grup –i em sap greu dir-ho, però ho dic amb «carinyo» personal i polític–, de tot un grup, inclòs aquell que va ser elegit en el Grup Parlamentari d'Iniciativa - Els Verds, Fidel Lora, que fins a la seva marxa d'aquest Grup va treballar per unanimitat, amb acord i impuls d'aquesta Llei. Em sorprèn sentir avui raons que justifiquen, de forma sobtada –potser és un canvi d'estratègia–, una abstenció.

Dit això, i amb aquesta autoritat i el perquè del nostre «sí», permetin-me que els digui també amb molta serenitat: prou de demagògies sobre el tema de la llengua a Catalunya. No ho dic només per raons legals i per l'aval del Consell Consultiu; no ho dic per la crítica que ha fet abans qui aquí ha defensat una cosa que no va defensar ni en ponència ni en les seves esmenes. Ho dic, sobretot, pels que intenten portar un debat al carrer, debat que al carrer no existeix. És una barbaritat dir que a Catalunya hi ha xenofòbia contra el castellà; és una barbaritat intentar manipular les *casas regionales* per veure qui aconsegueix major base social o electoral; és una barbaritat apellar a la desobediència civil; és una barbaritat el document Babel o les crides que ha fet un diputat d'aquesta cambra en nom d'una sèrie d'entitats, ara absents, abans presents –el senyor Vidal-Quadras–; és una barbaritat jugar amb el tema de sancions, quotes o agressions sense cenyir-se al que diu la llei.

Les quotes, per exemple, existeixen a tot Europa: el 50% dels productes culturals europeus serà en llengües europees –normativa europea. Les quotes existeixen a l'Estat espanyol, legislades a l'Estat espanyol: el 50% d'aquell 50% seran llengües espanyoles, el 25% ja. I les quotes existien abans d'aquesta llei, a Catalunya: el 50% d'aquell 50% d'aquell 50%, el 12,5%, serà en llengua catalana.

Prou demagògies amb agressions, prou de demagògies o d'elevar l'anècdota a categoria o d'inventar-se, per confondre amb interessos «partidistes», filons de vots a anar a buscar. Perquè la pregunta a fer-se és: qui be-

neficien les demagògies? Per què determinats posicionaments? Per què aquesta voluntat de semblar confusió? És cert que hi ha hagut especulació sobre el tema lingüístic, i una gran responsabilitat la té el Govern de Catalunya en aquesta especulació. Avui es torna a parlar de calendari electoral. S'avançaran les eleccions? No s'avançaran? Ens ho estem pensant? Aquell pensa que sí, aquell que no! Però, és clar, depèn de la votació de la llei... La llengua mereix ser barrejada amb especulacions sobre quan serà el moment oportú per recuperar dos, tres, quatre diputats dels deu que es varen perdre, o potser per no perdre'n més? Creuen vostès que val la pena abonar aquest tipus d'especulacions, que si el vot de la UCD, que és de la Diagonal amunt, que el va agafar Convergència Democràtica, segons com ho tractem ara se n'anirà cap al PP?

Jo demanaria serenitat i acabar amb aquest tipus de demagògies, fins i tot amb aquella que és ensenyar el llautó, quan en un pacte solemne d'investidura entre el Partit Popular i Convergència i Unió, un pacte que ha tractat temes importantíssims com el trencament de la progressivitat fiscal –molt legítima, des de la dreta; al meu entendre, absolutament injusta, des de l'esquerra–, temes tan importants com aquests han estat aconseguits, i no s'ha aconseguit una major audiència política, receptivitat i suma a l'hora de la política lingüística. És creïble això? O tindran raó aquells que diuen que ja va bé; que ja va bé que es barallin a determinats barris de Catalunya per la factura del rebut de l'aigua; que ja va bé que es barallin per no sé quin pla d'incineradores, i que ja va bé que es barallin per la llengua, perquè allà, com es diu vulgarment –amb perdó–, no ens mengem un «rosco». Això és una enorme irresponsabilitat. I això s'ha dit des de rengles d'opcions majoritàries a Catalunya. No són diferents en les qüestions fonamentals. Aquest debat, en el qual ens hem posicionat nosaltres amb una coherència meridiana, no ha de servir per confondre ningú que, en els temes fonamentals que afecten Catalunya i que afecten Espanya, vostès i vostès (*l'orador s'adreça al sector dret de l'hemicicle*) són dues gotes bessones. I els pot servir per calendari, per recuperar aquell vot..., tot això és absolutament legítim en política; és molt poc sentit de país enfocar-ho així.

Per això jo crido a la pedagogia política. Catalunya no és de ningú; la llengua, encara menys. La llengua no és un tema partidista; la llengua ha de ser sotmesa a criteris clars i a avenços polítics, i n'hi ha un –un, que és el que estimem més des d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds a l'hora de parlar d'aquesta llei– que ha estat poc tractat en aquest debat, i és el que jo voldria oferir-li a Esquerra Republicana per canviar el seu vot: el tema de la igualtat social. Nosaltres hem après, també en aquella lluita contra la dictadura, que la pedagogia lingüística era necessària i era enormement ben rebuda per una raó d'igualtat social.

La igualtat social comença per elevar el nivell de vida de tots els sectors i territoris de Catalunya. Jo abans he recordat, en aquesta tribuna, que molts motius d'aquesta desigualtat no són imputables fora de Catalunya; són imputables a Catalunya. Garantir l'accés de tothom al coneixement de les dues llengües no només comporta reforçar la convivència –com per exemple no separar

nens i nenes de les escoles—, sinó que també comporta un gran avenç cap a la igualtat d'oportunitats, facilita una de les condicions d'igualtat per a la promoció social. I, a més, el coneixement lingüístic d'ambdues llengües, que és sinònim de promoció social, és també diàleg lingüísticocultural, amb orígens molt diferents, amb enriquiment, recordant que la nostra estimadíssima terra és terra de marca, de mestissatge, de pas, de fusió i contrafusió de cultures molt diferents; i això no hauria de fer por a ningú, ans al contrari: hauria de servir per potenciar el nostre futur.

Hi ha qui ha parlat aquests dies i aquests mesos en nom de mitja Catalunya; encara avui hi ha qui editorialitza en nom de mitja Catalunya, i diuen que no tenim en compte aquesta mitja Catalunya. Jo demanaria, a tots aquests que parlen així, que ens acompanyessin a recórrer aquesta mitja Catalunya i que veiessin que el tema que promou la major adhesió, fins i tot abrandada en l'explicació política, és quan expliques que garantirem que mai ningú serà separat per raó de llengua i creem les condicions d'igualtat per accedir al coneixement d'ambdues llengües: a Llefià, a Sant Roc, a Sant Cosme..., i podria continuar la llista de tots els barris on tots —nosaltres, si més no—, per raons polítiques, hi som sovint. I això és la realitat sociolingüística a Catalunya. No especulem amb la creació de confusió en aquests sectors; no es confonguin, que confondran menys del que es pensen, i segurament es confondran vostès mateixos.

Jo convido a la reflexió tenint en compte que aquest no és el problema número 1 de Catalunya, és clar que no; és molt important, però no és el problema número 1. Que la Llei no és l'instrument més important per treballar aquest problema; caldran altres polítiques, que les veurem els propers mesos, caldran compromisos, com el que hem de prendre aquesta tarda, com el que es va prendre —encara que va passar desapercebut, dissortadament, per la gran cortina de fum del Decret de *humanidades*—, aquella nit en què al Congrés dels Diputats es va aprovar una moció, defensada pel nostre Grup al Congrés dels Diputats, sobre el plurilingüisme i la plurinacionalitat. Que caldrà continuar el diàleg social; que ningú —per més governant, conseller o president que sigui— es pensi que ara ja no cal tornar al constant diàleg social amb totes les entitats. Que caldran recursos; que no ens podem tornar a instal·lar a la gasiveria que ens duia a preguntar, per exemple, el senyor Nani Riera, any rere any, què es feien d'aquells milers de milions que arribaven de transferències dels pressupostos de l'Estat, quan se n'invertien menys dels que arribaven en els pressupostos de la Generalitat.

Volem, en definitiva, que, essent aquest un problema molt important —i no el més important de Catalunya—, l'abordem amb una gran normalitat; que no el sotmetem a intercanvis partidistes; que ho fem des d'una voluntat d'avenç de la pluralitat; que no ens ignorem entre nosaltres, ni dins de Catalunya ni amb la resta de l'Estat espanyol, que un dels defectes que arrosseguem és un gran desconeixement d'aquesta diversitat, i qui ocupa responsabilitats de govern ara, a nivell d'Estat, amb un altre color, i continua a Catalunya, té la principal responsabilitat que no avenci aquest diàleg entre parts diferents per enriquir-se'n.

Moltes gràcies, senyores i senyors diputats.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Pel Grup Popular, té la paraula el diputat senyor Curto.

El Sr. Curto i Casadó

Gràcies, senyor president. Senyores diputades, senyors diputats, qualsevol iniciativa legislativa que afecta la llengua i el dret en l'ús com a element substancial de llibertat revela la seua importància extraordinària en considerar este fet des de la perspectiva de model d'Estat i des de la visió d'Espanya i de Catalunya a través de la Constitució i de l'Estatut d'autonomia.

Esta afirmació que acabo de formular implica una lectura generosa i solidària de la Constitució, amb amplitud suficient per al desenvolupament de la identitat de Catalunya, però també des de la solidaritat de Catalunya amb la resta d'Espanya, en una visió plural, unida tant per interessos com per sentiments. La idea d'una Catalunya oberta i tolerant se concreta en la nostra tradició convivencial, que al llarg del temps ha sabut acollir i incorporar una població immigrant, a la qual es reconeix i respecta la seua pròpia personalitat.

Des d'esta perspectiva, determinem lo nostre posicionament amb la convicció de lo que representa la nostra realitat social, on conviuen català i castellà, i on los mecanismes d'impuls, de foment i de cooperació han de servir també per a un coneixement respectuós, millor i més ampli del català a la resta d'Espanya o al conjunt de l'Estat espanyol.

Quan lo mes de febrer lo Partit i el Grup Popular vam ser requerits per l'honorable conseller de Cultura per «afiançar» una llei que vingués a regular l'ús de les llengües oficials a Catalunya —ús de les llengües oficials a Catalunya—, immediatament, i després de les primeres reunions, vam resoldre que la transcendència política d'una proposta legislativa d'aquella naturalesa aconsellava, més que la renovació per venciment o per esgotament, aconsellava —deia— l'actualització de la mateixa Llei 7/1983, de normalització lingüística (*remor de veus*)...

Senyor president, hauria de demanar a la cambra que prestés atenció, perquè el Grup Popular i este president... (*Forta remor de veus.*) Senyor president, que no prestés atenció però que es mantingués callat, perquè este president i el seu Grup, en totes les intervencions que hi ha hagut, han mantingut un silenci escrupolós, donada la importància del tema i donada, també, la transcendència dels que...

El president

M'acaben d'entregar un document molt important per a la continuïtat del debat, i me l'estava mirant amb els vicepresidents; perdó. Continui.

El Sr. Curto i Casadó

Gràcies, senyor president.

...aconsellava –deia– l'actualització de la mateixa Llei 7/83, de normalització lingüística, amb l'objectiu, dèiem nosaltres, de mantindre i de preservar l'acord polític i social que en lo seu dia va permetre la seua aprovació per unanimitat, i amb la finalitat de desenvolupar allò que proclama l'Estatut d'autonomia respecte de la garantia de l'ús normal del català i del castellà, de l'adopció de mecanismes per assegurar lo seu coneixement i de la creació o establiment de mesures que permetin arribar a la plena igualtat.

I amb estos criteris nostres de manteniment de la Llei del 83, tant per qüestions de principis com per qüestions de prudència, lo Grup Popular, a lo llarg d'este temps, ha prioritzat lo diàleg, ja sigui amb lo Govern com en los grups parlamentaris requerits, perquè, al marge de l'interès polític de cada un, que és legítim, los principis d'enteniment i de consens havien de prevaler en lo fet de crear una ponència conjunta, la naturalesa parlamentària de la qual determinava la voluntat d'expressar lo resultat polític de 1983, i que avui, i a pesar de la nostra discrepància en este text final, nosaltres no prescindirem de les conductes de respecte, de convivència i de llibertat. I, precisament en una llei d'esta envergadura, poder distingir, per part nostra, lo concepte de discrepància del d'oposició, en actituds coherents des del punt de vista formal i doctrinal, genera credibilitat i legitimitat a l'hora d'afrontar un desacord polític, del qual cada una de les parts haurà, haurem d'administrar la nostra pròpia responsabilitat.

I amb esta convicció vull recordar que, en les reunions prèvies a la constitució de la Ponència conjunta, tots los partits vam arribar a la conformitat de formalitzar la titularitat dels presidents dels grups parlamentaris als treballs parlamentaris, no tant per qüestions d'especialitat tècnica o jurídica, que en algun cas ha sigut evident, sinó també per raons de major responsabilitat, en virtut de la importància de la Proposició de llei objecte del debat que estem substanciant.

Una ponència que, si bé és cert que, en la percepció colectiva dels ciutadans, inicialment va generar cautes i recels –naturalment, per raó de la seua complexitat–, amb lo temps s'ha confirmat esta impressió, perquè, independentment dels treballs i dels debats, la capacitat de compromís, per contrapartida al desacord, s'ha produït precisament al marge de la Ponència, en *arreglo* a les conformitats interessades que el justifiquen.

Lo Grup Parlamentari Popular, durant set mesos i per adherència a lo que ha de ser la normalitat i la integració, ha prioritzar les reunions a la Ponència conjunta, l'assistència als treballs, per damunt de qualsevol esdeveniment polític o obligació personal o de partit, sobretot perquè el manteniment del caràcter unitari de l'equip legislatiu, al seu màxim nivell, representava un tret notable de responsabilitat i de respecte davant d'una qüestió de tanta contingència com la que tracta la Proposició de llei dins del nostre àmbit competencial. Per això, ni el Grup Popular ni el Partit Popular mai nos prestarem, per acció o per omissió, a l'alteració de la normalitat per raons lingüístiques o altres que es puguin produir, i, al marge de qualsevol diferència o discussió que forma part del debat polític i parlamentari,

la nostra estratègia es concreta en la declaració pública de preservar..., en la convivència i en l'«afiançament» de l'estabilitat social, d'acord amb la tradició solvent de la política catalana, i per coincidència en la conducta de les institucions, en la *cordura* dels mateixos polítics i en l'exigència dels catalans per manifestació natural i espontània.

I si el rigor en la coincidència i en la discrepància no pot vulnerar lo que per ordre establert s'entén com a normal, l'expressió de la nostra disconformitat a lo que a partir d'ara o a partir d'avui serà la nova llei de política lingüística mai serà obstacle per a comprendre que qualsevol diferència o aspiració o inquietud personal que es pugui produir en un futur no s'ha de convertir en una commoció de naturalesa recurrent, però tampoc s'ha de caure en la temptació fàcil d'aplicació de la maquinària ideològica del Govern o un determinat sector, perquè en este cas s'estaria accentuant i reiterant la condició d'innecessària d'una norma legislativa que, per damunt de tot, haurà estat aprovada pel Parlament de Catalunya.

I, amb estos criteris i amb este compromís, val la pena la reunió d'energies i de capacitats perquè la discrepància política i parlamentària mai pugui trencar l'esquema de respecte i de llibertat al qual tots els partits –i més avui, més avui que mai– tenen dret, i evitar tota consideració pública que, per inèrcia o per inducció, pugui afectar les decisions democràtiques que adoptin los grups parlamentaris en l'exercici de la nostra funció.

La decisió del Govern de promoure una profunda renovació de la legislació lingüística presenta dubtes no només sobre la seua oportunitat en sentit estrictament parlamentari, sinó que presenta dubtes perquè en aquella opinió, cada vegada més generalitzada, que consisteix a assumir que una societat avançada, democràtica i moderna possibilita una posició de neutralitat dels poders públics en relació amb matèries de similar naturalesa dins del context cultural d'un determinat país... Això significa que, si la seguretat dels drets individuals universals fos garantia suficient per a acomodar les diferències culturals, i si els governs, per una altra part, adoptessin decisions que es coneixen per posicions d'abandonament benigne, se podria afirmar que el millor debat lingüístic és aquell que hauria de descansar en la defensa de la llibertat individual.

Esta situació, aplicada aquí, probablement presentaria algun tipus d'incoherència, primerament, perquè avui és difícilment assumible la neutralitat cultural del dret, i en segon lloc, perquè es vol donar a entendre que una llei com esta, de política lingüística, a més de regular-ne l'ús –a més i a la vegada–, empara l'exercici dels drets individuals. I amb lo text actual, i des de la nostra opinió, res més lluny de la realitat, perquè, si per una part se vol reconèixer que els drets lingüístics pertanyen certament a les persones, per una altra part, lo seu exercici depèn d'un context social determinat i amb una configuració on resulta decisiva l'actuació del poder públic en l'adopció de la política cultural i lingüística, que depèn i es concreta en la potestat legítima d'una majoria.

Sigui com sigui –la utilització i la potestat majoritària–, lo inevitable, per natural, és que les aptituds i les formes lingüístiques que les persones utilitzem de forma habitual vénen determinades per la mateixa experiència sociocultural i per la inclinació personal més immediata. Sobre esta base i sobre l'entorn inicial, és a dir, la família i l'escola, la persona decideix generalment quina és la seua primera llengua, i decideix si simultàniament se n'adquireixen d'altres. I, com que los entorns més amplis generen major domini, és lògic afirmar que les relacions socials de determinat origen cultural o l'àmbit socioeconòmic, d'indubtable influència lingüística, contribuïr a decidir en quines varietats se projecta el comportament lingüístic de la persona, com elabora la seua definició de la realitat i com desenvolupa els coneixements, les habilitats i les mateixes normes d'usos individuals. Per això nos hem referit abans als poders públics i a la potestat majoritària, perquè les seues facultats poden exercitar-se implícitament o explícitament, o, el que és igual, en disposicions clares d'intervenció i de regulació detallada, en afirmacions constitucionals, en instruments d'atenció massiva, concretats en la comunicació, o bé, o millor encara, en mesures d'impuls, de foment i de cooperació, que, per voluntàries, són contràries a la imposició.

I quan al principi del nostre posicionament formulàvem la conveniència sobre el manteniment de la Llei del 83, formalitzada esta conveniència per mediació de les nostres esmenes presentades, ho fem des del respecte a la capacitat, que no a l'aplicació, de la llei que ha operat, de la mateixa Llei del 83, que ha operat en tres fronts fonamentals. Primerament, ha operat en una norma de caràcter lingüístic general, que incorpora el Decret 107/87, del 13 de març; en segon terme, els decrets 107/87, 244/91 i 75/92, en l'àmbit de l'ensenyament, i per últim, en les corresponents lleis de la funció i de l'Administració pública, a través de les lleis de policies locals, municipals i de règim local, policia de la Generalitat i organització i règim jurídic de la Generalitat.

I, amb estos antecedents legislatius, los resultats de la permanent operació de normalització, iniciada el 1983, han estat qualificats de plenament satisfactoris pel mateix Govern de la Generalitat, on, en un document inicial del mes de febrer, entregat als grups parlamentaris, apartat 3.b, de la pàgina 34, sense denominació, diu exactament que «l'aplicació de la Llei 7/83, del 18 d'abril, ha sigut satisfactòriament..., collaborat positivament la ciutadania de Catalunya». Per consegüent, ni l'absència de normativa ni el suposat esgotament d'aquesta no són motius ni raons justificatives d'una nova legislació en la matèria que interessa, i molt menys des del punt de vista de l'estricta tècnica jurídica. I en lo mateix ordre de comentaris, i quan tant se parla de catorze anys de la Llei del 83, tampoc lo temps transcorregut justifica la necessitat d'una nova llei, precisament perquè amb caràcter general totes les lleis naixen amb vocació d'intemporalitat i amb lo propòsit inqüestionable de duració indefinida.

Per voluntat expressa de tots los grups parlamentaris, esta Proposició de llei, amb les corresponents esmenes presentades, s'ha sotmès a la consideració jurídica del

Consell Consultiu de la Generalitat, que en lo fonamental del seu Dictamen –lògicament, no explicitat en paraules literals– revela que el text articulat queda descompensat en lo que és l'efecte conformador de la realitat social de Catalunya. En altres paraules, l'excés i el defecte constitueixen dos extrems que, per la naturalesa d'extrems, haurien de ser reconsiderats, no només des de la idoneïtat constitucional, sinó des de l'acceptació compartida dels seus destinataris, perquè únicament així se pot emparar en la defensa i l'aplicació voluntària del mandat que representa lo contingut d'esta Llei.

Vagi per davant que, en atenció a la realitat social que tota norma ha de preveure, i amb l'objectiu de procurar de les lleis l'adequació dels seus preceptes a esta realitat social, nosaltres preferim, com a motivació positiva, basada en lo respecte a la llibertat, preferim donar consistència a les mesures d'impuls i de foment, per oposició a les tècniques relacionades amb la imposició i amb la sanció.

En este examen o estudi no vinculant, lo Consell Consultiu de la Generalitat formula determinades consideracions doctrinals sobre el principi de cooficialitat i sobre el concepte de «llengua pròpia», que, per aplicació a Catalunya, diferenciada per esta realitat, té, entre altres, dos virtualitats: la primera, servir identificació al sistema públic d'autogovern i als serveis que en depenen, i la segona, justificar jurídicament lo procés de normalització del català, el límit del qual no és altre que l'acatament del principi de doble oficialitat. Tant és així que la precisió que formula el Consell Consultiu sobre el límit del procés normalitzador se refereix, entre altres coses, a les anàlisis dels conceptes que preveu lo text articulat, concretats normalment, almenys –almenys, com a mínim–, en qualsevol de les dos llengües, i necessàriament com a mínim, perquè en la seua conclusió lo Dictamen aporta clarament que en cap cas la interpretació d'estos termes pot excloure la utilització del castellà, en tant que això significaria contradicció amb los preceptes que incorporen estes expressions. Emprar «normalment» una llengua equival a utilitzar-la «habitualment», si es vol, «generalment», però amb la limitació de «no sempre». Per consegüent, i per definició, la possibilitat de «normalment» d'una llengua inclou la lliure possibilitat d'ús de l'altra llengua en tots los efectes que en deriven, sense cap obligació o deure que puguin impedir esta llibertat, i, evidentment, tampoc implica que la llengua així determinada sigui «normalment» utilitzada com a llengua única. En tot cas, si l'expressió de «normalment» equival a «sempre», «en qualsevol temps» o «en qualsevol ocasió», com a probable interpretació de la voluntat d'alguns grups parlamentaris, llavors lo seu significat donaria a este precepte un sentit contrari al principi de cooficialitat, amb la consegüent reserva d'aptitud, si de base serveix allò que expressament exposa el Dictamen del Consell Consultiu.

La nostra discrepància respecte al text de la Proposició que avui se sotmet a la consideració del Parlament coincideix en lo criteri o en una part del criteri del Consell Consultiu, quan lo Dictamen se refereix i analitza estes expressions d'«almenys», «almenys, com a mí-

nim» i «necessàriament, com a mínim», perquè no es tracta de si la mesura forma part d'una normalització estrictament conservadora o defensiva, o suficient o insuficient, com assenyala el mateix Dictamen, sinó que lo verdaderament important és posar al descobert si l'expressió és exclouent o descartable respecte a la voluntària acceptació de l'ús d'una de les llengües oficials.

I per si no fos prou la relació de dubtes i d'inconvenients, a més apareix allò de «preferentment», quan lo text articulat que avui se sotmet a la nostra consideració estipula i determina les relacions amb l'Administració de l'Estat, «preferentment», aportació esta que indubtablement representa una extralimitació en la competència legislativa de la Generalitat i equival a una contradicció de la mateixa Proposició de llei a partir del contingut de la disposició addicional setena, que declara que en esta Llei la Generalitat «vetllarà pel respecte dels principis continguts a l'ordenament constitucional i estatutari». La llibertat, diem nosaltres, com a facultat de decidir i d'obrar sense cap tipus de subjecció ni subordinació en tot allò que no sigui contrari a les lleis i als bons costums, té també la seva objecció en esta Llei, en les relacions amb l'Administració de l'Estat, en los registres públics, en les empreses públiques i de servei al públic, en l'atenció i la informació als consumidors i en la publicitat, i els articles i continguts previstos en la inicial Proposició de llei han sigut expressament qüestionats en l'informe del Consell Consultiu, ja no només per raons de dret subjectiu com a determinació reconeguda a la persona per l'ordenament jurídic, sinó per vulneració de la natural possibilitat de fer i de voler, i per la possibilitat de la persona de desestimar qualsevol tipus d'impediment.

I quan en lo context del nostre posicionament nos hem referit a les facultats dels poders públics, però sobretot a la potestat majoritària d'este Parlament en lo sentit de prioritzar, d'impulsar les mesures de foment que, per voluntàries, impedeixen la imposició i impossibiliten lo que en esta Llei se considera condemnable i reprovable, la insistència en lo nostre desacord se fonamenta en la imprudència legislativa que no ha ponderat adequadament ni ha valorat l'acceptabilitat social de la qualificació d'una determinada conducta com a dolenta i com a il·lícita abans de procedir a la seua tipificació a base de multes i sancions. Tots recordarem –i aquí s'hi ha fet referència– la consulta prèvia de la Ponència als qui podrien considerar-se implicats o afectats, que, a través d'entitats, associacions i institucions, com a sectors socials intermedis on los ciutadans s'agrupen de manera natural i voluntària per a la defensa dels seus interessos –independentment dels polítics que els representem–, tots recordarem, en aquella Ponència, deia, que l'opinió quasi unànime o majoritària d'aquella compareixença desestimava les multes com a mesura positiva d'actuació. I si, com és cert, lo dret «llibertat» és de titularitat individual, és lo titular d'este dret qui l'exercitarà en major o menor mesura, d'acord amb la pròpia voluntat i amb la pròpia llibertat, en qualsevol de les seues facetes de la vida, és a dir, la comunicació, l'expressió, lo pensament i la cultura.

Per això, amb les garanties de compliment que apareixen a la disposició addicional cinquena i a pesar dels *arreglos* posteriors –nos atrevim a dir– «de poca monta», recobra especial raó la nostra decepció, anunciada en tot aquell procés de pactes i d'acords, que –en un muntatge sense precedents de publicitat perfectament organitzada i amb una estratègia de propaganda triomfalista destinada a la confusió general– va culminar en l'anunci impecable que en la Llei de política lingüística havien desaparegut les multes o les sancions. Algun partit, legítimament, lo Partit Socialista, havia airejat esta afirmació com si d'un guany se tractés.

I com que les paraules se les emporta el vent, la realitat i la veritat s'han posat al descobert en lo Dictamen del Consell Consultiu, que els ha enganxat en la imposició disfressada de les sancions i, el que és pitjor, en lo tractament que es dispensava al principi general de seguretat jurídica. I com que lo text és perseverant en lo seu objectiu, lo càstig i la multa a imposar mantenen tot lo seu vigor en tant que, a pesar del complicat joc de paraules, la remissió a normes de contingut clarament sancionador és implacable en la seua intenció. Tant és així que algun estudi publicat –que nosaltres compartim per inqüestionable– revela que en una lectura de l'article 13 de la Llei sobre disciplina de mercat i defensa del consumidor, la multa pot oscil·lar entre 500.000 i 5 milions de pessetes, i en una situació poc provable, però prevista, pot arribar fins a 100 milions de pessetes per infracció molt greu i reincident en lo temps.

Les multes no les volen ni aquells que no les han de pagar. I ara sembla que les sancions seran aplicades a les empreses, als comerços, i no als ciutadans, però, en tot cas, bé estaria recordar que darrere de cada empresa, de cada comerç, existeixen també persones que tenen la consideració de ciutadans, exactament igual de persones i de ciutadans que aquells que estan subjectes a la relació especial de la funció pública i de l'Administració pública, uns i altres parts centrals de la diana de les multes previstes en esta Llei.

Sigui com sigui, lo nostre ordenament jurídic disposarà a partir d'avui d'una nova Llei de política lingüística que, en la crítica i en la discrepància, tenim lo deure d'atendre i l'obligació de respectar. És així com a Catalunya sempre s'ha expressat la voluntat d'integració, de respecte i de tolerància, virtuts que configuren la història i l'essència d'una societat oberta, plural i moderna, amb una llengua –la catalana– que representa el testimoni de fidelitat del nostre poble en relació amb la nostra terra i en relació amb la nostra cultura peculiar.

Amb l'acatament, l'acceptació i la consideració de la llengua com un dret subjectiu, una llibertat individual i un mitjà per expressar idees i sentiments, la centralitat social de Catalunya nos fa reconèixer, sense cap tipus d'ambigüitats, que més enllà de la coexistència roman la convivència del català i del castellà com a elements de cohesió contraris a la distorsió. I si des d'opinions polítiques ben diferents, s'ha arribat a manifestar que el castellà no és llengua impròpia de Catalunya, nosaltres també afirmem que, a més, mai pot ser considerada estranya a la nostra realitat, sinó que, per condició i per naturalesa, ne forma part dins de l'ordre comú que nos

és propi. Les dos llengües són patrimoni de tots i riquesa col·lectiva, i com a tals han de ser objecte de protecció, no en contra de ningú, sinó com a bé de tothom. I com lo bilingüisme, nosaltres entenem que és sinònim de qualitats i atributs excel·lents i sinònim també de pluralisme social i cultural, lo Grup Popular continuarem exercint lo dret en la defensa ordenada d'este model de societat bilingüe, emparant este dret en la convivència, en la tolerància i en la llibertat.

I si, com deia Tomás y Valiente, lo dret no és ni més ni menys que l'organització racional de la llibertat, en esta racionalitat i en esta llibertat, lo Grup Popular anunciem lo vot en contra a la present Proposició de Llei de política lingüística, objecte del debat parlamentari que estem substanciant.

El president

Moltes gràcies, senyor Curto. En nom del Grup Socialista, té la paraula el diputat senyor Nadal.

El Sr. Joaquim Nadal i Farreras

Moltes gràcies, senyor president. Senyores diputades, senyors diputats, he de confessar que, després de sentir el senyor Curto, el cos em demanaria dedicar almenys una petita part de la meua intervenció a fer un torn en contra, però no és aquest el cas i no em sembla el moment oportú. Més aviat vull comparèixer en aquesta tribuna per argumentar el vot favorable del Partit dels Socialistes de Catalunya a la Llei de política lingüística i subratllar els motius i les raons per les quals nosaltres estem absolutament convençuts que aquesta Llei que avui es votarà en aquest hemicicle, serà un adequat instrument per a la convivència i amb la seguretat que aquesta Llei assolirà, en l'anàlisi detallada del seu contingut, article per article, un amplíssim consens social, superior al consens parlamentari que s'anuncia, com sabem, parcial, des de posicions extremes, en aquesta cambrà.

Per arribar a aquest punt, ha calgut un llarg recorregut ple de dificultats. Convé, en primer lloc, tractar de recordar el punt de partida, fruit de la trajectòria històrica, de l'evolució històrica de la llengua catalana en els darrers vint anys. L'any 1984, el Partit dels Socialistes de Catalunya va publicar l'opuscle *Els socialistes i la llengua*, on d'una manera clara es feia un primer balanç del període transcorregut entre 1977 i l'aprovació de la Llei de normalització lingüística. Apuntàvem en aquella publicació quatre idees bàsiques, avui encara plenament vigents. La primera, el respecte als drets lingüístics individuals dels ciutadans: el català és la llengua pròpia de Catalunya, i molts catalans i catalanes tenen com a pròpia el castellà. Segon: el caràcter pioner de la normalització lingüística, promoguda des dels ajuntaments, amb els exemples rellevants i anteriors a la Llei d'ajuntaments com Sabadell, Girona o l'Hospitalet de Llobregat. La tercera, la necessitat de reforçar el paper del català en l'ensenyament i de garantir una única xarxa escolar, idea que finalment va prevaldre, que vam promoure i que vam aconseguir que fos l'eix central de la Llei de normalització lingüística; i finalment, proclamàvem la necessitat de l'impuls institucional i des de

l'Administració per aconseguir l'ús normal de la llengua catalana a Catalunya.

Amb aquests criteris, vam donar suport al consens lingüístic del 1983, quan ja s'intuïen de forma embrionària algunes de les dificultats del procés, tant per les contradiccions de determinats sectors del nacionalisme —que aquest matí s'han esmentat, referides a alguns sectors del nacionalisme conservador, i per èpoques passades i vinculades a la Guerra Civil—, i més concretades en aquest període més recent en la dicotomia entre escola pública - escola privada, en el terreny de les actituds i els comportaments, tant pel que fa a la política lingüística com pel que fa a les actituds sociolingüístiques individuals de cada ciutadà de Catalunya a l'hora de triar la seva escola. I per altra banda, amb la compareixença de la intransigència de la dreta més recalcitrant.

Per nosaltres, els resultats del període 1983-1997 signifiquen, primer, un notable increment del grau de coneixement de la llengua catalana. Segon, la generalització de l'ús del català i la plena normalització en l'àmbit de l'ensenyament i de les administracions públiques autonòmica i local. Tercer, una situació de bloqueig en l'àmbit de determinats sectors de l'Administració i del món socioeconòmic, expressada en inèrcies i ambigüitats respecte a l'ús social de la llengua. Telefònica, per exemple, que ens planteja l'alternativa perversa de vendre la nostra informació personal llevat que diguem expressament que no, planteja uns mesos abans que ens continuarà enviant la factura en castellà, llevat que diguem que sí, i només un 8% dels ciutadans de Catalunya responen activament a un requeriment plantejat en aquests termes perversos per Telefònica, quan, en canvi, en situació de plena igualtat, el 45% dels lectors d'un diari opten lliurement per la seva edició en català. I quart, 1983-1997, nosaltres creiem que aquest període d'aplicació de la Llei de normalització lingüística ha provocat una situació de rebuig i recel davant d'algunes rigideses i inflexibilitats en l'aplicació de la Llei de normalització lingüística i davant de la futura iniciativa legislativa que avui estem tractant.

Davant d'aquesta situació, no sorprenen actituds des de camps ben diversos i sovint oposats, partidaris de no tocar el marc legislatiu. Deien —i diem nosaltres, també— que podia ser pitjor el remei que la malaltia. Potser era millor no tocar res, si hi havia el risc d'espantllar-ho. El risc s'ha demostrat que hi era al llarg dels mesos que ha durat el debat social, mediàtic i parlamentari del Projecte de Llei. Aquest és el risc que no va calcular el Govern en les seves primeres iniciatives i en alguna manifestació caracteritzada per poca prudència. Però el malalt també hi era; podia ser pitjor el remei que la malaltia, però el malalt —el català— també hi era, en estat de convalescència posttraumàtica —la proscripció de la llengua després de la Guerra Civil— i amb una evident falta de vitamines.

Els socialistes teníem el convenciment que les vitamines podien arribar per camins alternatius i sense necessitat de retocar el consens lingüístic de 1983, passat diverses vegades pel filtre positiu del Tribunal Constitucional. Per això, el febrer d'aquest any vam donar a conèixer una declaració del PSC sobre la llengua, en la

qual subratllàvem aquests punts. Primer: té més importància el consens polític, la concertació amb els agents socials, la fixació de programes, l'atribució de recursos econòmics, que les noves iniciatives legislatives. Segon: anem a una nova llei i hi arribem avui sense haver explorat ni explotat del tot les potencialitats de la Llei de 1983. Tercer: és important de preservar el consens de 1983 i garantir la continuïtat de la xarxa escolar única; i quart: si de cas, una nova llei s'ha de tramitar per la via de la ponència conjunta.

La insistència del Govern ens va portar a creure que per una exigència de responsabilitat i de centralitat calia contribuir a fer una llei que fos més la llei del consens entre tots els ciutadans i les ciutadanes de Catalunya que la llei del Govern. Amb aquest propòsit, per Sant Jordi, en la nova declaració «Impulsar la llengua, enfortir la convivència», vam insistir en els punts següents. Primer: a Catalunya conviuen dues llengües, però Catalunya vol ser un sol poble; la diversitat lingüística és un factor de riquesa cultural. Segon: les administracions tenen l'obligació, que a vegades han abandonat, de proveir els mitjans per a l'aprenentatge del català amb ajuts i impulsos per a aquelles persones que no el van poder aprendre a casa o a l'escola, i reivindicàvem i reivindicuem el desbloqueig al final de l'estroncament de la via municipal a la normalització, aturada per manca de recursos i que tan bon resultat havia donat en els seus inicis; i tercer, proclamàvem i proclamem, i insistim en la idea de la llibertat individual d'ús de la llengua preferida per cada ciutadà o ciutadana sense discriminació de cap mena.

El Partit dels Socialistes de Catalunya advertia en l'evolució del debat el risc de partidització del tema de la llengua, la crispació del debat, el risc de creació de problemes on abans no n'hi havia, la necessitat d'enfocar el tema d'una manera global afegint a l'elaboració d'un text legislatiu més recursos i modificacions de caràcter legal del marc jurídic estatal. Aquest fou el sentit del nostre vot particular a la Proposició de llei d'usos lingüístics a Catalunya, proposant modificacions de fons en temes com les quotes, la disponibilitat, les garanties de compliment, l'ensenyament i l'apartat sobre la llengua pròpia, conjuntament amb el títol, el preàmbul i la disposició derogatòria, i plantejàvem, fora del marc estricte de la llei, altres punts objecte de discussió i de negociació: la necessitat d'una modificació de la legislació estatal —que veurem avui—, la necessitat d'incrementar els recursos pressupostaris aplicats a la normalització lingüística, la necessitat de reformar el Consorci de Normalització Lingüística, la necessitat de reformar el Consell Social de la Llengua, la necessitat d'impulsar la concertació social per afavorir la llengua.

Va ser amb aquest esperit que vam anar a la Ponència conjunta i que vam arribar finalment a un acord amb Convergència i Unió, posteriorment ampliat a Iniciativa per Catalunya - Els Verds i al Partit per la Independència, i en l'acord definitiu a què vam arribar, s'estableixen com a objectius de la Llei, entre altres, l'assoliment de la plena igualtat pel que fa als drets i deures lingüístics i l'obligació de donar efectivitat a l'ús oficial del català i el castellà sense discriminació per als ciutadans; millora i amplia el marc legal que regula la llengua

catalana, en especial en l'esfera de les administracions i empreses públiques, els procediments administratius, les actuacions judicials, els documents civils i mercantils, els registres públics, els convenis col·lectius, la toponímia i l'antroponímia, els mitjans de radiodifusió i televisió, les indústries culturals, l'activitat socioeconòmica, l'etiquetatge de productes, etcètera. Incrementa notablement les mesures de foment i normalització de la llengua; deixa sense efecte l'anomenada disponibilitat lingüística; reconeix, expressament, la contribució dels ciutadans de parla castellana a l'enriquiment de la cultura catalana i a Catalunya; introdueix, en matèria de quotes, l'atenció a l'àmbit de difusió de cada mitjà; exclou les sancions per als ciutadans; integra els principis de la Llei de 1983 i de les sentències del Tribunal Constitucional en matèria educativa; declara el Consorci de Normalització Lingüística com a òrgan de desplegament de les polítiques territorials de normalització, i amplia el marc de l'ús i difusió de la llengua aranesa. I fora del marc de la Llei de política lingüística, l'acord a què van arribar els quatre grups assegura el compromís per a la modificació de la legislació estatal i l'increment dels pressupostos en matèria de política lingüística.

L'aprovació que avui farem de la Llei de política lingüística significa en el seu conjunt un pas endavant que el Partit dels Socialistes de Catalunya no solament assumeix plenament, sinó que ha contribuït de forma determinant a configurar. Tanmateix, en la nova etapa que s'obrirà a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el PSC es proposa diversos objectius que poden resumir-se en els següents: la continuïtat del consens polític assolit de cara al procés d'elaboració de les disposicions reglamentàries que es deriven de la Llei; el seguiment de l'aplicació de la Llei, particularment en l'impuls del català i la garantia dels drets individuals; les propostes de modificació de la legislació estatal; el compromís pressupostari del Govern en els exercicis vinents i el balanç anual que n'ha de fer; la reforma del Consorci de Normalització Lingüística i del Consell Social de la Llengua, i les polítiques de concertació municipal i social.

S'obre a partir d'avui una etapa decisiva; s'obre una etapa en la qual hem de bandejar qualsevol ús partidista, demagògic, irresponsable, confusionari del tema de la llengua, com ha departit algun dels oradors que ens ha precedit; s'obre una etapa decisiva per al català, decisiva per als ciutadans i ciutadanes de Catalunya, decisiva per a la convivència, decisiva per a la pluralitat i la diversitat cultural i lingüística de Catalunya. La Llei que aprovem és el marc, un marc flexible i obert, basat en l'estímul, l'impuls i el foment, i gens partidari de les rigideses i de les imposicions; un marc que propicia la integració i rebutja la discriminació, un marc fet de pluralitat i respecte. Nosaltres vetllarem perquè en l'aplicació de la Llei i en la responsabilitat màxima de l'aplicació d'aquesta Llei, que correspon al Govern i a les administracions, es respectin escrupolosament aquests principis. No hi ha en tota la Llei cap punt, cap, que desmenteixi aquests principis bàsics. Podem dir, ben bé, que qualsevol lectura en sentit contrari és una lectura esbiaixada i partidista, que si hem de fer cas dels arguments que s'han escoltat en aquesta

sala pel que fa als dos vots en contra, trobarem un efecte de neutralització absoluta entre l'un i l'altre, amb el benentès, en tot cas, que alguna de les intervencions que he sentit, fòssil, potser no ho és, però, probablement, mineral, sí, com el que ens han volgut donar aquest matí aquí. Tan mineral com inerta en els resultats que puguí aconseguir.

Per acabar, permetin-me, una vegada més, que insisteixi en la idea que aquesta Llei, com avui s'aprova, fruit d'un diàleg franc, positiu i constructiu entre quatre forces polítiques parlamentàries, s'assembla més a la Llei que nosaltres hauríem fet que a la Llei que semblava que volia fer el Govern.

Gràcies, senyor president, senyores diputades, senyors diputats.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Pel Grup de Convergència i Unió, té la paraula el diputat senyor Camp.

El Sr. Camp i Batalla

Gràcies, senyor president; gràcies, senyores i senyors diputats per la seva atenció. Com a portaveu del Grup Parlamentari de Convergència i Unió, inicio aquesta intervenció manifestant que aquesta és una llei necessària i oportuna, que representa un progrés important per donar garanties legals a l'ús social del català i que s'haurà fet sense conflictes socials, afavorint la cohesió i la convivència de la nostra societat. Aquests quatre conceptes que acabo de dir –lleï necessària, lleï oportuna, lleï de progrés per a l'ús social del català, és a dir, lleï útil i lleï convivencial i de cohesió social– són els conceptes que defineixen la nostra posició. Els diputats i diputades del Grup Parlamentari de Convergència i Unió donarem un «sí» amb convenciment, amb responsabilitat; un «sí» amb majúscules per a l'aprovació final de la Llei.

És evident que és una llei necessària. Han passat pràcticament quinze anys des de l'aprovació de la Llei de normalització lingüística de 1983. Costa d'entendre que en un període tan llarg de temps tota mena de condicions facin aconsellable i necessària la seva revisió? Durant aquest temps hi ha hagut moltes normes legislatives que s'han adaptat a favor d'una major justícia social, per què en el tema lingüístic hauria de ser una excepció? I certament, com es reconeix en el preàmbul de la proposició de llei que anem a aprovar, hi ha hagut en aquests quinze anys canvis transcendents en la nostra societat: en el camp tecnològic, s'ha generalitzat l'ús de la informàtica i de les autopistes de la informació; en el camp cultural i comercial, s'ha establert la llibertat de comerç, que ha generalitzat els préstecs culturals, especialment en el món de les comunicacions i l'audiovisual; en el camp social i sociolingüístic, s'ha generalitzat el coneixement del català, però no sempre ha comportat augments similars del seu ús social. També el dret lingüístic en el nostre país ha evolucionat tant per la jurisprudència com per la mateixa legislació catalana.

En aquest temps, l'Estat espanyol ha entrat a formar part de ple dret a la Unió Europea i trobaríem diverses

resolucions del Parlament europeu, diverses decisions del Consell de Ministres de la Comunitat en la línia de defensar les llengües regionals o minoritàries, i també trobaríem en aquest temps la Declaració Universal dels Drets Lingüístics, proclamada a Barcelona el 6 de juny de l'any passat, que posteriorment fou recolzada pel Parlament i pel Congrés dels Diputats.

S'ha dit abans, per boca del senyor Ribó, que la Llei del 83 pretenia la despenalització de l'ús polític del català, i alhora posava les bases per estendre el seu coneixement, com així ha estat efectivament. Ara bé, el marc jurídic que va resultar de la Llei del 83, ha quedat deixat per la realitat, i exemples d'això en podem tenir perfectament en la regulació de la funció pública, que no contemplava la Llei del 83 l'exigència del coneixement del català als funcionaris de la Generalitat i de l'Administració local, cosa que s'ha establert en normatives posteriors. L'absència de la Llei del 83, també, de regulació del català en el món socioeconòmic era pràcticament total, i això ha comportat moltes limitacions i dificultats per desplegaments normatius posteriors. I en el camp de les comunicacions, la Llei del 83 ha quedat clarament superada. Recordem el que es deia abans: l'any 83 es rebien a Catalunya dos canals de televisió públiques, només dos canals, i a més a més, aquests dos canals emetien dotze hores diàries; la realitat actual vostès ja saben quina és, i per tant, era necessària una intervenció per part de la Generalitat, tot i les seves competències limitades en aquest terreny. És també necessària una regulació legislativa en matèria de radiodifusió, per tal d'establir mecanismes que assegurin arribar en català als receptors de ràdio. En el camp del foment de les indústries i activitats culturals, la Llei del 83 només contemplava el llibre, la cinematografia, el teatre i els espectacles. La realitat actual ens imposa incloure noves referències: els multimèdies, la informàtica, les indústries de la llengua, i un tractament més acurat de les mesures de foment i protecció a les indústries culturals del país i a l'ús del català.

En definitiva, la necessitat d'una reforma de la Llei del 83, des d'una perspectiva totalment jurídica, va ser demanada pel Segon Congrés Internacional de la Llengua Catalana l'any 86 i exigida per l'Institut d'Estudis Catalans en diverses ocasions.

Diversos treballs jurídics coincideixen també en aquestes peticions, i els motius es podrien resumir en tres: no desenvolupava, la Llei del 83, adequadament el principi jurídic que el català és la llengua pròpia de Catalunya; no pretenia el desenvolupament íntegre de l'article 3 de l'Estatut, només pretenia assegurar l'extensió del coneixement i ús del català, per això no conté cap regulació simètrica dels drets lingüístics dels ciutadans, i la Llei del 83 conté normes que distorsionen l'oficialitat del català a l'Administració de justícia i en els registres públics.

Per tot plegat, per tot el que els acabo de dir, senyores i senyors diputats, es pot afirmar, com deia l'informe tramès pel Govern referent a aquesta Llei de l'any 83, que tot i que la seva aplicació ha estat satisfactòria, aquesta norma era insuficient i estava envellida. Insuficient per abastar tots els camps que cal regular per permetre un avenç substancial en l'ús social del català,

i envellida per raó de l'evolució de la societat, els avenços tecnològics i la tècnica jurídica.

És, doncs, necessària, una nova llei. És per això que aquesta nova llei que avui aprovarem és oportuna, perquè la política lingüística és un fenomen dinàmic i incompatible amb regulacions estàtiques, i més, com en el nostre cas, quan la llengua pròpia del país està en procés de normalització, i així ho demostren precedents d'altres països en situacions similars, com el cas de Bèlgica, el Quebec o Suïssa.

Recordo que va ser aquest Parlament, aquesta cambra, que, en resolucions adoptades el 15 d'octubre de l'any passat i el 16 de desembre també de l'any passat, sense cap vot en contra, va acordar demanar al Govern de la Generalitat que procedís a modificar la Llei de normalització lingüística de 1983 i renovar el marc legal de la llengua a Catalunya. Va ser aquest Parlament que fa tot just un any va demanar al Govern que procedís a iniciar aquest procés. I el Govern de la Generalitat es va plantejar aquest mandat del Parlament en el sentit d'impulsar aquesta renovació del marc legal de la llengua amb un doble objectiu, un objectiu material i un altre objectiu formal.

En l'aspecte material, en l'objectiu material, per tal que la norma que havia de resultar representés un avenç quant a les garanties legals per a l'ús social del català en àmbits que fins ara no tenien regulació o cobertura legal, el Govern va reconèixer el seu parer, va recollir el seu parer mitjançant l'aprovació d'un document de criteris d'elaboració de la futura norma, i en l'objectiu formal, en l'aspecte formal, l'altre objectiu que tenia el Govern era que, en el procés d'elaboració de la norma, se cerqués el màxim possible de consens entre totes les forces polítiques parlamentàries. Per aquest motiu es va proposar que, seguint el procediment ja utilitzat en l'elaboració de la Llei del 83, es creés una ponència conjunta formada per tots els grups parlamentaris d'aquesta cambra, amb la finalitat d'elaborar la iniciativa parlamentària i, en aquest sentit, es va trametre el document de criteris del Govern, que va ser acceptat per la Ponència com a document de treball.

Amb aquest procediment de ponència conjunta, més complex que el procediment legislatiu ordinari, es garantia la participació i la corresponsabilització del conjunt dels grups parlamentaris, i s'afavoria el diàleg i el debat social. Ara bé, no em puc estar de dir, però, que el fet de la gran pressió mediàtica a què han estat sotmesos els treballs de la Ponència, i el fet que no es conegués el primer text base de la Proposició de Llei fins a finals de juliol, va propiciar un magnífic escenari per a aquells que en els mesos precedents van voler jugar a la confusió i àdhuc a la demagògia, parlant per parlar, al marge dels treballs reals de la Ponència.

He de confessar a la cambra que tant el nostre Grup parlamentari com el mateix Govern al qual donem suport hem tingut una discreció màxima en tot aquest debat que contrasta amb la gran utilització de la Llei per part d'altres grups polítics. Pel tema de la llengua, ens hem mossegat moltes vegades la llengua, per no deixar-nos arrossegat a polèmiques interessades que

haurien posat en perill la mateixa continuïtat de la Ponència i, en tot cas, haurien fet més difícil el consens.

Hem treballat des del primer dia per l'acord al més ampli possible, però perquè es materialitzi un acord hi ha d'haver voluntat per aconseguir-lo, s'ha de ser generós i flexible, s'ha de buscar l'acord cedint, si cal, des de la responsabilitat i des de la fortalesa de les pròpies conviccions. La nostra actitud de responsabilitat ens ha portat, a l'igual que a altres grups, a treballar per assegurar que, finalment, s'aproves una nova llei que representés un progrés per a l'ús social del català. Aquest fet, que s'aprovi aquesta nova Llei que representa un progrés per a l'ús social del català, justifica sobradament la nostra actitud i aquesta és la nostra satisfacció.

El text de la Llei que avui aprovarem significarà una millora substancial de l'estatut jurídic de la llengua catalana dins els paràmetres establerts per l'Estatut d'autonomia i que ha de permetre en el marc de la política lingüística de la Generalitat avenços importants de l'ús social del català.

Jo aquí tinc, senyores i senyors diputats, una enumeració d'aquests avenços que, malgrat que és extensa, crec que és important que es digui també aquí el que representa per al nostre Grup parlamentari l'aprovació d'aquesta llei: primer, estructura els conceptes de llengua pròpia i llengües oficials, tot conciliant el dret col·lectiu de Catalunya i els drets individuals dels ciutadans. D'aquesta manera s'entén que el català, com a llengua pròpia, és la llengua del país, cosa que comporta que ho és de totes les administracions i serveis públics, de l'ensenyament, dels mitjans de comunicació institucionals, de la toponímia i, d'altra banda tot això, sempre garantint i proclamant els drets lingüístics de tots els ciutadans.

Segon, consolida amb rang de llei la normativa lingüística que ara es regeix per reglament de la Generalitat i equipara les administracions locals, les universitats, els col·legis professionals, les cambres de comerç, les federacions esportives i altres organismes de dret públic a la Generalitat, els equipara tots a la Generalitat pel que fa a l'ús del català i a l'exigència de capacitació lingüística dels funcionaris.

Tercer, proclama el dret dels ciutadans a ser atesos quan s'expressin en català a l'Administració de l'Estat i de justícia, i a obtenir les sentències en llengua catalana, i permet regular el coneixement del català al personal de l'Administració de justícia traspassat.

Quart, regula la llengua dels documents civils i mercantils, inclosos els contractes d'adhesió, tot garantint que les entitats financeres, companyies d'assegurances i altres similars els ofereixin en català. Garanteix legalment que els xecs i llibretes d'estalvi seran, com a mínim, en català.

Cinquè, millora tècnicament la regulació de l'ús de les llengües a les escriptures públiques, assegura que el personal de les notaries i registres sàpiga el català i formula el principi general que els assentaments dels registres són vàlids en qualsevol de les dues llengües i, en conseqüència, tot això tendirà a augmentar el nombre d'escriptures en català.

Sisè, fa referència als noms i cognoms i permet obtenir, en un tràmit molt breu, la constància al registre civil de la forma gramaticalment correcta dels cognoms.

Setè, consolida l'ús del català com a llengua vehicular i d'aprententatge al sistema educatiu i estableix mesures de foment de la docència en català a l'ensenyament universitari.

Vuitè, estableix quotes d'emissió als operadors de televisió per cable, de televisió local per ones terrestres i de televisions privades d'àmbit autonòmic. També ho fa per a les emissions de radiodifusió concedides per la Generalitat.

Novè, faculta el Govern de la Generalitat a establir quotes lingüístiques de distribució i exhibició de cinema, cosa que permetrà garantir una presència significativa de cinema en català en el mercat cinematogràfic.

Desè, enforteix els principis de foment i de suport a la producció, l'edició i la distribució del llibre en català, el de foment de la producció i doblatge de cinema i vídeo, juntament amb la distribució i l'exhibició i el foment de la cançó i les arts de l'espectacle en català.

Onzè, introdueix els principis de foment a la informàtica, a les indústries de la llengua i als multimèdies.

Dotzè, equipara les empreses públiques catalanes i les concessionàries a les administracions de què depenen pel que fa a l'ús del català.

Tretzè, estableix que les empreses de serveis públics, com són les de transports, comunicacions i subministraments hauran de garantir la presència de la llengua catalana en totes les seves comunicacions externes.

Catorzè, s'estableix en els establiments oberts al públic que la senyalització i la informació de caràcter general i els documents de serveis han d'estar redactats almenys en català.

Quinzè, compromet les empreses subvencionades o concertades en l'ús del català.

Setzè, autoritza el Govern de la Generalitat a regular l'etiquetatge dels productes industrials o comercials que es distribueixen a Catalunya.

Dissetè, fomenta l'ús del català a l'activitat professional i laboral, amb implicació dels col·legis professionals, sindicats i organitzacions empresarials.

Divuitè, estableix que els rètols d'informació als treballadors de l'interior dels centres de treball han de figurar almenys en català.

Dinovè, estableix un sistema de garanties del compliment de la Llei per part de les empreses afectades que mai no afectarà els particulars, amb remissió al règim sancionador establert per a altres lleis en matèria de radiodifusió, televisió i disciplina de mercat.

I, vintè, indica que el Govern de la Generalitat ha d'establir acords amb els governs de tots els territoris de parla catalana, i reconeix explícitament la unitat de la llengua. I, encara més, diria, escoltant després la intervenció del senyor Carod-Rovira, que també fa una defensa, un reconeixement i una defensa, de l'aranès; jo no en parlaré aquí, no parlaré ara en aranès, entre altres

coses, perquè no en sé. El que sí que faig en nom del Grup Parlamentari de Convergència i Unió és presentar esmenes a favor de l'aranès, i nosaltres som l'únic Grup que vam presentar esmenes a favor de l'aranès, que han estat aprovades, en defensa de l'aranès; crec que és un bon exemple del que ha estat, en aquest cas, el paper que ha jugat el Grup d'Esquerra Republicana. De fet, jo, escoltant el seu discurs, encara no sé per què vostès no voten a favor d'aquesta llei, però, bé, en fi, seran altres motius, no de contingut, no seran de contingut, seran altres motius. *(Veus de fons.)*

Per tant, com es pot observar després d'aquests vint punts que acabo de relacionar, aquesta es tracta d'una proposta que pretén incidir en tota la societat per aproximar l'ús del català al castellà i fer realitat la llibertat d'elecció de llengua. En aquest camí cap a una veritable igualtat quant a drets i deures dels ciutadans de Catalunya en matèria lingüística, aquesta llei és un pas important, però és clar que no s'aconsegueix amb aquesta llei l'objectiu d'igualar els dos idiomes. Per aconseguir-ho ens cal modificar normes de l'Estat per assegurar la presència del català en tots els àmbits que li són propis com a llengua oficial i pròpia de Catalunya.

Hem de dir una vegada més que aquesta situació requereix un conjunt d'actuacions que van més enllà d'aquesta iniciativa, aconseguir la igualació de les dues llengües. Si tinguéssim la pretensió d'utilitzar aquesta Proposició de llei per afectar lleis de l'Estat sense disposar del títol competencial suficient, estaríem afeblint jurídicament la llei que ara aprovarem, i posant en perill guanys ja aconseguits.

Això que acabo de dir és ben conegut per tots els grups de la cambra, no acabo de descobrir res, i és denunciabile que quan un d'ells, per justificar la seva posició manté que amb aquesta Proposició de llei no s'aconsegueix l'objectiu de la igualtat plena, sap perfectament que no fa sinó generar confusió per amagar la seva incoherència de no votar una llei que representa, es miri com a miri, un avenç per al català.

La nostra voluntat és clara, en el sentit que el català no estigui en inferioritat jurídica envers el castellà. Cal posar en marxa els mecanismes per modificar les normes de l'Estat que consagren aquesta inferioritat del català envers el castellà. Volem aconseguir una veritable pluralitat lingüística de l'Estat. La Proposició no de llei que el nostre Grup i tres més hem presentat ens permetrà concretar aquest punt.

Finalment, aquesta llei s'haurà fet sense conflictes socials, respectant la cohesió i la convivència a la nostra societat. Si durant el procés d'elaboració de la norma hem cercat el consens polític, també hem procurat cercar el consens social. Trenta-quatre institucions i entitats van ser escoltades per la Ponència amb un resultat clar a favor d'una nova llei que representés un impuls per al català. El resultat ha estat una llei centrada políticament, però també centrada socialment; una llei que podrà ser assumida de manera plena i sense reserves pel conjunt del poble de Catalunya.

La llengua, a Catalunya, ha estat sempre un valor d'integració i exponent d'igualtat, d'igualtat d'oportunitats,

amb voluntat de fer un sol poble i conservar les senyes d'identitat. La normalització del català ha de ser un objectiu compartit per tots els catalans, que aquests accepten i defensen de forma molt i molt majoritària la convivència lingüística que es dona a Catalunya com un valor a preservar. I estem convençuts que serà la societat qui donarà un «no» a aquells que intenten servir-se de la llengua amb finalitats pròpies per interessos partidistes i electoralistes.

Amb aquesta llei, senyores i senyors diputats, regulem i garantim els drets lingüístics dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya; apliquem l'article 3 de l'Estatut: el català és la llengua pròpia de Catalunya; és a dir, és la llengua del país, és la llengua de referència i, alhora, n'hi ha dues d'oficials, la catalana i la castellana, que donen drets als ciutadans per al seu ús.

L'objectiu és clar: aconseguir que en la societat catalana tots els ciutadans tinguin un coneixement complet de les dues llengües oficials i estiguin en disposició d'usar-les amb plena normalitat, però reconeixent alhora que Catalunya com a país té la seva llengua pròpia, la catalana, com a llengua d'ús públic habitual que domini el seu paisatge lingüístic i doni una clara visió de la seva identitat.

S'ha de poder viure també en català a Catalunya. Això comportarà, tal com disposa l'apartat tercer de l'article 3 de l'Estatut, que es doni un progressiu deure de coneixement de la llengua catalana per tal d'arribar a la igualtat plena quant als drets i deures lingüístics. I per això aquesta no serà la darrera llei del català, perquè, com hem dit abans, en un país en què la seva llengua pròpia està en procés de normalització, no hi pot haver una concepció legal estàtica, i més quan hem d'esperar que desaparegui de la normativa de l'Estat el tractament restringit que es fa del català, i que no és admissible per a una llengua que en el seu territori és oficial i, alhora, és la pròpia del país. La Proposició que ara votarem és sens dubte un pas més endavant per recolzar l'ús social del català.

I acabaré aquesta intervenció, senyor president, senyores i senyors diputats, amb un torn d'agraïments i amb un record i cita final. En primer lloc, agrair a tots els ponents, representants dels grups parlamentaris, que han participat en la redacció de la llei la seva actitud positiva i les propostes efectuades, que han contribuït a fer de tots la Proposició de llei. En aquest punt vull fer una referència sobre la durada dels treballs parlamentaris, ja que, malgrat la impressió que hom pot tenir, aquest procés s'ha fet amb molta celeritat, ja que els deu mesos esmerçats contrasten amb els dos anys i mig que va trigar l'elaboració i aprovació de la Llei de 1983; el que sí que és evident és que han estat deu mesos de molta intensitat. En aquest sentit, vull agrair expressament a tots els serveis de la cambra l'esforç suplementari que ha representat aquesta tramitació. Agrair també al director general de Política Lingüística, el senyor Lluís Jou, la seva orientació i contribució decisiva per determinar els continguts del que ara serà llei; i al conseller de Cultura, Joan Maria Pujals, la decisió i impuls que en tot moment ha esmerçat perquè aquesta llei fos una realitat.

Acabo tenint un record per a una persona que va fer possible que avui disposéssim de l'apartat tercer de l'article 3 de l'Estatut, que és d'una importància cabdal per al futur de la llengua catalana. Ell va aconseguir canviar no tan sols el parer, sinó la votació en l'Assemblea de parlamentaris que redactava l'avantprojecte d'Estatut d'autonomia de Catalunya, i va aconseguir que aquesta disposició, que és única en els estatuts d'autonomia de territoris amb llengua pròpia, permeti preveure l'evolució normativa de la llengua en un sentit dinàmic per assolir –com diu el text– «que la Generalitat prengui les mesures necessàries per tal d'assegurar llur coneixement, i crearà les condicions que permetin d'arribar a llur igualtat plena quant als drets i deures dels ciutadans de Catalunya» –és el punt tercer de l'article 3. Em refereixo a en Ramon Trias Fargas.

Acabo amb les seves pròpies paraules, pronunciades en el moment de l'aprovació d'aquest text, davant de l'Assemblea de parlamentaris. Deia ell: «Però quedaran dues coses, en aquesta Catalunya de tots, que seran permanents. I aquestes dues coses permanents seran la terra catalana, la nostra geografia, aquesta Catalunya que és una mare per a tots nosaltres i per als nostres fills, i que és el marc insubstituïble i fidel de la nostra convivència; i quedarà una altra cosa única, perenne, immutable, que serà la nostra llengua, el català, una llengua que no és una llengua d'opressió, sinó que és una llengua d'igualtat, que és una llengua de justícia i que és l'idioma de la fraternitat de tots.»

Gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. El senyor Carod em demana la paraula. Per què me la demana?

El Sr. Carod-Rovira

No per contradiccions, senyor president, que és obvi quan hi ha actituds contradictòries, sinó per tenir dret a desmentir en trenta segons una afirmació que ha fet el senyor Ramon Camp sobre el Grup Parlamentari d'Esquerra i l'aranès, que, com que no és certa...

El president

Em precisa els termes de la contradicció?

El Sr. Carod-Rovira

Sí, sí. El senyor Camp ha dit que el Grup Parlamentari Esquerra Republicana, més enllà de qüestionar o no el seu coneixement de l'aranès –que és obvi que ell mateix ja ha dit que no en tenia ni idea–, que el Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana no havia fet cap tipus d'esmenes sobre el tema de l'aranès. Aleshores, es tracta de desmentir aquesta afirmació.

El president

Trenta segons.

El Sr. Carod-Rovira

Moltes gràcies, senyor president. Si l'article primer d'aquesta llei que d'aquí a uns instants votarem inclou

la referència a l'aranès és per una proposta d'Esquerra Republicana de Catalunya en ponència. Si l'article 25.3 d'aquesta llei que d'aquí a uns instants votarem inclou que la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió emeti regularment en aranès és per una proposta d'Esquerra Republicana de Catalunya en ponència.

Moltes gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. (*El Sr. Camp i Batalla demana per parlar.*) Senyor Camp...

El Sr. Camp i Batalla

Senyor president, perquè no..., per contradir la contradicció en aquest cas, en tant que jo he fet referència que el Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana no havia presentat esmenes, en el tràmit d'esmenes, que potenciessin l'aranès. Va ser exclusivament el Grup de Convergència i Unió que va presentar tres esmenes, recollint l'acord que va prendre el Consell General de la Vall d'Aran, per tal de potenciar l'aranès a la Vall d'Aran. De tots els altres elements –de tots els altres elements–, a la Ponència hem fet moltes aportacions tots els grups parlamentaris: el Grup Socialista, recordo que el Grup Socialista en va fer, el Grup d'Iniciativa, el Grup Mixt..., tots els grups han fet aportacions múltiples a la Ponència, que, evidentment, estàvem en ponència. Jo m'he referit a les esmenes, i les esmenes queden, estan en el *Butlletí* i les poden comprovar.

Gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat.

Modificació de l'ordre del dia

Acabat el debat a la globalitat de la Proposició de Llei, i abans d'iniciar la votació de l'articulat, aquesta presidència ha rebut una proposta d'ampliació de l'ordre del dia, que el primer secretari de la Mesa hi donarà lectura.

El secretari primer

Gràcies, senyor president. «Els portaveus sotasignats, d'acord amb l'article 62.4 del Reglament del Parlament, solliciten l'alteració de l'ordre del dia del present Ple, en el sentit d'incloure-hi un nou punt, consistent en el debat i votació de la Proposició no de llei sobre la presentació al Parlament de propostes de modificació de normatives estatals relatives a la normalització plena de la llengua catalana, tramitació 250-1289/05. Palau del Parlament, 30 de desembre de 1997.» I ho signen: Ramon Camp i Batalla, portaveu del Grup Parlamentari de Convergència i Unió; Higinio Clotas i Cierco, portaveu del Grup Socialista; Benet Tugues i Boliart, portaveu del Grup Mixt; i Jordi Guillot i Miravet, portaveu del Grup d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds.

El president

He d'assabentar la cambra que, coneguda aquesta proposta d'ampliació de l'ordre del dia, he preguntat als portaveus dels dos grups no signants de la proposta si la presidència podia proposar que fos aprovada per assentiment de la cambra, i m'han donat els dos la seva conformitat. Per tant, demano ara si per assentiment es pot aprovar l'ampliació de l'ordre del dia. (*Pausa.*)

Essent així, passaríem ara a la votació de l'articulat de la Llei. Una observació: una proposta d'agrupació ha estat formulada per aquesta presidència i entregada a tots els grups, a tots els portaveus dels grups. Demanaria que tinguin en compte dues correccions a la proposta, que són errors materials de la proposta que havia fet d'agrupació, que foren: que l'article 24.1 seria incorporat a la votació número 2 i, per tant, cauria de la votació número 3; i que, en aquesta votació número 2, s'hi ha d'incorporar l'article 16, que no havia sigut incorporat en el moment de fer el text mecanografiat, entregat als portaveus. Queda clar per als portaveus? (*Pausa.*) Repeteixo que la proposta..., a l'article 24.1, en lloc de figurar en la votació..., en dona la conformitat el Grup d'Esquerra? (*Pausa.*) Sí. D'acord. Estan d'acord els portaveus? (*Pausa.*) D'acord. Doncs, procediríem ara les votacions.

Votaríem, en primer lloc, l'article primer de la Llei.

Iniciem la votació.

Aquest article primer ha sigut aprovat per 104 vots a favor, 14 en contra i 9 abstencions.

Procediríem ara a votar els articles 2.1, 3, 4.2, 4.3, 8, 12.1, 13.1, 13.3, 14.1, 14.2, 14.4, 16, 17.5, 18, 22.1, 22.3, 23.1, 24.2, 25.3, 29, 34.1 i 39. (*Veus de fons.*) Ja l'he dit, també; el 24.1, ja l'he dit.

Iniciem la votació.

Aquests articles, els articles que he llegit, han sigut aprovats per 117 vots a favor, 9 en contra i cap abstenció.

Procediríem ara a la tercera votació agrupada, que foren els articles 2.2, 2.3, 4.1, 9, 10, 12.2, 13.2, 13.4, 13.5, 14.3, 14.5, 17.1, 17.2, 17.3, 17.4, 17.6, 22.2, 22.4, 23.2, 24.3, 26, 31, 32, 33, 34.2, 34.3, 35 i 36.

Iniciem la votació.

Aquests articles han sigut aprovats per 104 vots a favor, 22 en contra i cap abstenció.

Votaríem seguidament els articles 5.1, 11.2, 11.3, 15.3, 15.5, 20, 21 i 30.

Iniciem la votació.

Aquests articles han sigut aprovats per 112 vots a favor, 12 en contra i cap abstenció.

Votaríem seguidament els articles 5.2, 7, 11.1, 15.1, 15.2, 15.4 i 19.

S'inicia la votació.

Aquests articles han sigut aprovats per 125 vots a favor, cap en contra i cap abstenció.

Votarem a continuació els articles 6 i 27.

S'inicia la votació.

Aquests dos articles han sigut aprovats per 112 a favor, cap en contra i 13 abstencions.

Votaríem seguidament els articles 23.3, 25.1, 25.2, 25.4 i 38.

Iniciem la votació.

Aquests articles han sigut aprovats per 104 vots a favor, 9 en contra i 13 abstencions.

Votaríem seguidament els articles 28.1 i 28.2.

S'inicia la votació.

Aquests articles han sigut aprovats per 113 vots a favor, cap en contra i 13 abstencions.

Votaríem seguidament l'article 28.3.

Iniciem la votació.

Aquest article 28.3 ha sigut aprovat per 104 vots a favor, 13 en contra i 9 abstencions.

Votaríem seguidament l'article 37.

Iniciem la votació.

Aquest article ha sigut aprovat per 117 vots a favor, cap en contra i 9 abstencions.

Votaríem seguidament les disposicions addicionals primera i segona.

Iniciem la votació.

Aquestes dues disposicions addicionals han sigut aprovades per 113 vots a favor, 12 en contra i cap abstenció.

Votaríem seguidament les disposicions addicionals tercera i quarta.

Iniciem la votació.

Aquestes dues disposicions han sigut aprovades per unanimitat de les senyores diputades i els senyors diputats presents a l'hemicicle.

Votarem seguidament la disposició addicional cinquena.

S'inicia la votació.

Aquesta disposició addicional cinquena ha sigut aprovada per 103 vots a favor, 23 en contra i cap abstenció.

Votarem a continuació la disposició addicional sisena.

Iniciem la votació.

Aquesta disposició addicional sisena ha sigut aprovada per 104 vots a favor, 9 en contra i 13 abstencions.

Votarem a continuació la disposició addicional setena.

S'inicia la votació.

Aquesta disposició addicional setena ha sigut aprovada per 104 vots a favor, cap en contra i 22 abstencions.

Votarem a continuació les disposicions transitòries primera, segona i tercera.

Iniciem la votació.

Aquestes disposicions transitòries primera, segona i tercera han sigut aprovades per 104 vots a favor, 22 en contra i 1 abstenció.

Aprovarem a continuació les disposicions finals primera i tercera.

Iniciem la votació.

Aquestes dues disposicions finals primera i tercera han sigut aprovades per 104 vots a favor, 14 en contra i 9 abstencions.

A continuació votarem la disposició final segona.

S'inicia la votació.

Aquesta disposició final segona ha sigut aprovada per 113 vots a favor, cap en contra i 13 abstencions.

A continuació votarem el preàmbul i títol de la Llei.

S'inicia la votació.

Aquest preàmbul i títol de la Llei han sigut aprovats per 104 vots a favor, 23 en contra i cap abstenció.

Com he dit en rependre aquest Ple, d'acord amb l'article 111.2, l'aprovació d'aquesta Proposició de llei requereix el vot favorable de la majoria absoluta en una votació final sobre el conjunt del text, que realitzarem seguidament. Prego a les senyores diputades i els senyors diputats que estiguin previnguts.

Iniciem, per tant, la votació final de la Llei.

Iniciem la votació.

Aquesta Llei ha sigut aprovada per 102 vots a favor, 25 en contra i 1 abstenció.

Per tant, queda aprovada per aquest Parlament.

Proposició no de llei sobre la presentació al Parlament de propostes de modificació de normatives estatals relatives a la normalització plena de la llengua catalana

Iniciem a continuació, i d'acord amb l'ampliació de l'ordre del dia, la Proposició no de llei sobre la presentació al Parlament de propostes de modificació de normatives estatals relatives a la normalització plena de la llengua catalana. Per presentar la proposta, té la paraula el diputat senyor Ramon Camp.

El Sr. Camp i Batalla

Gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, intervinc com un dels quatre grups signants d'aquesta Proposició no de llei als efectes de la seva presentació i, evidentment, sense esgotar la possibilitat que els altres grups signants puguin fer el seu torn de posicionament. (*Remor de veus.*)

Aquesta Proposició no de llei és conseqüència de dues coses.

El president

Prego a les senyores diputades i senyors diputats que guardin silenci.

El Sr. Camp i Batalla

Primera, i més important, la voluntat dels signants d'aconseguir una igualtat plena, quant a drets i deures, del català i el castellà, i per això sabíem tots perfectament que no n'hi havia prou amb l'aprovació d'aquesta Proposició de llei, ara ja Llei de política lingüística, que fa escassos minuts acabem d'aprovar.

Aquesta Llei de política lingüística representa un avenç important, com s'ha dit durant tot el debat, però no és suficient des del punt de vista d'aconseguir la plena igualtat quant a drets i deures. I això per què? Perquè el nostre títol competencial, les competències que té aquesta cambra estan limitades per l'ordenament jurídic general i, en aquest cas, hi ha legislació de l'Estat que determina que en alguns àmbits de l'Administració, en alguns àmbits de la vida pública i social i de la mateixa Administració, el català no tingui el reconeixement que hauria de tenir com a llengua oficial i com a llengua pròpia de Catalunya.

(El president s'absenta del Saló de Sessions i el vicepresident primer el substitueix en la direcció del debat.)

Això, en els treballs de la Ponència, va aparèixer amb una claredat total, i va ser un acord del conjunt dels grups parlamentaris que formaven la Ponència conjunta, de procedir a cercar els mecanismes necessaris per tal de fer possible aquesta modificació de normes de l'Estat.

I això vam convenir que calia que fos referendat per una decisió solemne del Ple de la cambra, i és per aquest motiu pel qual els quatre grups vam presentar aquesta Proposició no de llei. I la vam presentar els quatre grups perquè no han volgut signar-la els sis grups formants de la Ponència conjunta. Abans de presentar aquesta Proposició no de llei al Registre, va ser entregada a cada un dels portaveus del conjunt de grups de la cambra i se'ls va avisar que es presentaria al Registre vint-i-quatre hores més tard, als efectes que, després del seu estudi, s'hi poguessin sumar. No ho van creure necessari. Van presentar una iniciativa, un d'ells, al marge. És el seu dret, aquí no en direm res, però que quedi constància que la vocació era unitària en aquesta Proposició no de llei.

Aquesta Proposició no de llei, a més a més, es fa amb un antecedent prou recent i interessant des del punt de vista de la decisió que hem de prendre, que és la Moció..., que abans el president del Grup d'Iniciativa - Els Verds feia menció de la Moció aprovada aquest mateix mes en el Congrés dels Diputats; és una Moció important que va en la línia del plurilingüisme a l'Estat espanyol. I amb aquesta Proposició no de llei pretenem dotar-nos dels mecanismes per tal d'iniciar aquesta modificació de normes de l'Estat.

El punt primer d'aquesta Proposició no de llei determina que «resulta del tot indispensable modificar determinades normatives estatals de diferents rangs», i ho dic d'aquesta manera i amb aquesta entonació –de diferents rangs– perquè, evidentment, quan deia que aquesta Proposició no de llei tenia vocació unitària no ho deia perquè sí; és perquè la seva mateixa redacció permet situar-s'hi totes les forces d'aquesta cambra. No ha

estat així pel que sembla; espero que finalment es rectifiqui.

El Parlament de Catalunya demana al Govern que per fer possible això en el termini de sis mesos presenti una proposta, una o diverses propostes que permetin de posar en marxa aquest mecanisme de revisió de normes de l'Estat, via Congrés dels Diputats. En el seu moment haurem d'analitzar si serà més convenient seguir pel mateix tràmit de presentació de proposicions de llei al Congrés dels Diputats o si hi ha un consens en aquesta cambra també, en els grups parlamentaris, que a més a més, paral·lelament, es presentin iniciatives directes per les representacions dels nostres propis..., les nostres projeccions parlamentàries a Madrid, als efectes de poder tenir més celeritat.

I després, aquesta Proposició no de llei en un tercer, quart, cinquè i sisè punts estableix una exemplificació del que es vol dir, perquè no quedi tan sols com un enunciat, i es posa a nivell d'exemples el que d'entrada es considera necessari d'analitzar i, en el seu cas, modificar, i per això es fan referències al tema de la presència del català, al document nacional d'identitat, als passaports, als camets de conduir, als permisos de circulació, a tot el tema de la seguretat viària: per això es planteja modificar la Llei orgànica de protecció i de seguretat ciutadanes.

Es fa referència a tots els temes que regulen els usos lingüístics de l'Administració de l'Estat i de la de justícia i els registres estatals: per això es planteja la modificació de la Llei orgànica del poder judicial i d'altres de procediment administratiu, i del Tribunal Constitucional.

Es planteja un tema important, que ha sortit diverses vegades, de modificar totes aquelles que regulen la capacitat lingüística del personal al servei de l'Administració de l'Estat, dels magistrats, dels jutges, fiscals i personal al servei de l'Administració de justícia, dels notaris, dels registradors i altres feudataris públics: per això es planteja també modificació de les normes de l'Estat corresponents.

I en darrer terme, també, plantejaments de modificació de l'Estatut de Ràdio i Televisió Espanyola als efectes de poder contemplar-se..., i de la Llei de cinematografia, per poder contemplar-se l'ús de les dues llengües en aquests àmbits. Com també en l'àmbit socioeconòmic, modificacions de la Llei de sanitat, la Llei del medicaments...

En darrer terme, s'exemplifica, no amb ànim exhaustiu, a nivell d'exemplificació només, unes possibilitats de modificacions de lleis de l'Estat que, ara com ara, foragiten el català d'un àmbit que li és propi com a llengua oficial i pròpia del país.

La Proposició no de llei, tal com estableix en el seu punt sisè, va clarament a remoure tots aquells elements que impedeixen el coneixement de la realitat pluricultural i plurilingüe de l'Estat espanyol, i concretament aquest és l'objectiu que pretén i que demanem, el nostre Grup, el Grup de Convergència i Unió, com també els altres tres grups signants, demanem que sigui recolzada per la cambra i això serveixi per posar en marxa

els elements complementaris que s'han de fer, juntament amb la Llei que acabem d'aprovar, aconseguir en un futur la igualtat de drets lingüístics quant al català i el castellà.

Gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats.

El vicepresident primer

Moltes gràcies, senyor Camp. A aquesta Proposició no de llei hi ha presentat una esmena el Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana. Per defensar-la, té la paraula el diputat senyor Ferrer.

El Sr. Ferrer i Gironès

Moltes gràcies, senyor president. En primer terme, he de dir al senyor Ramon Camp que precisament aquesta proposta me la va donar a mi personalment, però li he de dir que en el mateix moment que me la donava, un minut després, feien una roda de premsa per presentar-la a la premsa, amb la qual cosa no vàrem tenir ni temps d'estudiar-la ni de llegir-la, ni de comentar-la, ni d'enriquir-la, amb la qual cosa les coses han de ser dites d'una manera, perquè aquí hi ha molts diputats que, en aquesta qüestió de la persecució política de la llengua, hi entenen alguna cosa.

Aleshores, jo, perdonin que els posi un exemple de física per parlar de la situació actual de la llengua catalana, i és la Llei de Boyle, que diu que, una massa gasosa a temperatura constant, el seu volum és inversament proporcional a la pressió a què està sotmesa. Efectivament, la llengua catalana té un volum i té un espai, la qual té..., unes pressions que com més fortes són menys espai té. Amb la qual cosa podríem dir que aquestes pressions que rep avui actualment la llengua vénen d'origen de la Constitució de 1978; vénen de més de cent cinquanta normes positives que han estat decretades pel Govern de Madrid; vénen també, en part, per les sentències del Tribunal Constitucional; vénen pels partits que actuen per sectarisme electoralista i no per raó d'Estat, i també té unes pressions que provenen dels interessos dels *lobbies* econòmics privats que estan dirigits i gestionats per una classe dirigent, avui dia hegemònica i dominant, però no gaire amant de la llengua.

Davant d'aquestes pressions, per tant, el terreny de joc d'aquest Parlament queda cada vegada més petit, i per fer-lo més ample, evidentment, el que hem de fer és eliminar aquestes pressions. Però, per fer una anàlisi correcta i per suprimir aquestes pressions que tenallen la nostra sobirania, cal examinar la situació amb racionalitat i cal aplicar la lògica a totes les pressions, perquè no totes són iguals. I ho hem de saber distingir, perquè unes influeixen més que les altres i unes altres influeixen diferent. Per tant, la Proposició no de llei que estem debatent, tal com s'ha plantejat, jo bé diria que sembla un tapabrutis. Un tapabrutis perquè no va a la recerca de la solució del problema d'una manera total, definitiva, oberta i transparent, sinó que per una banda queda curt i per l'altra banda queda esbiaixat, amb la qual cosa resulta que, evidentment, les pressions no queden eliminades.

Per tant, per estudiar amb racionalitat i amb lògica aquestes pressions hauríem de classificar-les en funció dels seus efectes, i d'entrada, podríem dir que, dins de la legislació de Madrid o de l'Estat, cal distingir perfectament allò que obliga el castellà d'una manera absoluta i total d'aquelles altres que, tot obligant el castellà, també toleren el català. I així tindríem que en el primer grup hi hauria la Constitució, hi hauria les Reales ordenanzas de las Fuerzas Armadas, hi hauria també totes les lleis que són de l'Administració de l'Estat i que afecten especialment els funcionaris, no els drets dels ciutadans; a l'Administració de justícia, no afecta..., l'article 231 de la Llei orgànica del Poder Judicial –tolera l'ús del català; per tant, no va en contra dels drets dels catalans sinó que sí que en els jutges, als magistrats i als fiscals; totes les lleis que regulen els notaris i els registradors; tot allò que fa referència a les marques, a les patents, als noms comercials i als semiconductors, la topografia dels semiconductors; la legislació que regula el document nacional d'identitat, el NIF, els segells de correus –el permís de conduir, senyor Ramon Camp, jo li faig avinent que el tinc en llengua catalana, amb la qual cosa, per això, havien d'haver ensenyat prèviament la Proposició no de llei, que hi hauríem fet alguna correcció.

I aleshores, si deixem aquesta banda aquest grup, tenim l'altre grup, que és aquell que tot obligant el castellà tolera el català, que aquí el tindríem en tot allò que fa referència a informacions comercials, a l'etiquetatge i als prospectes; tenim tot el que fa referència als productes alimentaris, als productes industrials, als sanitaris i cosmètics, als perillous i verinosos, al tabac i, en especial, als medicaments: els medicaments d'ús humà i els medicaments d'ús animal. Per tant, d'aquests dos grups cal distingir perfectament l'origen d'aquesta pressió, atès que no són iguals. El primer grup depèn exclusivament de l'Estat i del mateix poder públic, al qual per via política i jurídica es pot canviar, es pot transformar, es pot modificar sota el principi que la llengua catalana mereix respecte i protecció fins arribar a la plena igualtat de drets i deures que es proclama. En canvi, en el segon grup la pressió que empeny no està originada pels poders públics, sinó que ve determinada pels grups econòmics, i precisament el poder públic és el que hauria de protegir els ciutadans, els consumidors, els usuaris en contra dels interessos particulars i dels interessos privats i dels interessos econòmics.

(El president es reincorpora al seu lloc.)

Per tant, quina estratègia hem de seguir per la recerca de la igualtat? Doncs, la recerca queda ben clara amb aquests dos grups. El primer, es pot prohibir l'obligació del castellà. Per exemple, modificant la Constitució i dient que no és obligatori, per exemple, conèixer el castellà, per exemple. Aleshores, la Generalitat, que hem d'entendre que és una institució neutra, absolutament equànime, no hi hauria cap problema que la Constitució no ho obligués, ja que podríem fer iguals els drets i els deures. I així successivament amb totes les altres lleis. En canvi, en el segon grup, la igualtat no es pot obtenir d'una manera normal atès que fa dos-cents vuitanta anys que dura una persecució i, per tant, partim d'orígens diferents. I per altra banda, vostès no em

4508

diran que serà molt difícil deixar aquesta igualtat en mans dels fabricants, quan el deure de protegir els drets lingüístics dels consumidors és del poder públic, i jo sempre he dit en diverses ocasions que no deixarem que sigui la guineu la qui guardi el galliner. Per tant, què cal fer?

El que cal fer, doncs, en primer lloc perquè aquesta Proposició no de llei vagi bé és ampliar-la. Ampliar-la i mirar d'englobar-hi també la Constitució, perquè hem de tenir present que és la Constitució la que desequilibra la desigualtat dels drets i els deures. És la Constitució que, si fixem amb tota la jurisprudència i llegim totes les sentències al Tribunal Constitucional, sempre comencen invocant l'article 3 de la Constitució. Per tant, hauríem de fer, d'ampliar aquesta Proposició en aquest sentit, i també caldria ampliar la proposició afegint-hi els funcionaris d'escala estatal i, sobretot, la de propietat intel·lectual. Aquesta també és una llei que s'ha oblidat en la Proposició no de llei, i la propietat intel·lectual és molt important perquè moltes editorials catalanes es troben amb problemes a l'hora d'editar llibres en català, atès que altres editorials compren tots els drets i la llei diu que hi han cinc anys per editar-ho en català, amb la qual cosa, quan es fa al cap de cinc anys, aquell llibre ja no és novetat.

Per tant, per l'altra banda, per l'altre costat, per l'altre grup, nosaltres considerem que la Proposició és excessiva. És a dir, que es perd amb escreix ja que intenta fer la feina bruta dels poders públics, atès que, com a tals, són els que han de tenir la prioritat d'afavorir els consumidors davant dels interessos privats dels fabricants o industrials. I heus ací els tres problemes amb què ens podem trobar si això s'arriba a aprovar. Primer de tot, diu la Proposició no de llei que vol eliminar la Llei del medicament. Doncs bé, la Llei del medicament està regulada per un decret, que és el 2236/1993, el qual diu que, efectivament, els prospectes farmacèutics hauran de ser en castellà, però tot seguit afegeix que en aquelles comunitats autònomes que tinguin llengua pròpia també ho podran obligar en la llengua pròpia. Per tant, jo diria que és una norma d'aquestes que podríem posar com a exemple, que per cert, la varen fer els socialistes, i jo no sé si el Grup Socialista ara votarà en contra d'una cosa que varen fer ells. Bé, o perquè s'hi vagi en contra. Però aquesta Llei no té res en contra de la llengua catalana, ans el contrari, empeny la Generalitat que faci els prospectes de farmàcia en llengua catalana.

Per altra banda, també ens pot passar una altra cosa, cal saber que quan siguin eliminades les obligacions del castellà en la vida socioeconòmica la llengua catalana...

El president

Senyor Ferrer, ha esgotat el seu temps.

El Sr. Ferrer i Gironès

Bé, doncs, només per acabar, senyor president, em deixi fer una cita de Maquiavel que diu: «Són tan ximples els homes i se supediten tant a les necessitats presents que aquell que enganya sempre trobarà algú que es deixi enganyar.» I jo demano: no us deixeu enganyar, que això no va a favor de la llengua catalana, que va a

favor dels *lobbies* econòmics privats i de la classe dominant que ens heu dit aquest matí els d'Iniciativa per Catalunya.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Per fixar posició dels respectius grups, té en primer lloc la paraula el diputat senyor Benet Tugues.

El Sr. Tugues i Boliart

Gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, la cita de Maquiavel del senyor Francesc Ferrer m'ha fet pensar en aquell acudit d'aquell automobilista que, fugit d'un psiquiàtric, anava sol en contradi direcció per autopista i es pensava que els que s'equivocaven eren els altres. (*Rialles.*)

El president

Silenci, si us plau.

El Sr. Tugues i Boliart

Aquesta proposta, senyores i senyors diputats, completa d'una manera necessària i fins i tot d'una manera suficient la Llei del català. És necessària perquè, certament, al marge de les dificultats internes que puguem trobar per tal de posar-nos d'acord en la manera de potenciar l'ús social del català i plasmar-ho en una llei, hi ha obstacles exògens que, al marge de la nostra voluntat, posen traves per tal que l'òrgan legislatiu català pugui desenvolupar la seva tasca amb total llibertat i absoluta normalitat.

En aquests moments i atenent la realitat política social, podem dir que és suficient perquè el pas endavant que es dona amb l'aprovació d'aquesta Proposició no de llei és més que notable. Aquesta proposta, igual que el conjunt de la Llei, ve avalada pels quatre grups que han tingut voluntat de participar en el consens, i com en el conjunt de la Llei, també, qui no hi és és perquè se n'ha autoexclòs, donat que aquesta proposta es va oferir per presentar-la conjuntament tant al Grup Popular com al Grup d'Esquerra Republicana, i els dos van declinar la possibilitat d'afegir la seva signatura a la nostra i presentar una proposta conjunta i consensuada a tota la cambra. Ells sabran per què. En qualsevol cas, encara no és massa tard i si no va ser possible la unanimitat a l'hora de presentar la proposta, res impedeix que aquesta unanimitat hi sigui a l'hora de la votació. I com que el senyor Ramon Camp ja ha explicat de manera profusa el contingut de la Proposició no de llei, jo utilitzaré el meu temps per fer algunes reflexions al que s'ha anomenat el «front del no», que coincideix aquí a l'hora de votar «no» a la Llei del català i coincideix a fora a l'hora de xiular i fins i tot insultar els qui voten aquesta Llei.

El Grup Popular no sabia ben bé què dir-los, perquè probablement jo no sóc la persona més indicada per convèncer-los de la bondat d'aquesta Proposició no de llei. Però sí que els voldria fer una reflexió: amb aquesta iniciativa...

El president

Senyor Tugues, s'ha d'atendre a defensar el que estem discutint.

El Sr. Tugues i Boliart

De què estic parlant, senyor president?

El president

M'ha semblat que es desviava una mica. Per si m'he equivocat, li demano disculpes.

(*Remor de veus.*)

El Sr. Tugues i Boliart

Deia, senyoria, que amb aquesta iniciativa, amb aquesta Proposició no de llei, el Partit per la Independència, i suposo que els altres grups signants també, no volem per al català res –res– que vostès no vulguin per al castellà. Ho repeteixo: res volem per al català que vostès no vulguin per al castellà. I per tant, determinades consideracions, determinats adjectius que s'acostumen a posar a l'hora de valorar la Llei i també el que l'acompanya, aquesta Proposició no de llei, pensin-s'ho dues vegades: moderin el llenguatge i sobretot que no els traeixi el subconscient, perquè dóna la sensació que allò de què vostès ens acusen, sovint injustament, que volen fer amb el català és exactament el que vostès voldrien fer amb el castellà. Amb algunes diferències: nosaltres no volem imposar ni tan sols posar el català a Espanya, mentre que vostès sembla ser que volen continuar imposant l'espanyol a Catalunya.

I una altra reflexió molt significativa: el castellà o l'espanyol és una llengua mundialment consolidada. La parlen desenes, centenars de milions de persones, i tanmateix els responsables, els marmessors d'aquesta llengua pateixen d'allò més quan constaten que en determinada comunitat la llengua perd no sé quina puresa o que l'anglès va envaint amb nous conceptes el seu territori o que a Puerto Rico passa no sé què. Nosaltres no tenim la sort de poder patir pel català de Puerto Rico. Nosaltres tenim la desgràcia d'haver de patir pel català a Catalunya. I a Catalunya som els que som i no som més, i si tots els que som no patim per la nostra llengua, per la llengua pròpia del país, per allò que d'una manera més característica es defineix com a nació, qui ho farà? I si des de fora ens posen traves, si us plau, no col·laborem a posar-ne des de dins. A més, quina por els ha de fer a vostès fomentar l'ús social del català si aquesta i no altra és la llengua que en cercles íntims, això sí, parla el seu màxim líder polític?

Amb Esquerra Republicana la cosa és diferent, perquè Esquerra és un partit nacionalista que *a priori* hauria de ser normal que donés suport, i suport incondicional a una proposta que significa un impuls clar a l'ús social del català. Però jo crec que Esquerra ha comès l'immens error de fer de la Llei i d'aquesta Proposició no de llei un instrument partidista; ha considerat que l'oposició frontal li podia donar rendibilitat electoral en certs sectors, i a partir d'aquí ha anat buscant arguments per justificar el seu «no». (*Remor de veus.*)

El president

Li demano que se centri en la defensa de la Proposició no de llei, no en els altres grups. És la seva intervenció, la fixació de la seva posició sobre la Proposició no de llei.

El Sr. Tugues i Boliart

Els faré una pregunta: s'han parat a pensar que un «no», tant a la Llei com a l'actual Proposició no de llei, és un «sí», és un «sí» a la situació definida per la Llei del 83, molt inferior a la proposta actual? S'adonen que la seva actitud pureta i fonamentalista ens condueix justament a l'immobilisme i, per tant, a recular en la pretensió de fer avançar en l'ús del català?

I una última pregunta: hi ha alguna raó, fora de l'estratègia estrictament partidista, que justifiqui que Esquerra no signés la present Proposició no de llei? Hi ha alguna raó, fora de l'estrictament partidista, que pugui justificar que Esquerra no voti favorablement, entusiàsticament aquesta iniciativa? (*Remor de veus.*)

El president

Guardin silenci, si us plau.

El Sr. Tugues i Boliart

Pensin una cosa: aquesta Proposició no de llei insta el Govern a presentar tot un seguit d'iniciatives per tal de modificar lleis espanyoles que impedeixen que aquesta cambra i el nostre Govern puguin legislar i decidir un impuls a l'ús social de la nostra llengua, i que aquestes propostes de modificació han d'anar a Madrid. El Govern de Madrid no podria argumentar que no hi ha unanimitat al Parlament de Catalunya per justificar l'oposició a les iniciatives que es prendran si hi ha aquí només l'oposició del PP, perquè al capdavant el Partit Popular és el partit del Govern, però que bé que li aniria al Govern del PP el vot en contra o el vot no favorable d'Esquerra Republicana per fer aquella justificació! Per què han de decidir els espanyols allò en què no poden posar-se d'acord els mateixos catalans i referit a la seva pròpia llengua? D'aquí que l'estratègia d'Esquerra Republicana de Catalunya en aquesta Proposició no de llei és la millor aliada de l'estratègia espanyolista del Partit Popular. I vull fer-los als diputats d'Esquerra una reflexió: a Madrid al Congrés dels Diputats... (*Remor de veus.*)

Senyor president, ja ens han xiulat quan hem entrat; jo demanaria que no ens xiuessin mentre estem intervenint.

El president

No xiula ningú. Acabi, senyor diputat, acabi cenyint-se en el tema que el porta aquí, que és la fixació del seu Grup.

El Sr. Tugues i Boliart

Ens ha escridassat, senyor Curto.

4510

El president

Silenci, senyor Curto. Silenci! (*Pausa.*) Continui, senyor diputat.

El Sr. Tugues i Boliart

Vull fer-los als diputats d'Esquerra Republicana, si m'ho permeten, una reflexió: A Madrid, al Congrés dels Diputats, i de fet al conjunt de la vida política madrilenya, hi ha una crispació considerable i són normals els insults i són normals les desqualificacions greus, gravíssimes, fins i tot són normals les personacions de determinats partits en els procediments judicials que afecten personatges de partits rivals per tal d'instar condemnes de presó; i malgrat tot, malgrat això, en els temes qualificats com d'Estat es posen d'acord, tenen el seny de posar-se d'acord en política antiterrorista, en aspectes claus de política internacional i en aquelles polítiques que incideixen en la integritat, en el manteniment de les essències d'Espanya, en aquests temes tindran diferències, tindran matisos, tindran objeccions, però tots van a una.

Doncs bé, la llengua és, per nosaltres, pels que estimem aquest país, una qüestió d'Estat, i no en tenim de propi, d'Estat, però això és una qüestió d'Estat, i com que no tenim un Estat propi, i per tant tenim menys possibilitats de defensar els trets essencials de la nostra identitat, necessitem el consens per avançar plegats, i fer-ho amb seguretat, i això hauria de ser un objectiu prioritari dels catalanistes responsables. I quan s'obre un nou procés de modificació del marc legal de la llengua catalana i aquest procés provoca recels i, més que recels, atacs directes i furibunds contra aquest procés de millora del tractament legal de la nostra llengua, quan s'anuncien resistències i es fan crides a la desobediència civil, el sentit d'estat dels nacionalistes es demostra fent pinya, volent fer pinya, fomentant la pinya, i des de la pinya empènyer per tal que la llei i el conjunt de la normativa legal surti al millor possible. I això és el que ha fet el Partit per la Independència i això és el que hauria de fer el Grup d'Esquerra Republicana de Catalunya. El que passa és que vostès, entre treballar lleialment pel català o utilitzar la conjuntura per fer partidisme, han escollit això darrer i, finalment, han fet el joc a l'estratègia espanyolista...

El president

Senyor diputat, ha exhaurit el seu temps. Li prego que acabi.

El Sr. Tugues i Boliart

Doncs, acabo, senyor president, dient-los finalment al Grup d'Esquerra Republicana que, si jo no els he convençuts, que escoltin atentament el president del PP, que *sensu contrario* a la millor els doni prou arguments com per votar-hi favorablement. (*Rialles.*)

Moltes gràcies.

El president

La senyora Nadal tindrà la paraula seguidament, però em demana la paraula per al·lusions, suposo.

La Sra. Nadal i Aymerich

Sí, senyor president, per al·lusions precisament.

El president

Mig minut.

La Sra. Nadal i Aymerich

Li llegiré una frase molt curta, però molt il·lustrativa del que em sembla que ha estat el seu objectiu amb aquesta intervenció: «En arte, en política y en amor hay que obrar bien sin esperanza.» Ho deia Jardiel Poncela. Potser les esperances que vostè té dipositades en un futur l'han portat a fer aquesta intervenció.

Moltes gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies. Pel Grup d'Iniciativa per Catalunya - Els Verds, té la paraula el diputat senyor Riera.

El Sr. Riera i Gassiot

Sí, gràcies, senyor president. Senyores diputades, senyors diputats... (*Remor de veus.*)

El president

Prego que guardin silenci!

El Sr. Riera i Gassiot

No tinguin por que no m'allargaré, i no m'allargaré perquè l'hora tampoc no m'ho permetria, però sí que hem volgut fer el nostre posicionament per insistir només en un punt i per subratllar-lo: aquesta Proposició no de llei no és la torna del debat sobre la Llei de política lingüística que acabem d'aprovar; no és la toma sobre aquest debat. Voldria insistir que quan els grups ens vam posar d'acord per dir: serà el mateix dia que se sotmeti a la votació dels senyors diputats i les senyores diputades aquesta Proposició no de llei, en el mateix Ple i amb la solemnitat i en el marc de la solemnitat d'aquest Ple posarem a debat aquesta Proposició no de llei. Per què? Perquè per a molts de nosaltres, en el curs del debat de la Ponència, ha estat *conditio sine qua non* que hi hagués aquesta Proposició no de llei per poder justament donar el nostre vot a la Llei. Per què? Perquè tots som absolutament conscients que hi ha impediments que s'han de remoure si volem de veritat arribar a la plena normalitat del català i del castellà. Per tant, ni que fos per això em semblava que era important intervenir en nom del meu Grup.

Segona qüestió. El que diu la Proposició no de llei té un temps marcat, marca un temps de sis mesos per presentar un llistat sobre tota aquesta normativa de rang diferent que ha de ser justament estudiada i remoguda. No la podem remoure ni podem fer el plantejament en un mateix moment i de seguida i ràpidament, però sí que podem triar. És evident que, entre d'altres, va ser el senyor Ferrer i Gironès qui ens va ajudar a detectar molta d'aquesta normativa que afavoria el castellà per damunt del català i que, per tant, que ens impedia aquesta plena normalitat de què parla l'Estatut d'auto-

nomia de Catalunya. Doncs bé, justament en el termini de sis mesos hem de tenir aquesta legislació a les mans i a partir d'aquí hem de veure com plantejem el tema, i el plantejem, evidentment, a partir de l'article 34.2 de l'Estatut. Per això estem votant aquesta Proposició no de llei aquí, en aquest marc, i per això diem amb quin mecanisme els grups parlamentaris que donin suport a aquesta Proposició no de llei, el conjunt del Parlament, si és aprovada, arbitrarà els mecanismes per poder plantejar en el Parlament de l'Estat la remoció d'aquesta legislació.

I ja les ha dit el senyor Camp, però és que a mi m'agradaria només dir que estem parlant de qüestions tan importants com l'Administració de la justícia, la capacitat lingüística del personal al servei de l'Administració, l'estatut de Radiotelevisión Española i la llei reguladora de les televisions privades, la Llei general de sanitat i del medicament, entre d'altres; el tema del registres... No són qüestions menors per a una normalització lingüística, són qüestions absolutament fonamentals.

Deixin-me acabar dient només una cosa: que jo demanaria aquí coherència. Quan el senyor Joaquim Ferrer i el senyor Roc Fuentes, honorables companys, aquí, de feines parlamentàries, el dia 12 de novembre de 1996 –si no ho recordo malament– van defensar en nom del Parlament de Catalunya al Parlament de l'Estat un acord unànim, i era que la publicació de les lleis i normes de caràcter general de l'Estat en català i en castellà –en termes col·loquials es va dir «el BOE en català»–, hi havia hagut un vot unànim en aquesta cambra i no hi va haver un vot unànim en el Congrés dels Diputats. I quan en aquests moments, per tant, estem dient que fem un acord d'aquest Parlament esperem que després hi hagi coherència entre el que hem manifestat aquí a l'hora de dir quin serà el nostre vot proposat i la votació que serà efectiva en el Congrés dels Diputats.

Per tant, amb el temps que he estalviat, senyor president, aprofito per desitjar-nos un bon any 1998.

El president

Moltes gràcies, diputat senyor Riera. La diputada senyora Nadal, pel Grup Popular.

La Sra. Nadal i Aymerich

Moltes gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, el primer que voldria deixar clar és que el Grup Parlamentari Popular està inicialment d'acord a estudiar, en la necessitat d'estudiar la modificació de diverses normes estatals de diferents rangs, com diu la proposta, per tal d'assolir l'objectiu previst a l'article 3 de l'Estatut, és a dir que les dues llengües oficials a Catalunya, la catalana i la castellana, arribin a una situació d'igualtat sense excloure, en cap cas, la llibertat dels ciutadans d'utilitzar l'una o l'altra. Considerem que aquest, certament, és un camí que s'ha de recórrer i és un camí que s'ha de recórrer de manera gradual i progressiva per tal que les dues llengües oficials tinguin també un ús normal, com reiteradament han posat de manifest tant el Consell Consultiu com el Tribunal Constitucional en analitzar el sistema dual de coofi-

cialitat que fixa la Constitució i que hem assolit a Catalunya a través de l'Estatut d'autonomia.

I deia que hi estem inicialment d'acord perquè, efectivament, des d'on cal actuar és des del Congrés dels Diputats, com es recull en la doctrina del Tribunal Constitucional i especialment en una sentència, la 74/89, segons la qual la competència autonòmica de normalització lingüística no habilita cap comunitat autònoma per regular mitjançant actuacions de política lingüística matèries reservades a competència estatal. Aquest criteri ha quedat claríssimament recollit en una sentència molt i molt recent referent al reglament del Registre Mercantil, la 87/1997, del 24 d'abril, i també, més recentment encara, en el dictamen 203 del Consell Consultiu en analitzar l'article 17 de la que ara ja és la Llei de política lingüística de Catalunya.

Dit això, he de dir també que el Grup Parlamentari Popular no donarà suport a la Proposició no de llei a debat sobre la presentació per part del Consell Executiu al Parlament de Catalunya de propostes de modificació de normatives estatals relatives a la normalització plena de la llengua catalana per les següents raons. Per una banda, perquè és quelcom que ja està previst a la disposició addicional setena de l'ara Llei de política lingüística, que quan tracta les funcions de vigilància i d'impuls ja preveu dues coses, per una banda que la Generalitat ha de vetllar necessàriament pel compliment, pels principis, pel compliment d'aquells principis que estan continguts en l'ordenament constitucional i estatutari, i també fixa el mandat d'impulsar la modificació legislativa de les normes estatals que siguin un obstacle per a l'ús del català en tots els àmbits o limitin o vinguin a limitar la plena igualtat lingüística dels ciutadans de Catalunya. En aquest sentit, tindríem per una banda el que és un mandat legal, un mandat amb força de llei, i per una altra banda un mandat que seria estrictament un mandat polític, essent de molt més rang el mandat que ja es conté en la llei que acabem d'aprovar.

Per una altra banda, perquè no ens sembla el procediment més adequat que sigui el Consell Executiu qui elabori un llistat de lleis que s'hagin de presentar al Parlament de Catalunya i que a partir d'aquí s'hagin de remetre al Congrés dels Diputats, perquè considerem que els grups parlamentaris, els grups parlamentaris que han estat signants d'aquesta proposta, tots compten amb grup parlamentari al Congrés dels Diputats, i que per tant hauria de ser allà on s'hauria realment d'iniciar un procés que, com he dit abans, és un procés necessari, ha de ser un procés gradual de negociació, tant parlamentària com política, en el que és el fòrum on realment això podrà ser operatiu.

Val a dir també que aquest ha estat un plantejament que ha estat reiteradament argumentat pel Grup de la majoria; és a dir, molt recentment s'han presentat propostes d'actuació davant el Congrés dels Diputats i sistemàticament el motiu, sense entrar en el fons de la qüestió, el motiu ha estat sempre que s'havia d'actuar directament en el Congrés dels Diputats. Aquesta és una altra raó per la qual considerem que no hi podem donar suport, doncs; ha estat la dinàmica sempre en aquesta cambra.

4512

I per una altra banda, també dir que molt recentment s'ha creat també en el Congrés dels Diputats una subcomissió per estudiar qüestions d'aquesta naturalesa, per la qual cosa el Grup Popular, tot i estant d'acord en el fons, tot i estant d'acord en la necessitat que cal avançar, s'abstindrà en la votació d'aquesta Proposició no de llei.

Moltes gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats.

El president

Moltes gràcies, senyora diputada. Pel Grup Socialista, té la paraula el diputat senyor Dalmau.

El Sr. Dalmau i Ribalta

Gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, ara sí que ho asseguro: amb absoluta brevetat, perquè és tardíssim i perquè crec que tot ha estat dit, i, si tot ha estat dit, no cal repetir-ho.

Simplement, ratificar el criteri que s'ha expressat per part dels grups que fan aquesta proposta. La Ponència que va elaborar el text que avui hem aprovat de la Llei s'anomenava «renovació del marc legal de la llengua catalana»; aquesta peça que aprovarem ara és companya de la mateixa Llei i, per tant, forma part de la renovació del marc legal, perquè nosaltres coneixem perfectament les limitacions de l'àmbit competencial d'aquest Parlament, i sabem que hi ha algunes matèries en les quals no tenim competències per alterar l'estat actual de les coses, que és desfavorable per a la llengua catalana. Cal intervenir, per tant, també en el Congrés de Diputats, i, per tant, ens sembla bé de fer-ho mitjançant aquesta Proposició no de llei.

Voldria recordar que per part del Grup Socialista, quan es va posar en el debat polític la conveniència d'aprovar o no la Llei que hem aprovat fa un moment, nosaltres vam dir des de sempre que això havia d'anar acompanyat de dues mesures d'ordre polític: d'una banda, recuperar el nivell de despesa pressupostària per part del Govern a favor de la política lingüística, que havia estat retallat substancialment els dos últims exercicis; segon, provocar, ajudar a provocar aquesta modificació de la legislació estatal. S'han complert aquelles condicions; nosaltres hem compartit el fons de la Llei, i a més a més hem obtingut també del pressupost satisfacció amb l'increment de les partides pressupostàries destinades a política lingüística, i ara, mitjançant l'acte que formularem a continuació, la tindrem també, satisfacció, pel que fa a aquesta modificació de la legislació estatal.

Per acabar, només un parell de coses. D'una banda, indirectament, responent a altres grups que han intervingut abans: no podem negar la capacitat d'aquest Parlament d'intervenir en matèries que són competencialment pròpies del Parlament de Catalunya, encara que sigui fent-ho a través d'iniciatives adreçades al Congrés de Diputats; pretendre que tot es farà des d'allà seria autocensurar, autolimitar la capacitat d'aquest mateix Parlament.

I segona, m'ha semblat –ho dic sincerament, i jo sí que ho dic sense cap mena d'agror– que la intervenció d'Esquerra Republicana ha demostrat no haver llegit prou bé, em sembla, prou acuradament el que diu aquesta Proposició, que és completament oberta respecte a les lleis que calgui modificar o no; i que, per tant, argumentar que n'hi sobren o que n'hi falten no em sembla que tingui entitat suficient. Hi ha un mandat obert, que haurà de passar forçosament després per la ratificació d'aquesta cambra; hi haurà, per tant, doncs, oportunitat d'ajustar amb precisió, exactament, quines lleis convé que modifiquem, i en això crec que la contribució d'Esquerra Republicana caldria que fos perfectament possible.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies. Per pronunciar-se sobre les esmenes, té la paraula el diputat senyor Camp.

El Sr. Camp i Batalla

Gràcies, senyor president. L'esmena d'Esquerra Republicana, tal com ha estat presentada, analitzada per part dels grups signants de la Proposició no de llei, ens porta a la conclusió que no afegeix cap element que no estigui ja actualment dins del punt primer de la Proposició no de llei. Les relacions que a més a més pretén afegir, com ha dit ara el senyor Dalmau, les que estan marcades en la Proposició no de llei estan a títol enunciatiu; per tant, tampoc correspondria ara fer nous afegits.

És per tot això que no sembla oportú la seva acceptació, senyor president.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat.

Acabat el debat, passarem a votació la Proposició no de llei. El senyor Portabella em demana la paraula.

El Sr. Portabella i Calvete

Sí, gràcies, senyor president. Per demanar votació separada del punt 3.5.

El president

Del punt 3.5 de la Proposició. D'acord.

Iniciarem la votació, precisament, votant aquest punt 3.5 de la Proposició no de llei.

S'inicia la votació.

Aquest punt 3.5 ha sigut aprovat per 101 vots a favor, 10 en contra i 11 abstencions.

I votarem a continuació la resta de la Proposició no de llei.

Iniciem la votació.

Aquesta Proposició no de llei ha sigut aprovada per 109 vots a favor, 1 en contra i 12 abstencions.

Unes paraules finals abans d'aixecar la sessió: agrair a totes les senyores diputades i els senyors diputats la cortesia amb què s'han comportat en aquest debat, que no estava exempt d'algunes tensions, i, abans d'aixecar la sessió, desitjar a tots vostès un molt bon any 1998.

S'aixeca la sessió.

La sessió s'aixeca a dos quarts de quatre de la tarda i tretze minuts.